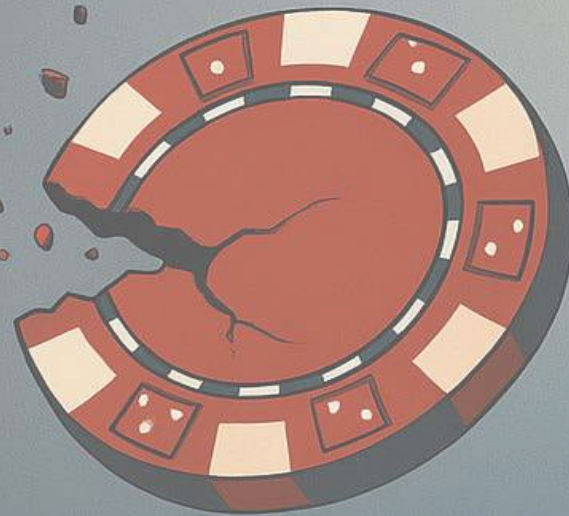
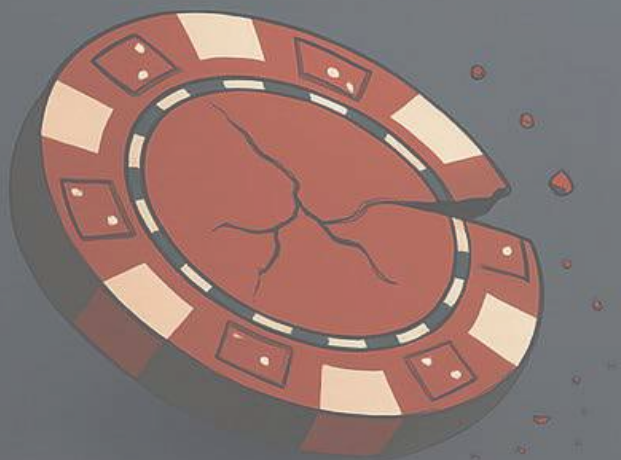

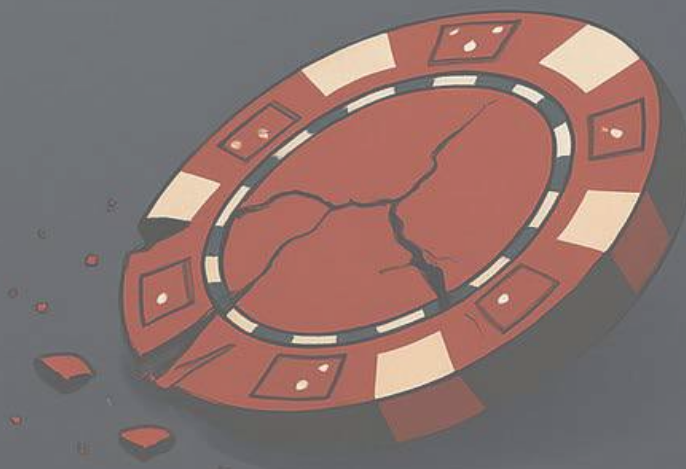
BETTING ON A BETTER FUTURE

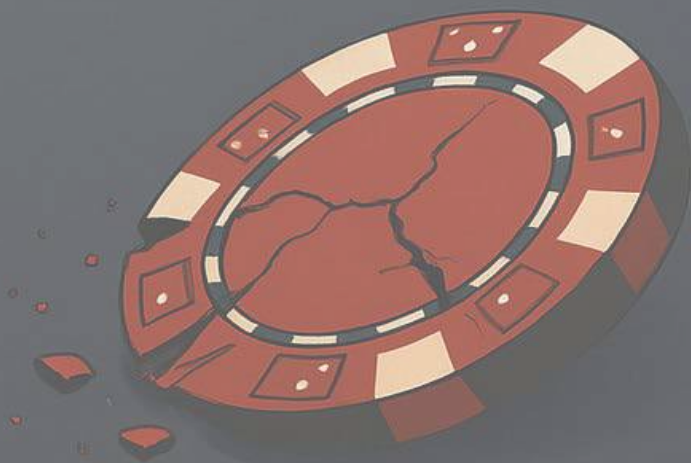
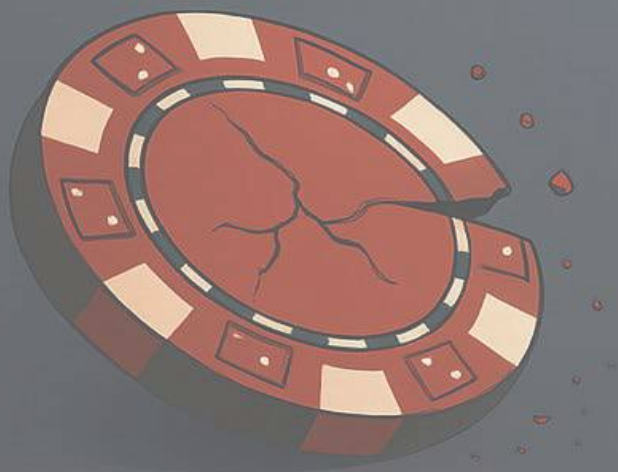
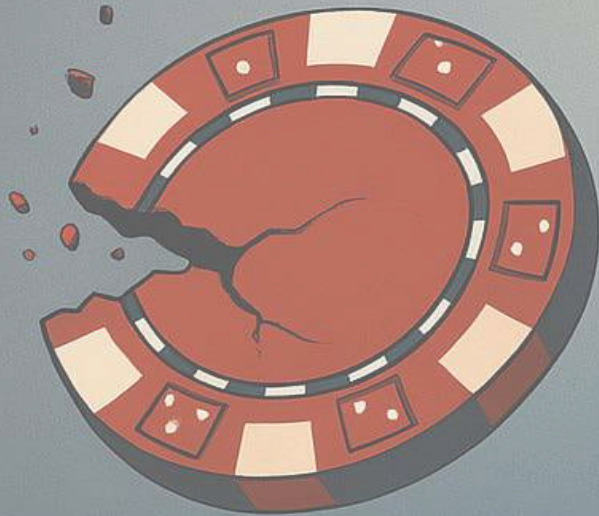
Un studiu privind jocurile de noroc în rândul adolescenților din România

Raport de cercetare

Un proiect derulat cu sprijinul:

BETTING ON A BETTER FUTURE

Un studiu privind jocurile de noroc în rândul adolescenților din România

Data publicării: iunie 2025

Raport de cercetare

Echipa de proiect

Asist. Univ. Dr. Vlad Bujdei-Tebeica
Coordonator proiect

Drd. Rareș Dimitrie Rădoiu
Expert cercetare comparativă

Lect. Univ. Dr. Bogdan Florian
Expert politici educaționale

Conf. Univ. Dr. Cătălina Roșca
Expert psiholog

Cristian Bololoi
Expert analiză economică

Cercetători juniori

Mihnea-Adrian Costache
Luca-Ștefan Ioniță
Cristina-Elena Tănase

Ana-Maria-Ioana Matei
Cătălina-Maria Andronescu
Alexandru-Ionuț Ticu

Cuvânt înainte

Acest raport a luat naștere ca exercițiu de practică pentru studenții noștri, odată cu lansarea unui apel de proiecte din partea Institutului Francez. Am decis împreună să aplicăm cu o idee care ne preocupa deja de ceva vreme: expunerea adolescenților la jocurile de noroc și normalizarea acestei practici în rândul lor. În discuțiile purtate cu liceeni din toată țara, în cadrul altor proiecte de educație civică, a devenit din ce în ce mai evident că jocurile de noroc nu mai reprezintă doar un fenomen marginal – pentru mulți tineri, ele au devenit o formă obișnuită de distracție și petrecere a timpului liber.

Această observație ne-a determinat să propunem un studiu național despre modul în care adolescenții percep, întâlnesc și practică jocurile de noroc. Ne-am dorit să aducem în spațiul public date concrete, o analiză lucidă și, mai ales, vocile celor direct afectați. Raportul de față este rezultatul muncii unei echipe interdisciplinare de studenți și coordonatori, care au construit instrumente de cercetare, au discutat cu tineri din toate regiunile țării și au analizat critic cadrul legal și impactul social al acestei industrii.

Din păcate, cele mai multe dintre studiile disponibile în spațiul public sunt comandate sau sponsorizate de industria jocurilor de noroc. Ele nu sunt construite pentru a proteja publicul, ci pentru a calma îngrijorările: minimizează pericolele, subraportează cifrele și normalizează jocurile de noroc ca o simplă formă de divertisment – nu ca un risc de sănătate publică.

Așa că am decis să construim o alternativă: o cercetare independentă, echilibrată, cu scopul de a oferi o înțelegere reală a modului în care adolescenții din România sunt expuși, zi de zi, unui fenomen cu potențial distructiv. Cu sprijinul Ambasadei Franței și al Institutului Francez, această inițiativă a devenit posibilă.

Sperăm ca acest raport să ofere nu doar date, ci și conștientizare. Nu doar critici, ci și direcții de acțiune. Pentru că problema e reală, e prezentă și e mult mai aproape decât ne place să credem.

Asist. Univ. Dr. Vlad Bujdei-Tebeica

Coordonator proiect

CeSIP – Centrul de Studii în Idei Politice

Despre CeSIP

Centrul de Studii în Idei Politice (CeSIP) este o organizație non-guvernamentală fondată de studenți și cadre universitare din cadrul Facultății de Științe Politice (SNSPA), care își propune să aducă ideile politice mai aproape de societate. CeSIP promovează cercetarea interdisciplinară, educația civică și implicarea tinerilor în viața publică prin proiecte de cercetare, ateliere, campanii de conștientizare și inițiative de advocacy. Prin activitatea sa, CeSIP contribuie la consolidarea democrației participative și a gândirii critice în rândul tinerei generații.

Rezumat Executiv

Acest raport își propune să investigheze una dintre cele mai subtile și periculoase forme de vulnerabilizare a adolescenților din România: expunerea constantă, nereglementată și normalizată la jocurile de noroc și la publicitatea aferentă.

Deși fenomenul este tratat adesea cu superficialitate sau minimalizat de discursul public, realitatea din teren, confirmată de date, arată altceva: tot mai mulți liceeni joacă, pariază și internalizează ideea că jocurile de noroc sunt o formă acceptabilă de petrecere a timpului liber sau chiar de „proiect de viață”. Lipsa unor măsuri clare de reglementare, supraveghere și educație transformă această expunere într-un risc sistemic.

Prezentul raport este rezultatul unui proiect de cercetare desfășurat pe parcursul a zece luni, cu sprijinul Ambasadei Franței și al Institutului Francez din România.

Raportul reunește mai multe componente de analiză: o cercetare legislativă și instituțională a cadrului românesc, o analiză comparativă a reglementărilor europene, o evaluare a implicațiilor economice ale pieței jocurilor de noroc și o componentă sociologică bazată pe chestionare aplicate în rândul liceenilor din întreaga țară.

♦ Cui se adresează acest raport

Raportul se adresează în primul rând **decidenților politici**, care au responsabilitatea de a reglementa o industrie cu efecte directe asupra sănătății mintale și a bunăstării adolescenților. Este un instrument de lucru și pentru **autoritățile de reglementare, Ministerul Educației, psihologi școlari, consilieri, ONG-uri**, dar și **jurnaliști, profesori și părinți** care doresc să înțeleagă dimensiunea reală a problemei.

În egală măsură, raportul este un apel la solidaritate civică. Nu este suficient să ne

scandalizăm ocazional. Avem nevoie de coaliții de acțiune, de presiune publică și de viziune pe termen lung. Pentru că adolescenții României nu au nevoie doar de protecție legislativă – ci și de modele, spații sigure și adulți care le iau în serios vulnerabilitatea.

Constatări-cheie

- **22,4% dintre liceenii din România** au declarat că au participat cel puțin o dată la jocuri de noroc, ceea ce înseamnă că aproape **1 din 4 adolescenți** este deja implicat activ într-un comportament cu potențial adictiv, înainte de vârsta majoratului.
- **Debutul în jocurile de noroc are loc devreme:** aproape un sfert dintre respondenți (23,85%) au declarat că au început să joace **înainte de vârsta de 14 ani**, cu un vârf de inițiere la 16 ani (25,12%).
- **Jocurile preferate sunt păcănelele online și pariurile sportive**, urmate de jocurile de cazino. Aceste forme sunt cele mai des asociate cu comportamente de joc problematic.
- **Publicitatea digitală este factorul principal de expunere:** adolescenții văd reclame **zilnic sau săptămânal** pe rețelele sociale, site-uri frecventate și panouri stradale. **Cei cu expunere ridicată au o probabilitate cu peste 10% mai mare** de a practica jocuri de noroc față de cei care nu sunt expuși.
- România are un cadru legislativ fragmentat, în care interesele industriei prevalează asupra interesului public și al protecției minorilor
- Mecanismele de autoexcludere, prevenție și informare sunt fie inexistente, fie ineficiente.

Cuprins

Cuvânt înainte	1
Despre CeSIP	2
Rezumat Executiv	3
Cuprins	4
Introducere	6
Reglementarea pariurilor și a jocurilor de noroc	9
Politici Publice și Bune Practici la nivel european.....	9
Eficacitatea și Implementarea în Țările Europene.....	14
Restricții privind Publicitatea și Marketingul	15
Exemple de Cadre de Reglementare și Măsuri Specifice în Diverse Țări Europene	16
Obligația de Diligență a Operatorului și Protecția Jucătorului.....	17
Monitorizare Proactivă și Intervenție	18
Scheme Naționale de Auto-Excludere și Rolul lor în Protecția Tinerilor.....	19
Pariurile și Jocurile de Noroc – Reglementare în România	22
Analiza Tematică a Legislației	24
Analiza Economică a Sectorului Jocurilor de Noroc	36
Activitate Economică Conform CAEN 9200	36
Structura Pieței de Jocuri de Noroc	37
Câteva companii domină piața	38
Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc.....	39
Procesul de licențiere și taxele aferente	39
Dimensiunea Fenomenului de Jocuri de Noroc în Mediul Online.....	42
Paradoxul Cadrului Legislativ din România	42
Cheltuielile cu Publicitatea.....	44
Concluzii	44
Dependența de jocuri de noroc	45
Cadru conceptual.....	46
Problematika Jocurilor de Noroc la Adolescenți.....	46
Predictori ai Dependenței de Jocuri de Noroc în Rândul Tinerilor	47
Efecte ale adicției de jocuri de noroc în rândul adolescenților și tinerilor.....	47
Criterii de diagnostic și evaluare	49
Profilaxia Dependenței de Jocuri de Noroc în Rândul Tinerilor	49
Concluzii	51
Rezultatele Cercetării	52
Context și Metodologie	54
Prevalența Jocurilor de Noroc în Rândul Liceenilor.....	55

Inițiere și Comportament	56
Expunere la Publicitate.....	57
Factori de Influență.....	58
Motivația tinerilor pentru interacțiunile cu jocurile de noroc și pariurile.....	59
 Concluzii și Recomandări	 60
Propunere I:.....	60
Propunere II:.....	61
Propunere III:	61
Propunere IV:	61
Propunere V:.....	62
Propunere VI:.....	62
 Bibliografie.....	 63

Introducere

În ultimele două decenii, jocurile de noroc au cunoscut o transformare radicală, devenind din ce în ce mai vizibile, accesibile și integrate în cultura digitală globală. Dacă în trecut ele erau asociate în principal cu locații fizice specializate – cazinouri, săli de jocuri sau case de pariuri –, astăzi, întreaga industrie s-a mutat în mediul digital. Accesul la pariuri online, aplicații mobile pentru păcănele, jocuri de cazino și loterii virtuale este disponibil oricând, oriunde, printr-un simplu smartphone. Acest proces a fost însoțit de o creștere masivă a bugetelor de marketing digital, ceea ce a dus la o prezență omniprezentă a mesajelor comerciale legate de jocuri de noroc în social media, aplicații, platforme de streaming sau jocuri video. În mod special, influenceri și creatori de conținut din sfera gaming sau divertisment au devenit vectori principali de promovare a acestor servicii, deseori fără avertismente sau responsabilizare.

Această accesibilitate fără precedent afectează în mod direct adolescenții, care, în lipsa unor filtre critice consolidate, devin ținte ușoare ale mesajelor persuasive. Publicitatea la jocuri de noroc este adesea mascată sub forma unor oferte „promoționale”, „bonusuri exclusive” sau „recompense rapide”, ceea ce creează iluzia controlului și a accesului facil la câștiguri. Mecanismele de gamificare – roți norocoase, puncte de fidelitate, notificări constante – se suprapun peste vulnerabilitățile specifice vârstei: impulsivitate, căutarea senzațiilor tari, presiunea grupului. La nivel internațional, tot mai multe studii semnalează o creștere a prevalenței jocurilor de noroc în rândul minorilor. În Marea Britanie, 27% dintre tinerii de 11–17 ani și-au cheltuit banii pe jocuri de noroc în ultimul an. În Finlanda, Italia sau Canada, cifrele indică o realitate similară, cu vârste tot mai fragede de inițiere și cu o prezență tot mai mare a comportamentelor de risc. În acest context,

necesitatea unei reglementări stricte și a unor măsuri active de prevenție devine imperativă.

La nivel internațional, mai multe studii au semnalat o tendință îngrijorătoare: adolescenții intră în contact cu jocurile de noroc de la vârste tot mai fragede, iar unii dezvoltă comportamente problematice încă din timpul liceului. În țări precum Marea Britanie, Canada sau Italia, cercetările arată prevalențe ridicate ale participării minorilor la jocuri de noroc, chiar dacă legislația o interzice formal. Experiențele din aceste țări au generat dezbateri publice consistente și au dus la introducerea unor mecanisme de protecție – de la verificări biometrice de vârstă, până la sisteme naționale de autoexcludere și interzicerea publicității în anumite medii.

În România, jocurile de noroc s-au extins rapid în ultimii 15 ani, odată cu liberalizarea pieței și cu digitalizarea ofertei. În prezent, sălile de jocuri și casele de pariuri sunt omniprezente în spațiul urban, inclusiv în proximitatea școlilor, stațiilor de transport public sau cartierelor rezidențiale. Publicitatea agresivă a devenit o componentă structurală a peisajului cotidian: de la panouri outdoor și bannere digitale, până la spoturi TV, reclame online și sponsorizări în sportul profesionist. Industria jocurilor de noroc din România beneficiază de un cadru legislativ permisiv și de o infrastructură digitală care permite accesul facil, inclusiv pentru minori, în ciuda prevederilor legale privind interdicția participării acestora. Lipsa unor mecanisme eficiente de control, verificare a vârstei și aplicare a sancțiunilor creează un context în care adolescenții pot accesa platforme de jocuri de noroc cu o ușurință îngrijorătoare.

În același timp, România suferă de o **vizibilă absență a politicilor publice de prevenție** adresate minorilor. Nu există campanii naționale de educație cu privire la riscurile jocurilor de noroc, nu există programe în școli dedicate acestui subiect, iar consilierii școlari nu dispun de formare sau resurse pentru a interveni în mod structurat. Mai mult, datele publice privind prevalența și comportamentele de joc ale

tinerilor sunt aproape inexistente sau provin din studii comandate de actori din industrie, cu o evidentă miză de control a imaginii. Instituții cheie precum Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc, Consiliul Național al Audiovizualului sau Ministerul Educației nu colaborează sistematic în această direcție, iar strategiile de reglementare sunt adesea fragmentate, reactive și lipsite de o viziune integrată. În acest peisaj, adolescenții din România sunt expuși zilnic la stimuli comerciali care glorifică jocurile de noroc, fără a primi simultan informațiile, sprijinul sau barierele necesare pentru a înțelege și evita riscurile reale.

Motivația acestui proiect a apărut în urma unor interacțiuni directe cu elevi din licee tehnologice din județele Teleorman și Olt. În cadrul unor activități educaționale, discuțiile informale au dezvăluit o realitate îngrijorătoare: pentru unii adolescenți, jocurile de noroc sunt nu doar o activitate cunoscută, ci o practică obișnuită, folosită pentru a umple timpul liber sau pentru a obține venituri suplimentare. Într-un caz concret, am asistat la un moment de tăcere bruscă și seriozitate într-o clasă obișnuită cu glumele și detașarea. Elevii, în special băieții, completau cererile pentru bursele sociale, tratând subiectul cu o gravitate neașteptată. Atunci am înțeles, indirect, că aceste burse sunt, în unele cazuri, canalizate către jocuri de noroc – o realitate tăcută, dar prezentă, pe care puțini adulți o cunosc sau o admit.

Această experiență personală s-a suprapus peste o constatare mai largă: în România, nu există studii independente, recente și credibile care să documenteze în mod clar fenomenul jocurilor de noroc în rândul adolescenților. Cele mai multe date disponibile provin din surse asociate industriei, care minimizează riscurile și prezintă jocurile de noroc drept simple forme de divertisment. În fața acestei lipse de transparență și asumare publică, am considerat că este esențial să construim o cercetare riguroasă, care să documenteze realitatea din teren, să includă vocea tinerilor și să propună soluții realiste. Proiectul nostru nu a urmărit doar

colectarea de date, ci și conștientizarea unui fenomen ignorat, în speranța că acest raport va putea contribui la construirea unor politici publice responsabile și eficiente.

Raportul de față își propune să ofere o imagine cuprinzătoare și bine documentată a fenomenului jocurilor de noroc în rândul adolescenților din România, pornind de la o cercetare originală și o analiză multidisciplinară. În primul rând, raportul urmărește să identifice **nivelul real de implicare** al adolescenților în jocuri de noroc – tipurile de jocuri practicate, frecvența, vârsta de debut, canalele de acces. În al doilea rând, analizează **factorii de influență** – de la publicitate și mediul digital, la influențele sociale directe (prieteni, familie, influenceri) și la motivațiile personale ale tinerilor.

Pe lângă componenta sociologică, raportul include o analiză aprofundată a **cadrului legislativ românesc**, identificând contradicțiile interne, lipsa măsurilor de protecție pentru minori și zonele de intervenție necesară. În același timp, propune o **comparație cu bune practici internaționale**, extrase din legislația și politicile publice din alte state europene și extra-europene. Nu în ultimul rând, raportul are ca obiectiv formularea unor **recomandări de politici publice** clare, realiste și aplicabile, care pot contribui la reducerea expunerii minorilor la jocurile de noroc și la protejarea sănătății lor psihosociale.

Pentru a reflecta complexitatea fenomenului și pentru a permite o înțelegere nuanțată, raportul este structurat în cinci secțiuni principale, fiecare abordând o dimensiune distinctă, dar complementară, a problemicii. Prima secțiune este dedicată **reglementărilor europene și internaționale** privind jocurile de noroc, cu accent pe protecția minorilor, bune practici și instrumente legislative care pot servi drept model pentru România. A doua secțiune analizează **cadrul legal și instituțional românesc**, de la legislația primară și secundară la rolul jucat de instituții precum Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc sau Consiliul Național al Audiovizualului.

A treia secțiune oferă o **analiză economică** a industriei jocurilor de noroc din România – dimensiunea pieței, contribuțiile fiscale, dar și externalitățile sociale și costurile ascunse asociate adicției sau abandonului școlar. A patra secțiune explorează **dimensiunea psihosocială a comportamentului de joc**, abordând teme precum vulnerabilitatea adolescenților, motivațiile, influențele externe și riscul de dependență. În fine, a

cincea secțiune prezintă **rezultatele cercetării sociologice** realizate în rândul elevilor de liceu din România, oferind date cantitative și interpretări relevante pentru formularea unor politici publice informate. Raportul se încheie cu o serie de concluzii și recomandări, menite să sprijine actorii decizionali și societatea civilă în elaborarea unor strategii coerente de protecție a tinerilor.

Reglementarea pariurilor și a jocurilor de noroc

Politici Publice și Bune Practici la nivel european

Această secțiune include sinteza principalelor reglementări, politici și programe publice și instrumente care constrâng și limitează interacțiunea tinerilor cu activitățile de tip jocuri de noroc sau pariuri. Informațiile prezentate provin din analiza situației din diferite state

europene și Australia, a reglementărilor în vigoare în acestea precum și a politicilor și mecanismelor utilizate. Sinteza surselor de informare folosite este redată în tabelul de mai jos:

Tabel 1. Matrice comparativă a măsurilor de protecție a tinerilor împotriva jocurilor de noroc

Caracteristică	Regatul Unit	Suedia	Germania	Australia
Legislație Primară	Legea privind Jocurile de Noroc 2005;	Legea Suedeză privind Jocurile de Noroc (SFS 2018:1138);	Tratatul Interstatal privind Jocurile de Noroc 2021 (GlüStV 2021);	Legea privind Jocurile de Noroc Interactive 2001 (Cth);
Autoritate(ăți) de Reglementare	Comisia pentru Jocuri de Noroc din Regatul Unit (UKGC); Autoritatea pentru Standarde în Publicitate (ASA)	Spelinspektionen	Autoritatea Comună pentru Jocuri de Noroc a Landurilor Federale (GGL); Autorități de stat	Cadrul Național de Protecție a Consumatorilor (NCPF); ACMA; AUSTRAC; Autorități de reglementare de stat/teritoriale
Vârste Minime Legale pentru Jocuri de Noroc	18 pentru toate (Loteria Națională ridicată de la 16 la 18)	18 pentru majoritatea; 20 pentru cazinoul terestru Casino Cosmopol	În general 18; unele cazinouri terestre 21 (dependent de stat)	18 pentru toate
Restricții Cheie privind Publicitatea pentru Tineri	Fără "atractivitate puternică" pentru <18 ani Fără persoane sub 25 de ani care joacă (se aplică excepții) Fără plasare în media pentru tineri/cotă mare de audiență tânără Watershed pentru reclame TV	Publicitate "moderată" Nu este vizată specific <18 ani sau auto-excluși "18+" & informații despre joc responsabil obligatorii Restricții privind sponsorizarea sporturilor pentru tineri	Nu excesivă, fără vizarea minorilor/vulnerabililor Fără prezentare ca soluție financiară Interdicție reclame TV/Internet (6am-9pm) pentru sloturi/poker/cazinou online Fără sportivi activi pentru reclame la pariuri sportive Interdicție marketing prin influenceri pentru sloturi	Fără reclame în timpul TV pentru copii (G,C,P la anumite ore) Restricții reclame sport în direct (de ex., promovarea cotelor) NCPF: Mesaje consecutive de joc responsabil & sloganuri

Caracteristică	Regatul Unit	Suedia	Germania	Australia
Metode Obligatorii de Verificare a Vârstei (Online/Offline)	Online: KYC pre-depunere/joc, verificări documente Offline: Verificări ID personal, achiziții de testare	Online: eID securizat (BankID), fără simple casete de bifat Offline: Verificări ID implicite pentru locații cu restricții de vârstă	Online: KYC pre-joc, verificări documente, verificare cu OASIS Offline: Verificări ID personal pentru locații cu restricții de vârstă	Online: Verificare client pre-pariere (Măsura 3 NCPF), verificări documente Offline: Verificări ID personal pentru intrare în locație/achiziții
Schemă Națională de Auto-Excludere (Nume & Caracteristici Cheie)	GAMSTOP: Online, toate site-urile GB, 6L/1an/5ani, oprește marketingul direct	Spelpaus.se: Toate jocurile de noroc licențiate (online/terestre), 1/3/6l sau "până la o notificare ulterioară" (min 12l), utilizează e-ID, oprește marketingul direct	OASIS: Toate jocurile de noroc licențiate (online/terestre), auto-excludere (min 3l), excludere de către terți (min 12l), cerere formală de ridicare	BetStop: Pariuri online/telefonice, toate site-urile AU, 3l până la viață, oprește marketingul direct
Prevederi de Bază privind Obligația de Diligență a Operatorului pentru Tineri	LCCP: Prevenirea jocurilor de noroc practicate de minori, fără facilități atrăgătoare pentru tineri, instruirea personalului, amenajarea incintelor	Legea Jocurilor de Noroc: Protejarea împotriva jocurilor de noroc excesive, monitorizarea comportamentului, ajutor pentru limitarea jocului, furnizarea de instrumente	GlüStV: Concepte de protecție a jucătorilor, limită de depunere de 1k €, buton de panică, limite jocuri slot (miză 1 €, rotire 5s)	NCPF: Fără credit, fără stimulente, limite de depunere cu opțiuni de renunțare, extrase de activitate, instruirea personalului
Exemple de Aplicare/Sanctiuni pentru Încălcări Legate de Tineri	Amenzi, suspendare/revocare licență de către UKGC Răspundere penală pentru permiterea jocurilor de noroc practicate de minori (închisoare/amendă)	Amenzi de către Spelinspektionen (de ex., 1M SEK pentru pariuri la meci cu minori) Revocare licență	Amenzi de până la 500k €, răspundere penală pentru organizatori/jucători de jocuri de noroc ilicite (închisoare/amendă)	Amenzi de către ACMA/autorități de reglementare de stat (de ex., cazinou NSW amendă 60k \$ pentru fetiță de 12 ani jucând la aparate; minori amendați cu 2.2k

Unul dintre elementele cele mai importante, din perspectiva acestui Ghid, precum și a cercetării pe care am derulat-o, este vârsta minimă, legală, pentru a putea participa la jocuri de noroc sau pariuri. De aceea, un al doilea element pe care l-am inclus, transversal, în analiza prezentată este reglementarea acestui criteriu în legislația și politicile luate în considerare. După cum putem observa, vârsta minimă legală este cea de 18 ani, fără excepții. Chiar dacă au existat unele cazuri în care acest criteriu era stabilit la un prag de

vârstă inferior, practica internațională a fost de creștere a acestui prag la 18 ani și în unele cazuri chiar la 20 de ani. Tabelul include și detaliile tehnice ale modalităților de verificare a vârstei

persoanelor, atât pentru participarea lor la jocuri de noroc și pariuri în format fizic, față - în față, în agenții specializate dar și în cazul interacțiunilor online.

Tabel 2. Prezentare comparativă a vârstelor legale pentru jocurile de noroc și a cerințelor cheie de verificare a vârstei în anumite țări europene

Țară	Vârstă Minimă Legală	Methoda Cheie de Verificare a Vârstei Mandatate	Principalul Organism de Reglementare
Regatul Unit	18 (majoritatea formelor); Loteria Națională 16 (în curând 18)	Online: AV înainte de depunere/joc (verificare nume, adresă, data nașterii). Terestru: Politica "Challenge 25" pentru verificarea actelor de identitate. Achiziții de testare.	Gambling Commission (UKGC)
Franța	18	Online: Responsabilitatea operatorului pentru AV. Dezvoltarea unor standarde avansate (ARCOM pentru site-urile pentru adulți), inclusiv independență, confidențialitate, robustețe. Terestru: Controale la punctele de vânzare.	L'Autorité Nationale des Jeux (ANJ)
Spania	18	Online: Verificări KYC/AML Propus: Verificare obligatorie a identității pentru aparatele terestre. Verificări sporite pentru persoanele sub 25 de ani.	Dirección General de Ordenación del Juego (DGOJ)
Suedia	18 (20 pentru Casino Cosmopol)	Online: Operatorii trebuie să verifice vârsta. Legat de BankID pentru multe servicii. Terestru: Verificări de vârstă la intrarea în cazinouri.	Spelinspektionen (Autoritatea Suedeză pentru Jocuri de Noroc)
Finlanda	18 (crescut de la 15)	Actual: Responsabilitatea operatorului. Viitor (2027): Verificare obligatorie a identității pentru toate jocurile de noroc în cadrul noului sistem de licențiere.	Ministerul de Interne / Noua Autoritate de Licențiere
Norvegia	18	Online: Norsk Tipping necesită înregistrare și verificare, adesea legate de sistemele naționale de identificare (BankID). Terestru: Verificări de vârstă pentru produsele relevante.	Lotteritilsynet (Autoritatea Norvegiană pentru Jocuri de Noroc)
Malta	18	Online: Afirmația jucătorului privind vârsta legală; operatorii trebuie să aibă politici pentru a preveni accesul minorilor; returnarea mizelor dacă un minor joacă. Terestru: Semnalizare care indică faptul că jocurile de noroc pentru minori nu sunt permise.	Malta Gaming Authority (MGA)

Al doilea element pe care îl considerăm important, în contextul general al discuției despre modalitatea de reglementare a activităților de tip jocuri de noroc și a pariurilor, este legat de mecanismele care pot fi încadrate în categoria celor de "auto-excludere". Acestea

sunt importante, fiindcă reprezintă una dintre măsurile eficiente prin intermediul cărora persoanele au posibilitatea de a controla și preveni propriile comportamente de tip adictiv sau generatoare de situații în detrimentul propriei persoane.

Tabel 3. Mecanisme de auto-excludere

Nume Schemă (Țară)	Administrator	Repere Proces Înregistrare	Durate Excludere Disponibile	Domeniu Excludere	Legătură cu Interdicția de Marketing	Mecanism privind minorii
GAMSTOP (Regatul Unit)	National Online Self-Exclusion Scheme Ltd.	Înregistrare online, necesită date personale (nume, DOB, adresă, email, mobil)	6 luni, 1 an, 5 ani	Toate site-urile/aplicațiile de jocuri de noroc online licențiate în GB	Da, marketingul direct de la operatorii înregistrați ar trebui să înceteze	Nu este conceput pentru minori. Conținutul site-ului "nu este destinat unui public sub 18 ani". Nu s-a găsit un mecanism explicit de înregistrare parentală.
Spelpaus.se (Suedia)	Autoritatea Suedeză pentru Jocuri de Noroc (Spelinspektionen)	Înregistrare online folosind identificare electronică suedeză (de ex., BankID)	1 lună, 3 luni, 6 luni sau "până la o notificare ulterioară" (min. 12 luni)	Toate jocurile de noroc înregistrate la operatorii licențiați din Suedia (online & terestre, inclusiv Casino Cosmopol, aparate Vegas)	Da, marketingul direct de la operatorii licențiați este interzis	Nu explicit pentru minori. Cerința e-ID implică înregistrarea individuală a adultului. Nu s-a găsit un mecanism de înregistrare parentală.
OASIS (Germania)	Consiliul Regional din Darmstadt (pentru procesarea cererilor)	Cerere de auto-excludere la operator sau autoritate; Cerere de excludere de către terți la autoritate cu dovezi	Auto-excludere: min. 3 luni. Excludere de către terți: min. 12 luni. Interdicții nelimitate posibile.	Toate jocurile de noroc licențiate în Germania (online & terestre)	Da, publicitatea către jucătorii blocați nu este permisă	Nu în principal pentru minori. Excluderea de către terți ar putea fi potențial inițiată de părinți pentru un minor dacă se furnizează suficiente dovezi de prejudiciu/risc din cauza jocurilor de noroc autorității.
BetStop (Australia)	Autoritatea Australiană pentru Comunicații și Media (ACMA)	Înregistrare online, necesită mobil, email și ID australian (permis de conducere, pașaport sau card Medicare)	Minim 3 luni până la viață	Toate serviciile de pariuri online și telefonice licențiate în Australia	Da, marketingul direct de la operatorii licențiați ar trebui să înceteze	Persoana trebuie să se înregistreze singură; "Pot înregistra pe altcineva? Nu.". Nu există un mecanism explicit de înregistrare parentală pentru minori.

Principalele constatări ale analizei bunelor practici, în domeniul legislativ, sunt grupate în funcție de diferite teme specifice care au fost analizate. Ele sunt rezumate în cele ce urmează, în funcție de tematica de analiză specifică acestui domeniu:

Verificarea vârstei: Există variații jurisdicționale, unele autorități impunând restricții de vârstă mai stringente pentru anumite modalități de jocuri de noroc. În Suedia, de exemplu, intrarea în cazinourile terestre operate de stat (Casino Cosmopol) este interzisă persoanelor sub 20 de ani. (Responsible Gambling, n.d.) Mai recent, Belgia și-a ridicat vârsta legală generală pentru jocurile de noroc la 21 de ani. (Affpapa, 2025) Stabilirea unei vârste minime pentru jocurile de noroc de 18 ani sau mai mult, deși este o măsură fundamentală critică, nu reprezintă un panaceu. Datele empirice indică persistența jocurilor de noroc practicate de minori în ciuda unor astfel de interdicții legale.

Metode de verificare a vârstei:

Limitarea Accesului în Funcție de Vârstă (Auto-Declarație): Aceasta este cea mai simplă formă, în care utilizatorii sunt rugați să introducă data nașterii sau să confirme că au depășit vârsta legală. Cu toate acestea, este considerată pe scară largă inefficientă, deoarece este ușor de ocolit de către utilizatorii care furnizează informații false. (Constable, 2025)

Verificări în Baze de Date: Aceasta implică verificarea încrucișată a informațiilor furnizate de utilizator (cum ar fi numele, adresa și data nașterii) cu baze de date oficiale sau comerciale, cum ar fi listele electorale sau agențiile de referință de credit. Aceasta este o metodă comună utilizată de operatorii de jocuri de noroc online din Regatul Unit. (OII, n.d.)

Verificarea Documentelor: Utilizatorilor li se cere să încarce imagini ale documentelor de identitate emise de guvern (de exemplu, pașapoarte, permise de conducere). Autenticitatea acestor documente poate fi apoi verificată, uneori folosind sisteme bazate pe inteligență artificială. (Segpay, 2025)

Verificare Biometrică: Aceasta include metode precum recunoașterea facială (compararea unui selfie live cu o fotografie de pe actul de identitate), detectarea vivacității (pentru a se asigura că persoana este reală și nu folosește o imagine statică sau un deepfake) și, uneori, scanarea vocii sau a amprentelor digitale. Soluțiile biometrice câștigă teren datorită potențialului lor de a oferi o asigurare mai mare. (Segpay, 2025)

ID-uri Electronice (eID) și Portofele Digitale: Schemele naționale de eID și portofelele de identitate digitală emergente la nivelul UE urmăresc să ofere o modalitate sigură pentru utilizatori de a-și dovedi vârsta online fără a partaja în mod repetat date personale extinse. Comisia Europeană dezvoltă o aplicație mini-portofel de identitate pentru verificarea vârstei, destinată integrării cu viitorul Portofel de Identitate Digitală al UE. (Hancock, 2025)

Verificarea Cardului Bancar/de Plată: Unele sisteme utilizează detaliile cardului bancar ca formă de verificare a vârstei, adesea ca măsură temporară sau în combinație cu alte metode. Logica este că obținerea unui card de credit necesită de obicei să fii adult. (Segpay, 2025)

Servicii de Verificare de la Terți: Numeroase companii specializate oferă soluții de verificare a vârstei întreprinderilor, utilizând o combinație a metodelor de mai sus. (Segpay, 2025)

Sisteme de "Dublă Anonimitate": Susținute în Franța, aceste sisteme urmăresc să verifice vârsta fără ca furnizorul de AV să știe ce site accesează utilizatorul și fără ca site-ul să cunoască identitatea utilizatorului dincolo de statutul său de vârstă. Acest lucru sporește confidențialitatea utilizatorului. (Segpay, 2025).

Eficacitatea și Implementarea în Țările Europene

Regatul Unit: Comisia pentru Jocuri de Noroc din Regatul Unit (UKGC) impune o verificare online robustă a vârstei înainte ca un client să poată depune fonduri, să joace jocuri de noroc sau să acceseze jocuri gratuite. Aceasta implică de obicei verificarea numelui, adresei și datei nașterii în baze de date. Guvernul Regatului Unit și UKGC au declarat că AV online în jocurile de noroc s-a dovedit eficientă, cu rate scăzute de jocuri de noroc ilegale practicate de minori, care apar în principal prin utilizarea abuzivă a conturilor de adulți, mai degrabă decât prin eșecul AV. Cu toate acestea, provocările persistă în locațiile terestre și în ceea ce privește potrivirea detaliilor de plată cu deținătorii de conturi. Legea privind Siguranța Online din Regatul Unit (2023) și îndrumările Ofcom impun, de asemenea, AV robustă pentru site-urile cu conținut pentru adulți până în iulie 2025, acceptând metode precum potrivirea fotografiilor de identitate, estimarea facială a vârstei și verificările cardurilor de credit. (Online Safety Act, 2023)

Franța: Franța promovează standarde AV avansate, cu un accent puternic pe protecția datelor și confidențialitate, inclusiv "dubla anonimitate". Legea SREN (2024) împuternicește autoritatea de reglementare ARCOM să stabilească cerințe tehnice pentru sistemele AV pentru site-urile cu conținut pentru adulți, cu sancțiuni semnificative pentru neconformitate (până la 4% din cifra de afaceri anuală globală). Deși inițial a permis verificarea cardului bancar ca măsură tranzitorie, se insistă pe soluții terțe mai robuste și independente. Eficacitatea acestor noi măsuri, mai stricte, este încă în curs de evaluare pe măsură ce sunt implementate. (Segpay, 2025)

Spania: Spania solicită operatorilor de jocuri de noroc online să efectueze verificarea identității în conformitate cu reglementările Know Your

Customer (KYC) și Anti-Money Laundering (AML). Există propuneri de extindere a verificării obligatorii a ID-ului la toate automatele de jocuri de noroc terestre pentru a bloca accesul minorilor și persoanelor auto-excluse. DGOJ lucrează, de asemenea, la un registru comun de date pentru a îmbunătăți monitorizarea, cu un accent special pe jucătorii sub 25 de ani. În ciuda acestor măsuri, furtul de identitate în care detaliile minorilor sunt utilizate rămâne o preocupare. (Yogonet, n.d.)

Germania: Tratatul Interstatal privind Jocurile de Noroc include garanții precum limite de depunere și un registru național de auto-excludere. Legea Germană privind Protecția Tineretului impune, de asemenea, verificarea vârstei. Instanțele germane au ordonat furnizorilor de servicii de internet să blocheze accesul la site-urile pentru adulți care nu implementează măsuri AV conforme, indicând o mișcare către o aplicare mai strictă. (McConvey, 2025)

Țările de Jos: Țările de Jos au restricționat reclamele la jocurile de noroc pentru a viza doar persoanele de peste 24 de ani. Ca răspuns la preocupările legate de Legea privind Jocurile de Noroc la Distanță, guvernul planifică măsuri suplimentare, inclusiv posibila creștere a vârstei minime la 21 de ani pentru jocurile cele mai riscante și înăsprirea obligației de diligență pentru furnizori. Eficacitatea AV actuale este în curs de revizuire ca parte a acestei schimbări de politică. (Veiligheid, 2025)

Danemarca: În ciuda unei limite de vârstă de 18 ani pentru jocurile de noroc online, un studiu din 2023 al Autorității Daneze pentru Jocuri de Noroc (Spillemyndigheden) a constatat că 15% dintre tinerii de 15-17 ani (aproximativ 32.000 de persoane) au jucat jocuri de noroc online în ultimul an. Acest lucru sugerează că sistemele

AV existente sunt ocolite, posibil de către tineri care accesează site-uri fără licență daneză, unde verificarea vârstei poate fi mai puțin strictă, sau prin alte mijloace. Autoritatea daneză de reglementare blochează activ site-urile ilegale de jocuri de noroc. (Spillemyndigheden, 2023)

Finlanda: Viitorul sistem de licențiere a jocurilor de noroc din Finlanda, care urmează să fie lansat în 2027, va impune verificarea identității pentru toate formele de jocuri de noroc. Acesta este un pas semnificativ menit să îmbunătățească eficacitatea controalelor de vârstă. (Pitkänen, n.d.)

Italia: Autoritatea de reglementare în domeniul comunicațiilor din Italia, AgCom, a aprobat norme pentru verificarea vârstei utilizatorilor online pentru platformele de partajare video și site-urile web, punând accent pe terți independenți certificați și o abordare de "dublă anonimitate" similară cu cea din Franța. Agenția Vămirilor și Monopolurilor (ADM) se concentrează,

de asemenea, pe consolidarea măsurilor de prevenire a jocurilor de noroc practicate de minori și pe combaterea operatorilor ilegali. (Nova, 2025)

Suedia: Deși Suedia are un registru național de auto-excludere (Spelpaus.se) și solicită operatorilor să verifice vârsta, o provocare semnificativă este piața neagră, inclusiv site-urile de "skin betting" care vizează adesea minorii și nu dispun de verificare a vârstei. Eficacitatea AV este astfel subminată de accesibilitatea platformelor nelicențiate. (Gibbs, 2025)

Norvegia: Operatorul de stat Norsk Tipping necesită înregistrare și verificare, adesea legate de sistemele naționale de identificare precum BankID. Cu toate acestea, investigațiile recente sugerează că minorii pot accesa serviciile folosind conturi de adulți, evidențiind o metodă comună de ocolire chiar și cu o verificare inițială robustă. (TheTravelPocketGuide, 2024).

Restricții privind Publicitatea și Marketingul

Restricții de conținut

Interzicerea Apelului Direct la Minori: Majoritatea reglementărilor interzic publicitatea care vizează în mod direct minorii prin utilizarea de personaje, teme, limbaj sau celebrități atractive pentru copii și adolescenți (de exemplu, personaje de desene animate, influenceri populari în rândul tinerilor). (Codul CAP din Regatul Unit; Ghidurile ANJ din Franța)

Prezentarea Realistă a Șanselor de Câștig: Publicitatea nu trebuie să inducă în eroare cu privire la probabilitatea de câștig, să sugereze că jocurile de noroc pot fi o soluție la probleme financiare sau o alternativă la muncă. (Reglementările MGA din Malta; Decretul Regal din Spania)

Promovarea Jocului Responsabil: Multe țări impun includerea de mesaje de avertizare privind

riscurile dependenței de jocuri de noroc și informații despre liniile de ajutor sau instrumentele de joc responsabil. (Reglementările Spelinspektionen din Suedia; Legislația din Regatul Unit)

Restricții de Timp și Volum

Intervale Orar Protejate ("Watershed Hours"): Interzicerea difuzării reclamelor la jocuri de noroc la TV și radio în timpul programelor destinate copiilor sau în intervale orare în care se presupune că un număr mare de minori urmăresc programele (de exemplu, înainte de ora 21:00 sau 22:00). (Decretul Regal din Spania; Reglementări în Regatul Unit și alte țări)

Limitarea Frecvenței: Unele autorități de reglementare, cum ar fi ANJ din Franța, au emis ghiduri care sugerează limitarea numărului de reclame la jocuri de noroc pe care un post le

poate difuza într-un anumit interval de timp. (Ghidurile ANJ din Franța).

Restricții privind Platformele și Canalele Media:

Media Online și Rețele Sociale: Există o preocupare crescândă cu privire la publicitatea online și pe rețelele sociale, unde tinerii sunt deosebit de expuși. Reglementările încearcă să se adapteze, impunând operatorilor să utilizeze instrumente de targetare a vârstei pentru a exclude minorii și să respecte coduri de conduită specifice (de exemplu, interzicerea marketingului prin influenceri care au un public majoritar minor). (Codul EGBA privind Publicitatea Responsabilă; Discuții în Regatul Unit privind reglementări mai stricte online).

Interzicerea anumitor Forme de Marketing Direct: De exemplu, marketingul direct către persoanele auto-excluse sau către cele identificate ca fiind jucători vulnerabili. (Consiliul Europei).

Restricții privind Sponsorizările:

Echipamente Sportive și Cluburi: Multe țări au restricționat sau interzis sponsorizarea de către companii de jocuri de noroc a echipamentelor sportive (în special cele pentru tineret) sau a cluburilor sportive care au o bază mare de fani minori. (Decretul Regal din Spania; Reglementări

în Suedia privind expunerea mărcii pe echipamentele minorilor)

Evenimente: Limitarea sponsorizării evenimentelor care atrag un public numeros de tineri.

Normalizarea Jocurilor de Noroc prin Asocierea cu Sportul:

O preocupare semnificativă în mai multe jurisdicții este asocierea puternică a publicității la jocurile de noroc cu sportul, ceea ce contribuie la normalizarea jocurilor de noroc în rândul tinerilor care sunt adesea fani înfocați ai sportului. Deși există unele restricții specifice, cum ar fi interdicția din Australia ca comentatorii să promoveze cotele de pariare în anumite perioade ale transmisiunilor sportive în direct, volumul și vizibilitatea pură a sponsorizărilor companiilor de jocuri de noroc, a logo-urilor pe tricouri și a publicității perimetrale creează un mediu în care jocurile de noroc și sportul sunt intrinsec legate. Această asociere omniprezentă reprezintă o provocare substanțială pentru eforturile menite să deglamorizeze jocurile de noroc pentru tineri și a dus la apeluri publice și politice pentru restricții mai cuprinzătoare, inclusiv interdicții totale ale publicității la jocurile de noroc în sport, așa cum s-a dezbătut în Australia. (Standing Committee on Social Policy and Legal Affairs, n.d.).

Exemple de Cadre de Reglementare și Măsuri Specifice în Diverse Țări Europene

Spania: Decretul Regal 958/2020 a impus unele dintre cele mai stricte restricții din Europa, limitând drastic orarele de difuzare a reclamelor la jocuri de noroc (doar între orele 1-5 dimineața pentru TV și radio), interzicând utilizarea celebrităților în reclame și interzicând sponsorizarea echipelor sportive pe tricouri sau numele stadioanelor. Un nou Decret Regal (martie 2023) a introdus măsuri suplimentare pentru protejarea tinerilor adulți (18-25 de ani), cum ar fi interzicerea materialelor promoționale

specifice pentru acest grup de vârstă dacă nu au interacționat anterior cu operatorul și restricții privind utilizarea cardurilor de credit pentru jucătorii intensivi considerați la risc. (Decretul Regal 958/2020; Decretul Regal din martie 2023)

Franța: L'Autorité Nationale des Jeux (ANJ) joacă un rol activ în supravegherea strategiilor de marketing ale operatorilor, solicitându-le să își prezinte planurile anuale. ANJ a emis ghiduri privind conținutul și frecvența publicității,

descurajând practicile care ar putea atrage minorii sau normaliza jocurile de noroc excesive. Campania ANJ "Behind the Label" a vizat creșterea conștientizării publice asupra riscurilor. (Ghidurile ANJ; Strategia ANJ)

Regatul Unit: Există un cod strict de publicitate (CAP Code) supravegheat de Advertising Standards Authority (ASA). O interdicție "whistle-to-whistle" previne difuzarea reclamelor la jocuri de noroc la TV în timpul transmisiunilor sportive live, cu cinci minute înainte de începerea meciului și până la cinci minute după fluierul final, înainte de ora 21:00. Există dezbateri continue și presiuni pentru restricții și mai dure, în special online și pe rețelele sociale. (Codul CAP; Rapoarte UKGC)

Suedia: Principiul "moderației" guvernează publicitatea la jocurile de noroc. Publicitatea nu trebuie să vizeze persoanele sub 18 ani sau pe cele auto-excluse. Este interzisă plasarea de pariuri pe evenimente la care majoritatea participanților sunt sub 18 ani, iar publicitatea nu trebuie să apară în apropierea școlilor. Sponsorizarea care duce la expunerea mărcilor de jocuri de noroc pe îmbrăcămintea sau echipamentul minorilor este, de asemenea, restricționată. Spelinspektionen a amendat operatori pentru încălcarea acestor reguli.

(Legea Suedeză privind Jocurile de Noroc; Decizii Spelinspektionen)

Belgia: Este cunoscută pentru una dintre cele mai stricte politici de publicitate la jocurile de noroc din Europa, cu restricții semnificative privind volumul, canalele și conținutul publicității, mergând până la interdicții aproape complete pentru anumite tipuri de jocuri.

Finlanda: În cadrul modelului actual de monopol, Veikkaus are restricții de marketing. Viitorul sistem de licențiere (din 2027) va permite marketingul, dar cu condiții stricte: trebuie să fie moderat, să nu vizeze minorii sau persoanele vulnerabile, să afișeze limita de vârstă și informații despre instrumentele de joc responsabil. (Propuneri legislative Finlanda)

Malta: Autoritatea pentru Jocuri de Noroc din Malta (MGA) solicită ca publicitatea să fie conformă cu reglementările specifice, să afișeze numele și numărul licenței operatorului, vârsta minimă și informații despre jocul responsabil. Publicitatea nu trebuie să tolereze comportamentul iresponsabil, să prezinte jocurile de noroc ca o soluție la probleme sau o alternativă la angajare, sau să facă referire la credite ușor de obținut. (Regulamentul MGA privind Comunicațiile Comerciale pentru Jocuri).

Obligația de Diligență a Operatorului și Protecția Jucătorului

Dincolo de simpla restricționare a accesului și a publicității, cadrele eficiente de protecție a tinerilor impun o "obligație de diligență" pozitivă operatorilor de jocuri de noroc. Această obligație legală și etică impune operatorilor să implementeze activ măsuri pentru a-și proteja clienții, în special grupurile vulnerabile precum tinerii (acolo unde accesul a avut loc accidental) și adulții tineri (care pot fi legal capabili să joace, dar sunt încă la risc sporit), de daunele legate de jocurile de noroc. Aceasta reprezintă o trecere de la conformitatea pasivă la angajamentul proactiv în prevenirea daunelor.

Regatul Unit: LCCP, aplicat de UKGC, conturează prevederi extinse ale codului de responsabilitate socială. Operatorii trebuie să aibă și să implementeze politici și proceduri menite să prevină jocurile de noroc practicate de minori. Aceasta include verificarea robustă a vârstei înainte de orice depunere sau joc, asigurarea că amenajările incintelor nu facilitează accesul minorilor, instruirea cuprinzătoare a personalului privind identificarea și prevenirea jocurilor de noroc practicate de minori și o cerință de a nu furniza facilități sau de a nu proiecta jocuri într-un mod care atrage în mod special copiii sau tinerii.

UKGC explorează, de asemenea, verificări ale riscului financiar pentru a identifica jucătorii cu risc de prejudiciu financiar, ceea ce ar putea avea implicații pentru protejarea tinerilor adulți vulnerabili.

Suedia: Legea suedeză privind jocurile de noroc stabilește o "obligatie de diligență" clară (Capitolul 14, Secțiunea 1) care impune deținătorilor de licențe să acorde prioritate considerațiilor sociale și de sănătate, să protejeze activ jucătorii de jocurile de noroc excesive, să monitorizeze comportamentul de joc și să asiste jucătorii în limitarea jocurilor de noroc atunci când este necesar. Spelinspektionen a emis îndrumări privind identificarea semnelor de joc excesiv și măsurile de răspuns așteptate din partea operatorilor. Natura proactivă a acestei obligații este subliniată de acțiunile recente de aplicare împotriva operatorilor pentru eșecul de a interveni adecvat în cazul jucătorilor cu risc.

Germania: GlüStV 2021 vizează fundamental prevenirea dependenței de jocurile de noroc și asigurarea unei protecții robuste a tinerilor și

jucătorilor. Operatorii licențiați sunt obligați să prezinte concepte detaliate de protecție a jucătorilor ca parte a cererii lor. O componentă cheie este verificarea obligatorie a informațiilor despre jucător în raport cu fișierul național de blocare OASIS pentru a preveni accesul persoanelor excluse sau al celor semnalate pentru protecție.

Australia: Cadrul Național de Protecție a Consumatorilor pentru Pariurile Online (NCPF) încorporează mai multe măsuri care constituie o obligație de diligență pentru operatorii online. Acestea includ interzicerea liniilor de credit, restricții privind stimulentele menite să încurajeze jocurile de noroc, furnizarea obligatorie de scheme de pre-angajament cu opțiuni de renunțare pentru limitele de depunere, emiterea de extrase de activitate lunare pentru a spori conștientizarea jucătorilor cu privire la cheltuielile lor și instruirea obligatorie a personalului în serviciul responsabil al pariurilor online. În mod crucial, vârsta și identitatea clientului trebuie verificate înainte de a putea avea loc orice pariere.

Monitorizare Proactivă și Intervenție

Un aspect semnificativ al obligației de diligență moderne implică monitorizarea activă de către operatori a comportamentului jucătorilor pentru indicatori de joc problematic sau riscant. Deși se concentrează în principal pe jocurile de noroc problematice la adulți, sistemele și analizele de date utilizate pot ajuta, de asemenea, la semnalarea anomaliilor care ar putea indica utilizarea abuzivă a contului de către minori sau la identificarea tinerilor adulți care prezintă modele îngrijorătoare. Jurisdicții precum Regatul Unit și Suedia impun în mod explicit operatorilor să monitorizeze comportamentul jucătorilor.

Atunci când este detectat un comportament riscant, se așteaptă ca operatorii să intervină, deși declanșatoarele specifice, natura și actualitatea acestor intervenții (de exemplu, trimiterea de mesaje informative, inițierea de

"apeluri de îngrijire", impunerea de restricții de cont sau perioade de reflecție) pot varia și au fost supuse controlului reglementar, așa cum s-a observat în Suedia. Definirea și operaționalizarea consecventă a "jocului excesiv" sau a "semnelor de comportament problematic" rămân provocări continue, necesitând îndrumări reglementare clare și sisteme robuste ale operatorilor.

Furnizarea de Instrumente de Protecție a Jucătorului:

Operatorii sunt de obicei mandatați să ofere clienților instrumente pentru a-și gestiona jocurile de noroc. Majoritatea piețelor reglementate impun operatorilor să ofere jucătorilor posibilitatea de a stabili limite privind suma de bani pe care o pot depune sau cheltui într-o perioadă definită. Germania a

implementat o limită lunară de depunere mai strictă, valabilă pentru toți furnizorii, de 1.000 € pentru jocurile de noroc online. Eficacitatea acestor limite poate fi influențată de faptul dacă sunt opționale, cu opțiune de renunțare sau obligatorii. NCPF din Australia, de exemplu, impune clienților noi fie să stabilească o limită de depunere, fie să renunțe activ la aceasta, o abordare care probabil va duce la o adoptare mai mare decât sistemele pur voluntare. Instrumentele care întrerup jocul pentru a informa utilizatorii despre timpul scurs sau banii cheltuiți sunt, de asemenea, comune. Loteria Națională din Regatul Unit oferă memento-uri de sesiune, iar Germania impune o "verificare a realității" de 60 de minute pentru jocul online la sloturi, urmată de o pauză obligatorie de 5 minute înainte ca jocul să poată fi reluat. Sunt necesare procese clare, simple și ușor accesibile pentru ca jucătorii să își închidă conturile, cu interdicții pentru operatori de a încerca să ademenească clienții să își păstreze conturile deschise.

Instruirea Personalului:

Instruirea obligatorie și cuprinzătoare a personalului este o componentă critică a obligației de diligență a unui operator. Această instruire trebuie să acopere principiile jocului responsabil, identificarea jucătorilor cu risc (inclusiv semne potențiale de jocuri de noroc practicate de minori sau tineri adulți în dificultate), procedurile de verificare a vârstei și

modul de interacțiune și sprijinire a clienților care ar putea suferi daune. Cu toate acestea, calitatea, consecvența și aplicarea practică a unei astfel de instruirii pot varia, așa cum demonstrează studiile care arată rate scăzute de intervenție a personalului în unele locații terestre. Acest lucru subliniază faptul că simpla impunere a instruirii este insuficientă; calitatea acesteia, consolidarea continuă și responsabilitatea pentru aplicarea sa sunt primordiale.

Proiectarea Produselor și Caracteristicile Jocurilor:

Proiectarea produselor de jocuri de noroc în sine este din ce în ce mai mult supusă controlului reglementar ca parte a obligației de diligență. GlüStV 2021 din Germania este deosebit de prescriptiv, stipulând o miză maximă de 1 € pe rotire și o durată minimă a rotirii de 5 secunde pentru aparatele de slot online, împreună cu o interdicție a funcțiilor de joc automat. De asemenea, interzice în general sau restricționează sever jocurile de masă online, cum ar fi blackjack-ul și ruleta. (Glückspielregelung, n.d.) În Regatul Unit, LCCP include o dispoziție generală conform căreia operatorii nu trebuie să furnizeze facilități pentru jocuri de noroc într-un mod care să atragă în special copiii sau tinerii. Acest lucru se poate extinde la temele jocurilor, grafică și mecanismele de joc. (LCCP Condition 3.2.3 - AGC SR Code, n.d.)

Scheme Naționale de Auto-Excludere și Rolul lor în Protecția Tinerilor

Diverse jurisdicții proeminente au instituit sisteme centralizate de auto-excludere, fiecare cu particularitățile sale operaționale, dar urmărind obiectivul comun de a oferi un mecanism prin care indivizii își pot limita voluntar accesul la activitățile de jocuri de noroc.

În Regatul Unit, sistemul GAMSTOP permite auto-excluderea de pe toate platformele online licențiate în Marea Britanie, cu opțiuni de durată variind de la șase luni la cinci ani; înregistrarea

implică și încetarea comunicărilor de marketing direct. Similar, Suedia operează Spelpaus.se, un registru național administrat de Autoritatea Suedeză pentru Jocuri de Noroc, care acoperă o gamă largă de activități de jocuri de noroc ce necesită înregistrare, inclusiv cele online, cazinourile terestre și automatele de tip "Vegas", cu perioade de excludere de la o lună la "până la o notificare ulterioară" (minim 12 luni) și oprirea marketingului direct. Germania, prin intermediul

Tratatului Interstatat privind Jocurile de Noroc din 2021 (GlüStV 2021), a implementat sistemul OASIS (Online-Abfrage Spielerstatus), un registru național obligatoriu pentru toți operatorii licențiați, care facilitează atât auto-excluderea (minim trei luni), cât și excluderea inițiată de terți (minim 12 luni), ridicarea excluderii necesitând o procedură formală. În Australia, BetStop funcționează ca registru național de auto-excludere pentru toate serviciile de pariuri online și telefonice licențiate la nivel național, oferind perioade de excludere de la trei luni la întreaga viață. Aceste sisteme reprezintă instrumente esențiale în strategiile de reducere a riscurilor asociate jocurilor de noroc.

Mecanisme Cheie ale Schemelor Naționale de Auto-Excludere:

Aceste sisteme împărtășesc în general caracteristici operaționale de bază. Persoanele își înregistrează datele la un singur organism național, necesitând de obicei o identificare personală verificabilă. Spelpaus.se din Suedia, de exemplu, se bazează pe sistemul suedez securizat de identificare electronică BankID. Un punct forte cheie este aplicarea lor la toți operatorii licențiați la nivel național, împiedicând persoanele să se mute pur și simplu la un alt furnizor licențiat după ce s-au exclus de la unul. Utilizatorii pot selecta din diverse durate de excludere, adesea cu opțiuni pentru interdicții pe termen scurt, pe termen lung sau nedeterminate/pe viață. Odată ce o excludere este activă, aceasta nu poate fi de obicei revocată sau scurtată înainte de expirarea perioadei minime alese. BetStop din Australia permite depunerea unei cereri de anulare după cel puțin 3 luni, condiționată de confirmarea de către persoană a consultării unui consilier sau medic de familie. Pentru OASIS din Germania, ridicarea oricărei excluderi necesită o cerere formală la consiliul regional din Darmstadt. O componentă crucială este că înregistrarea într-o schemă națională de auto-excludere impune, de asemenea, ca operatorii să înceteze trimiterea de materiale de marketing direct către persoana exclusă.

Strategii Eficiente de Monitorizare a Conformității:

Monitorizarea proactivă este esențială pentru a identifica și a aborda nerespectarea. Achizițiile de testare, în special pentru locațiile terestre, implică utilizarea unor persoane minore (sau care par a fi minore) pentru a încerca să acceseze servicii de jocuri de noroc. Autoritățile de reglementare pot efectua audituri aprofundate ale sistemelor interne ale operatorilor. Stabilirea unor canale clare și accesibile pentru raportarea suspiciunilor de încălcare este vitală.

Sanțiuni pentru Încălări:

Pentru ca aplicarea să fie credibilă și eficientă, sancțiunile pentru nerespectare trebuie să fie suficient de severe pentru a acționa ca un factor de descurajare real. Amenzile financiare substanțiale sunt o sancțiune comună. De exemplu, în Suedia, SGA a impus amenzi semnificative pentru încălcări ale obligației de diligență și pentru oferirea de pariuri la un meci cu minori. În Australia, un cazinou din NSW a fost amendat cu 60.000 de dolari după ce o fetiță de 12 ani a fost găsită jucând la aparate de joc. În Germania, amenzile administrative pot ajunge până la 500.000 € pe încălcare. În Regatul Unit, Legea privind Jocurile de Noroc din 2005 permite amenzi pentru infracțiuni legate de jocurile de noroc practicate de minori.

Cea mai severă sancțiune este suspendarea sau revocarea completă a licenței unui operator. În mai multe jurisdicții, infracțiunile specifice legate de jocurile de noroc practicate de minori pot atrage răspunderea penală a persoanelor responsabile. În Regatul Unit, invitarea, determinarea sau permiterea unui copil sau tânăr să joace jocuri de noroc sunt infracțiuni penale pedepsite cu închisoare și/sau amendă. În Germania, organizarea sau intermedierea jocurilor de noroc ilegale este o infracțiune penală cu pedepse inclusiv închisoare. Deși accentul principal al aplicării este pus pe operatori, unele jurisdicții au și sancțiuni pentru minorii care încearcă să joace jocuri de noroc. De asemenea, este obișnuit ca orice câștiguri obținute de un jucător minor să fie confiscate.

Credibilitatea oricărui regim de reglementare conceput pentru a proteja tinerii de daunele jocurilor de noroc depinde fundamental de o aplicare vizibilă, consecventă și robustă. Cooperarea multi-agenție și internațională este,

de asemenea, esențială pentru a aborda problema operatorilor nelicențiați cu sediul în străinătate.

Pariurile și Jocurile de Noroc – Reglementare în România

Activitățile de jocuri de noroc care se desfășoară pe teritoriul României sunt supuse unui regim de reglementare strict, operarea fiind permisă exclusiv în conformitate cu prevederile legislative naționale. Acest cadru normativ vizează diferite aspecte precum valorificarea potențialului economic al sectorului, inclusiv generarea de venituri bugetare și imperativul protecției interesului public, cu accent pe protecția minorilor și a consumatorilor vulnerabili față de riscurile asociate (ex: dependența...). Mediul de reglementare este caracterizat de actualizări legislative frecvente, menite să răspundă evoluțiilor pieței, în special segmentului online, și priorităților de politică publică.

Pilonul central al cadrului de reglementare este Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 77/2009 (OUG 77/2009). Aceasta a fost supusă unor revizuirii substanțiale de-a lungul timpului, notabile fiind modificările introduse prin OUG 92/2014 (aprobată prin Legea 124/2015), care au vizat în principal sectorul jocurilor de noroc la distanță (online), și intervențiile legislative mai recente (OUG 82/2023, Legea 107/2024) care au ajustat condițiile de licențiere, regimul fiscal și restricțiile operaționale, cum ar fi cele de amplasare a mijloacelor de joc.

Implementarea detaliată a OUG 77/2009 este asigurată prin Normele Metodologice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 111/2016 (HG 111/2016). Acestea specifică procedurile administrative, cerințele tehnice pentru echipamente și platforme, regulile operaționale și obligațiile de raportare.

Un element adițional critic este integrarea prevederilor privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (AML/CFT), conform Legii nr. 129/2019. Operatorii de jocuri de noroc sunt desemnați ca

entități raportoare, având obligații specifice de conformitate în acest domeniu.

Înființat în 2013 prin OUG 20/2013, Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc (ONJN) este organismul centralizat responsabil cu implementarea și supravegherea politicii statului în domeniul jocurilor de noroc. ONJN deține competența exclusivă pentru reglementarea, autorizarea, monitorizarea și controlul tuturor formelor de jocuri de noroc (tradiționale/land-based și la distanță/online) pe teritoriul României.

Mandatul ONJN include funcții esențiale:

- Evaluarea solicitanților și emiterea/suspendarea/retragerea licențelor și autorizațiilor de operare.
- Monitorizarea conformității operatorilor cu cadrul legal și tehnic.
- Elaborarea de norme și instrucțiuni tehnice și procedurale.
- Investigarea și sancționarea încălcărilor legii și a operării neautorizate.
- Implementarea și supravegherea politicilor de joc responsabil și gestionarea mecanismelor de protecție (ex: autoexcludere).
- Verificarea conformității operatorilor cu obligațiile anti-spălare de bani.

Tipurile de Activități Reglementate

Legislația definește jocul de noroc pe baza unor criterii cumulate, conform Art. 3 alin. (1):

- "a) obținerea de către participanți a unor venituri sub formă de câștiguri;*
- b) participarea la joc presupune plata unei taxe de participare;*
- c) câștigurile sunt acordate de organizatorul jocului;*
- d) rezultatul jocului este determinat, în totalitate sau în parte, de factori aleatori"*

O distincție fundamentală este operată între:

- **Jocuri de Noroc Tradiționale (Land-based)** – Necesită prezența fizică a participantului (ex: *cazinouri fixe, agenții de pariuri, săli de aparate de jocuri*)
- **Jocuri de Noroc la Distanță (Online/Remote)** – Defsășurate prin sisteme de comunicații (ex: *platforme de pariuri online, cazinouri online*)

Cadrul normativ clasifică și reglementează distinct diverse tipuri de jocuri de noroc: jocuri loto (unele sub monopol de stat), pariuri (mutuale, cotă fixă, contrapartidă), jocuri de cazinou, aparate de jocuri (cu reglementări specifice de amplasare), videoloterie (VLT), poker, bingo, keno și tombole. Această segmentare permite aplicarea unor cerințe de licențiere, operaționale și fiscale diferențiate.

Accesul pe piața jocurilor de noroc din România este condiționat de obținerea licenței de organizare și a autorizației de exploatare de la ONJN. Operarea neautorizată este sancționată penal, potrivit art. 21 alin. (1) și (2) din OUG nr. 77/2009. Sistemul pentru operatorii care oferă direct servicii jucătorilor (B2C) implică, în general:

1. **Licența de Organizare:** Acordată pe termen lung (10 ani), atestă eligibilitatea generală a operatorului (capacitate financiară, integritate etc.).
2. **Autorizația de Exploatare:** Permite operarea efectivă, este valabilă pe termen scurt (uzual 1 an) și necesită reînnoire periodică, condiționată de conformitate și plata taxelor.

Licențele sunt structurate pe clase :

- **Clasa I:** Pentru operatorii B2C (online și land-based).
- **Clasa a II-a:** Pentru furnizorii de servicii sau produse tehnice (B2B) (software, plăți, afiliați, certificatori etc.), extinzând supravegherea asupra ecosistemului.

- **Clasa a III-a:** Pentru monopolul de stat (ex: Loteria Română).

Condițiile de licențiere includ cerințe juridice, financiare (capital social, garanții), taxe semnificative, conformitate tehnică, verificări de integritate și aderența la principiile de joc responsabil și prevenirea spălării banilor.

Obiectivele Strategice ale Reglementării

Cadrul normativ este fundamentat pe obiective strategice clare, aliniate interesului public:

- Asigurarea ordinii publice și a siguranței.
- Protecția minorilor.
- Protecția consumatorilor vulnerabili și prevenirea dependenței.
- Garantarea unui mediu de joc echitabil, sigur și transparent.
- Prevenirea și combaterea activităților ilegale și a criminalității asociate.
- Prevenirea utilizării sectorului pentru spălarea banilor și finanțarea terorismului (AML/CFT).
- Optimizarea colectării veniturilor la bugetul de stat.

Sectorul jocurilor de noroc este supus unui regim fiscal specific, contribuind la veniturile bugetare. Operatorii plătesc taxe anuale de licențiere, taxe de autorizare (calculate variabil, ex: per unitate de joc, procent din veniturile brute din jocuri), taxe administrative, o "taxă pe viciu" specifică (ex: procent pe depunerile online, sumă fixă per slot-machine) și contribuții obligatorii pentru fondul de joc responsabil. Câștigurile jucătorilor sunt impozitate, de regulă prin reținere la sursă, aplicându-se cote progresive pe tranșe de venit. În România, câștigurile jucătorilor din jocuri de noroc sunt supuse unui regim de impozitare progresivă, aplicat prin reținere la sursă de către organizatori, conform Codului Fiscal. Există trei praguri de impozitare: pentru câștiguri de până la 10.000 lei se aplică o cotă de 3%; pentru sumele cuprinse între 10.001 și 66.750 lei se aplică un impozit de 300 lei plus 20% din suma care depășește 10.000 lei; iar pentru câștigurile ce

depășesc 66.750 lei, se aplică un impozit de 11.650 lei plus 40% din ceea ce depășește acest prag. De exemplu, un câștig de 40.000 lei va fi impozitat cu 6.300 lei (300 lei + 20% din 30.000), în timp ce un câștig de 100.000 lei va atrage un impozit de 24.950 lei (11.650 lei + 40% din 33.250).

Implementarea măsurilor pentru un cadru de joc responsabil este o obligație legală pentru toți operatorii licențiați. Aceasta include informarea jucătorilor, oferirea de instrumente de autocontrol (limite, autoexcludere), instruirea personalului și contribuții financiare obligatorii la inițiative de prevenție și tratament. Mecanismele

de autoexcludere sunt un element cheie al strategiei de protecție a jucătorilor.

Promovarea jocurilor de noroc este supusă unor reguli specifice menite să asigure responsabilitatea socială și protecția consumatorilor. Restricțiile includ limitări privind publicitatea exterioară, interzicerea comunicărilor comerciale nesolicitate (spam) și obligația de a afișa informații despre licență. Principiile generale impun ca publicitatea să nu vizeze minorii și să fie corectă. Acest domeniu este subiectul unor dezbateri publice intense privind necesitatea unor controale mai stricte.

Analiza Tematică a Legislației

Legislația care reglementează domeniul jocurilor de noroc și al pariurilor în România a fost analizată folosind metoda analizei de conținut. Această metodă calitativă de analiză permite organizarea conținutului actelor normative pe teme specifice și astfel sintetizarea prevederilor legale. Mai mult, acest tip de analiză susține identificarea unor concluzii la nivel organizațional (al tipurilor de actori prezenți și interesați în domeniu) precum și instituțional (al regulilor care formează și determină comportamentul și acțiunile acestora). Rezultatele acestei analize pot fi utilizate pentru a susține și completa rezultatele analizei cantitative realizate asupra datelor colectate prin intermediul sondajului de opinie.

Metodologiile de tip mixt, care combină aceste tipuri de analize, sunt preferate deoarece permit extragerea unor concluzii și recomandări pentru perfecționarea în viitor a politicilor publice într-un anumit domeniu de activitate. Datorită acestui avantaj utilizăm și prezentăm rezultatele analizelor realizate care susțin și argumentează recomandările prezentate în secțiunea finală a ghidului.

Obiectivul analizei

Obiectivul analizei este identificarea principalelor teme atribuite fenomenului

jocurilor de noroc în discursul legislativ. Este esențial să înțelegem nu doar prevederile juridice în sine, ci și valorile, prioritățile și justificările care însoțesc reglementările, pentru a evalua în ce măsură acestea corespund riscurilor sociale și psihologice asociate jocurilor de noroc în rândul tinerilor.

Analiza cadrului legislativ privind jocurile de noroc în România este construită pe o abordare metodologică mixtă, care îmbină elemente de analiză cantitativă cu interpretare calitativă aprofundată. Această alegere metodologică ne-a permis să cartografiem frecvențele tematice din textul normativ și să analizăm sensurile și intenționalitatea discursivă care stau la baza reglementării.

Pentru a completa această analiză calitativă și pentru a oferi o perspectivă sistematică asupra ponderii discursive acordate fiecărei teme în textul legislativ, am inclus și o componentă cantitativă. Aceasta constă în cuantificarea frecvenței de apariție a fiecărei teme și analiza co-ocurențelor tematice (prezentată ulterior). Rolul acestei cuantificări nu este de a înlocui interpretarea calitativă, ci de a: (1) oferi o hartă obiectivă a accentelor legislative, (2) susține empiric afirmațiile privind ierarhia priorităților în discursul normativ, și (3) ghida focalizarea

analizei calitative asupra zonelor de interes major sau de sub-reprezentare semnificativă.

Pentru analiza tematică am utilizat o grilă de codificare aplicată asupra OUG nr. 77/2009 (în forma sa consolidată până în 2024). Unitatea de analiză sunt secvențele juridice distincte – articole, alineate, litere și puncte – fiecare fiind codificată în funcție de conținutul tematic dominant. Această etapă a fost inspirată metodologic de modelul de analiză tematică în șase pași propus de Virginia Braun și Victoria Clarke (2006), adaptat pentru contextul analizei legislative:

1. Familiarizarea cu datele – prin lectura întregului text legislativ;
2. Generarea codurilor inițiale – identificarea aspectelor recurente în funcție de scopul reglementării;
3. Căutarea temelor – codurile au fost grupate în șapte teme dominante: Conformitate legală și reglementare, Prevenirea criminalității, Protecția consumatorului, Economie, Libertatea industriei, Responsabilitate morală/socială, Sănătate publică;
4. Revizuirea temelor – asigurarea coerenței interne și excluderea suprapunerilor semantice;
5. Definirea și denumirea temelor – fiecare temă a fost explicit delimitată conceptual;
6. Redactarea raportului – analiza tematică a fost prezentată narativ și susținută prin frecvențe și vizualizări (grafic de bare și heatmap co-ocurențe).

Această analiză tematică a fost operată manual și completată cu o cuantificare statistică a frecvențelor și relațiilor dintre teme, pentru a evidenția distribuția inegală a preocupărilor legislative.

De exemplu, un alineat care descrie măsurile de combatere a jocurilor de noroc neautorizate a fost încadrat atât în tema Prevenirea Criminalității, cât și în cea de Conformitate legală. Un alt alineat, care detaliază interdicțiile

privind accesul minorilor sau mecanismele de autoexcludere, a fost asociat cu temele Protecția Consumatorului și Sănătate Publică. Astfel, unitățile de analiză nu au fost alocate exclusiv unei singure teme, ci au fost codificate multiplu tocmai pentru a testa ipoteza că anumite secțiuni ale textului legislativ pot reflecta ambiguități sau suprapuneri de sens între justificările normative.

În această manieră, temele nu au fost impuse asupra textului, ci extrase inductiv din material, reflectând preocupările, valorile și prioritățile care reies din limbajul și structura actului normativ. Această abordare a permis o cartografiere fină a discursului legislativ.

Temele principale identificate

Analiza tematică a textelor legislative a permis identificarea următoarelor idei principale care grupează tipurile de abordări, normele și prescripțiile legate de jocurile de noroc și pariuri pe teritoriul României.

1. Conformitate legală / Reglementare

Această temă exprimă preocuparea statului pentru existența unui cadru legal clar, predictibil și eficient, care să permită autorizarea, licențierea și monitorizarea activităților din domeniul jocurilor de noroc. Discursul normativ pune accent pe legalitate, ordine administrativă și conformitate cu directivele europene. Accentul cade pe formalism juridic și pe necesitatea ca operatorii să funcționeze doar în condiții legale bine definite.

2. Prevenirea Criminalității

Această temă se referă la riscurile ca industria jocurilor de noroc să fie asociată cu activități ilegale precum evaziunea fiscală, spălarea de bani sau organizarea de jocuri neautorizate. În discursul normativ, prevenirea criminalității apare ca o justificare puternică pentru consolidarea capacităților instituționale și creșterea controalelor.

3. Protecția Consumatorului

Această temă reflectă preocuparea pentru drepturile și siguranța jucătorilor, în special ale minorilor și ale persoanelor vulnerabile. Sunt menționate măsuri precum informarea corectă, interzicerea accesului minorilor, publicitate responsabilă și mecanisme de autoexcludere. Accentul cade pe echilibrul dintre libertatea de consum și prevenirea abuzului.

4. Economie

Tema economică apare în discursurile privind veniturile generate din taxe și contribuții, dezvoltarea unui mediu de afaceri competitiv, precum și contribuția industriei la PIB. Statul justifică reglementarea și supravegherea strictă a sectorului inclusiv prin prisma potențialului său economic.

5. Libertatea industriei

Această temă reflectă interesul de a menține un cadru propice funcționării și dezvoltării afacerilor în domeniul jocurilor de noroc, în condiții de predictibilitate legislativă și concurență loială. Legislația evită o retorică excesiv restrictivă și tinde să protejeze operatorii licențiați în fața reglementărilor arbitrare.

6. Responsabilitate Morală / Socială

Tema responsabilității morale pune accent pe rolul etic al statului și al companiilor de a limita efectele negative ale jocurilor de noroc. Este vorba despre o recunoaștere că nu orice activitate legală este și benefică social. Statul se prezintă ca garant al echilibrului între interesele economice și binele comun.

7. Sănătate Publică

Această temă apare implicit în discursul despre dependență, stres, performanțe academice afectate și vulnerabilitatea psihologică. Jocurile de noroc sunt recunoscute ca factori de risc pentru sănătatea mintală, iar intervențiile trebuie să aibă și o dimensiune preventivă și terapeutică.

Conformitatea, rentabilitatea economică și prevenirea criminalității formează triada care definește viziunea legiuitorului asupra jocurilor

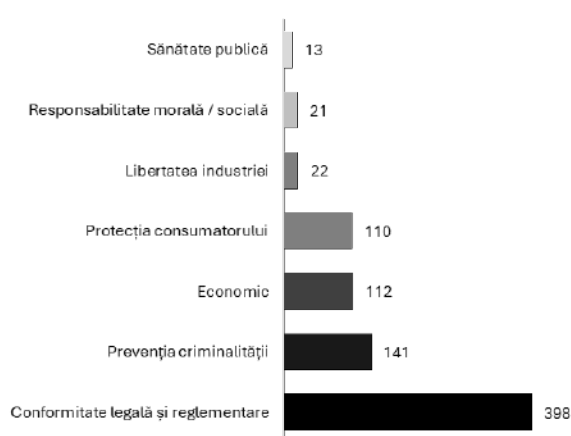
de noroc ca activitate care trebuie controlată și orientată către profit, în detrimentul potențialelor riscurilor psihosociale. În această organizare, statul are un rol de administrator tehnic, preocupat de consolidarea capacității de reglementare, combaterea evaziunii și colectarea de venituri fiscale. Dimensiunile sociale, etice și de sănătate publică sunt slab reprezentate ceea ce determină un dezechilibru profund între logica intervenției prin reglementare din partea statului și natura reală a riscurilor implicate.

În paralel, analiza arată că teme precum „Protecția consumatorului” și „Prevenirea criminalității” sunt frecvent mobilizate pentru a justifica reglementarea, dar rareori constituie priorități în sine. Rolul acestor teme în discursul legislativ este exclusiv de a justifica intervenția administrativă. Analiza arată faptul că aceste teme nu generează norme care să constituie un set coerent de măsuri centrate pe bunăstarea cetățenilor. De exemplu: publicitatea agresivă, accesul minorilor și lipsa de informare corectă sunt recunoscute formal în lege, dar propunerile concrete de reglementare și gestionare a riscurilor asociate sunt puține, vagi și subordonate mecanismelor de control fiscal și administrativ. Mai exact, principalele măsuri cu potențial de protecție sau "tratament" identificate în OUG 77/2009 se rezumă la instituirea unei activități de promovare a jocului responsabil, finanțată prin contribuții obligatorii de la operatori (Art. 10(4), 10(5¹)), și la crearea unei baze de date administrative pentru persoanele autoexcluse (Art. 15¹). Acestea sunt considerabil limitate numeric în comparație cu multitudinea reglementărilor fiscale și de conformitate. Caracterul lor vag este demonstrat de lipsa detaliilor operaționale din OUG privind conținutul efectiv al programelor de prevenție sau tratament, iar subordonarea față de controlul fiscal și administrativ reiese din accentul pus pe mecanismul de finanțare și pe gestionarea administrativă a listelor, în contrast cu specificitatea și rigoarea extremă a obligațiilor fiscale și de licențiere. Acest lucru sugerează o asimetrie între diagnostic și intervenție, în care

protecția cetățeanului apare mai degrabă ca un efect secundar al reglementării decât ca scop principal al politicii publice.

Deși frecvența tematică nu este în mod necesar un indicator direct al importanței de fond a unei teme în orice analiză calitativă, în contextul unui text legislativ comprehensiv cum este OUG 77/2009, distribuția cantitativă a ocurențelor oferă o primă imagine relevantă asupra priorităților și accentelor puse de legislator.

Figura 1. Distribuția tematică a cadrului legislativ privind jocurile de noroc

Distribuția ocurențelor pe teme, așa cum reiese din codificarea textului OUG 77/2009, confirmă și cuantifică tendințele identificate preliminar și care vor fi detaliate în analiza calitativă subsecventă: tema dominantă este „Conformitate legală și reglementare” (398 ocurențe), reflectând abordarea centrată pe norme și control. Urmează „Prevenirea criminalității” (141 ocurențe), indicând preocuparea pentru securitizarea reglementării, și tema „Economică” (112 ocurențe), justificând intervenția prin prisma fiscalității. Deși „Protecția consumatorului” (110 ocurențe) are o frecvență comparabilă, analiza calitativă ce urmează va demonstra rolul său adesea complementar. Temele „Libertatea industriei” (22 ocurențe), „Responsabilitate morală” și „Sănătate publică” (cu frecvențe și mai reduse) sunt marginale cantitativ în structura legislativă, semnalând o sub-reprezentare a valorilor sociale

și a prevenției – o observație ce va fi aprofundată calitativ în secțiunile următoare.

În continuare, ne vom îndrepta atenția către cele 7 teme identificate: conformitatea legală și reglementarea, prevenirea criminalității, protecția consumatorului, economie, libertatea industriei, responsabilitate morală și socială și sănătate publică. Fiecare temă va fi analizată la rândul său în corelație cu cele 3 funcții discursive definite anterior.

1. Conformitate legală și reglementare

Această temă este, fără îndoială, axa centrală a cadrului normativ instituit de OUG nr. 77/2009, care reglementează organizarea și exploatarea jocurilor de noroc în România. Legea pornește de la premisa fundamentală că această activitate "constituie monopol de stat și se desfășoară în condițiile prezentei ordonanțe de urgență" (OUG 77/2009, Art. 1(1)), iar orice acces privat pe piață este permis doar în condițiile stricte stabilite de Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc (ONJN), organizația responsabilă de administrarea acestui monopol (OUG 77/2009, Art. 1(1¹)). Acest regim de reglementare se materializează printr-un sistem complex de licențiere și autorizare, care impune operatorilor obligații clare, inclusiv demonstrarea îndeplinirii condițiilor legale, tehnice și financiare specificate (OUG 77/2009, Art. 15). Conformitatea nu este doar o condiție tehnică, ci un principiu definitoriu al funcționării sectorului, reflectând o viziune centralizată.

Această viziune se regăsește în cerințele administrative detaliate pentru fiecare formă de joc, cum ar fi obligația ca software-ul jocurilor la distanță "să conțină un generator de numere aleatorii care determină rezultatele jocurilor" (OUG 77/2009, Art. 5(2)) și necesitatea verificării și aprobării mijloacelor de joc (OUG 77/2009, Art. 19(1)). Organizatorii sunt obligați să respecte norme specifice și să asigure transmiterea datelor relevante către autorități (OUG 77/2009, Art. 15(2) lit. f)). În paralel, ONJN — și mai precis Comitetul său de Supraveghere — deține puteri

extinse de control, având competențe nu doar de reglementare, ci și de sancționare și revocare a licențelor (OUG 77/2009, Art. 17(1)). Întregul cadru normativ transmite ideea unei industrii care poate funcționa doar în măsura în care respectă în mod continuu și documentat condițiile impuse de stat.

2. Prevenirea criminalității

Tema prevenirii criminalității ocupă un loc esențial în arhitectura discursivă a OUG nr. 77/2009, articulând un cadru juridic în care jocurile de noroc sunt privite ca un sector vulnerabil la practici ilegale, fraudă și spălare de bani. Legea introduce un set robust de măsuri pentru combaterea acestui risc, mergând de la sancționarea penală pentru "desfășurarea fără licență sau autorizație a oricăreia dintre activitățile din domeniul jocurilor de noroc" (OUG 77/2009, Art. 23(1)) până la instituirea unei "«listă neagră» a site-urilor de jocuri de noroc neautorizate în România" (OUG 77/2009, Art. 17(11)), pentru care furnizorii de internet sunt obligați să restricționeze accesul (OUG 77/2009, Art. 10(7)). Sunt definite și sancționate infracțiuni specifice, cum ar fi organizarea de "jocuri de noroc frauduloase" (OUG 77/2009, Art. 17(2) lit. g)) sau alterarea rezultatelor (OUG 77/2009, Art. 25 lit. a)). Dimensiunea penală a reglementării este accentuată și prin obligativitatea organizatorilor de a colabora cu autorități precum Oficiul Național pentru Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, nerespectarea legislației AML/CFT putând atrage inclusiv revocarea licenței (OUG 77/2009, Art. 17(2) lit. h2)).

Dincolo de sancțiuni, legea impune o infrastructură de supraveghere digitală care are rolul de a garanta trasabilitatea activităților și integritatea operațiunilor financiare. Operatorii online sunt obligați să utilizeze un "sistem de înregistrare și de identificare a participanților la joc, precum și un sistem pentru păstrarea și transmiterea în timp real către un server în oglindă și un server de siguranță, aflate pe teritoriul României" (OUG 77/2009, Art. 15(1) lit. B pct. (iii)), care stochează datele privind

identitatea jucătorilor, mizele și câștigurile. Pentru jocurile tradiționale, obligațiile se extind la supravegherea video a locațiilor și centralizarea datelor de activitate, inclusiv prin sisteme informatice centralizatoare conectate la ONJN (OUG 77/2009, Art. 15(2) lit. f), g)). Aceste prevederi construiesc un regim de monitorizare constantă, în care supravegherea tehnologică este considerată esențială pentru prevenirea activităților ilicite.

3. Protecția consumatorului

Tema protecției consumatorului apare în OUG nr. 77/2009 ca un strat discursiv esențial, deși adesea subordonat priorităților legate de conformitate și fiscalitate. Legea include o serie de măsuri menite să protejeze participanții la jocurile de noroc, definiți ca "orice persoană fizică majoră, cu vârsta de cel puțin 18 ani împliniți" (OUG 77/2009, Art. 7(1)), cu un accent specific pe cei vulnerabili — cum sunt minorii și persoanele cu risc de dependență. Printre cele mai clare prevederi se numără interdicția categorică privind "accesul minorilor în locațiile specializate pentru desfășurarea jocurilor de noroc, precum și participarea acestora la orice tip de joc de noroc" (OUG 77/2009, Art. 7(3)), obligația operatorilor de a afișa licențele și regulile jocului într-un mod vizibil și accesibil (OUG 77/2009, Art. 12(1)), și introducerea (deși cu implementare ulterioară) unei baze de date centrale cu "persoane autoexcluse și indezirabile" (OUG 77/2009, Art. 15¹(1)), menită să limiteze daunele individuale prin controlul accesului. De asemenea, organizatorii sunt obligați să asigure transparența informațiilor privind mizele, plățile și metodele de reclamație, site-urile online trebuind să conțină informații clare, în limba română, despre "modalitățile de depunere a plângerilor și sesizărilor către organizator și O.N.J.N." (OUG 77/2009, Art. 5(9)).

Dimensiunea protecției consumatorului se extinde și asupra securității financiare și informaționale. Pentru jocurile online, plățile trebuie procesate exclusiv prin intermediul unor furnizori licențiați de ONJN (OUG 77/2009, Art. 5(5)), iar fondurile jucătorilor trebuie depozitate

în conturi bancare deschise în România. Legea obligă organizatorii să ofere asistență jucătorilor, să afișeze clar metodele de participare și să mențină un grad ridicat de securizare a datelor. În ceea ce privește publicitatea, aceasta este reglementată strict: este interzisă promovarea jocurilor de noroc prin mesaje nesolicitate, iar materialele promoționale trebuie să includă numărul licenței (OUG 77/2009, Art. 12(1)). Se urmărește astfel limitarea expunerii consumatorului la practici agresive de marketing, mai ales în rândul tinerilor și în spațiile publice.

4. Economie

Tema economică este omniprezentă în OUG nr. 77/2009 și reflectă abordarea statului român de a încadra jocurile de noroc ca activități economice reglementate, generatoare de venituri bugetare, mai degrabă decât ca fenomen cu potențial social disruptiv. Încă din preambul și din primele articole ale ordonanței, legislația subliniază că organizarea jocurilor de noroc este condiționată de plata unor taxe de licențiere și autorizare, iar nivelul acestor taxe este stabilit diferențiat, în funcție de tipul de joc și de veniturile realizate. În cazul jocurilor la distanță, autorizația de exploatare se calculează proporțional cu venitul brut realizat — definit ca diferența dintre sumele încasate de la jucători și premiile acordate — ceea ce subliniază intenția legislatorului de a corela reglementarea cu performanța financiară a operatorilor.

Această logică economică se extinde printr-o întreagă infrastructură fiscală și de raportare. Organizatorii sunt obligați să depună "declarație lunară [...] în care să evidențieze veniturile din jocuri de noroc [...] precum și suma ce trebuie achitată pentru plata taxei de licență și de autorizare" (OUG 77/2009, Art. 13(1)), iar în cazul depășirii veniturilor estimate, taxa anuală este recalculată (OUG 77/2009, Art. 14(2) lit. b) pct. (iii) B). Totodată, legea oferă mecanisme de stimulare fiscală, cum ar fi "bonificație de 10% dacă efectuează plata pentru întregul an, în avans" (OUG 77/2009, Art. 14(6)), dar și pedepse aspre — precum revocarea licenței pentru

"neîndeplinirea obligațiilor de plată față de bugetul general consolidat [...] cu o întârziere mai mare de 30 de zile" (OUG 77/2009, Art. 17(2) lit. a)) sau pentru neconstituirea fondului de garanție (OUG 77/2009, Art. 17(2) lit. h)). Conformitatea fiscală nu este doar o obligație, ci devine o condiție esențială pentru menținerea accesului pe piață (OUG 77/2009, Art. 29), iar lipsa de disciplină financiară este echivalată cu pierderea calității de operator licențiat.

Tema economică este clar ancorată în definirea problemei ca fiind legată de controlul și fiscalizarea unui sector generos din punct de vedere financiar. Recomandările de tratament sunt reflectate în detalierea meticuloasă a taxelor, obligațiilor de raportare, contribuțiilor la buget și sistemului de garanții. În mod notabil, lipsește aproape complet o evaluare morală — jocurile de noroc nu sunt tratate ca activități controversate sau cu potențial nociv, ci ca instrumente generatoare de venituri, integrate în logica bugetar-fiscală a statului. Cadrul legislativ legiferează industria nu doar prin reglementare, ci și prin rentabilitatea ei fiscală, ceea ce poate contribui la tensionarea raportului dintre interesele economice și imperativele de sănătate publică sau protecție socială.

Accentul pus pe dimensiunea economică nu elimină complet preocuparea pentru protecția publicului, recunoscând implicit că sustenabilitatea pe termen lung a veniturilor fiscale depinde de menținerea unui grad minim de încredere și siguranță percepută de către participanți. Mai mult, structura taxelor și tarifelor specificate în anexa OUG 77/2009 pare să reflecte mai degrabă potențialul de generare de venit al fiecărui tip de joc decât o ierarhizare bazată pe riscul social sau de dependență asociat acestora, subliniind orientarea preponderent fiscală a autorității în reglementarea sectorului. Măsurile de protecție a consumatorului, deși prezente, pot fi interpretate și ca o condiție necesară pentru viabilitatea economică a pieței reglementate.

5. Libertatea industriei

Regimul juridic al jocurilor de noroc este unul de monopol de stat, OUG nr. 77/2009 permite pentru manifestarea unei libertăți condiționate a industriei, reflectată în posibilitatea operatorilor privați de a accesa piața în baza unor criterii prestabilite. Se stipulează clar că "Statul poate acorda [...] dreptul de organizare și exploatare a activității de jocuri de noroc [...] pe bază de licență de organizare [...] și de autorizație de exploatare" (OUG 77/2009, Art. 1(2)) persoanelor juridice care îndeplinesc condițiile. Libertatea industriei nu este, așadar, de la sine înțeleasă, ci o permisivitate acordată de stat, în schimbul respectării unor condiții stricte de reglementare și fiscalitate. Operatorii care obțin o licență de organizare (Clasa I) și, după caz, o autorizație de exploatare, beneficiază de drepturi relativ extinse în ce privește desfășurarea activităților. Legea permite ca exploatarea să se realizeze "în comun, de către două sau mai multe societăți care dețin licență clasa I sau/și licență clasa a II-a, între care există unul sau mai multe contracte" (OUG 77/2009, Art. 1(5)), deschizând calea parteneriatelor B2B și B2C. Mai mult, licența și autorizația "permit operatorului economic care le-a obținut să desfășoare activitatea pe întregul teritoriul României, fără a fi necesară obținerea de autorizații, aprobări, taxe suplimentare, avize ori licențe din partea altor autorități" (OUG 77/2009, Art. 15(8)), ceea ce oferă o formă semnificativă de libertate operațională la nivel național, odată ce aprobarea centrală ONJN este obținută. Totuși, această libertate este mereu încadrată în structura de conformitate, iar orice abatere — fie ea legată de nereguli financiare, de personal sau de încălcarea condițiilor de funcționare — poate conduce la suspendarea sau revocarea licenței (OUG 77/2009, Art. 17(2), Art. 17(3)).

6. Responsabilitate morală și socială

Tema responsabilității morale și sociale este prezentă în OUG nr. 77/2009, însă funcționează mai degrabă ca o justificare complementară decât ca un pilon central al reglementării. Legea face referire la protecția jucătorilor, în special a celor vulnerabili, și la necesitatea unor măsuri

care să prevină dezvoltarea comportamentelor de dependență. Aceste preocupări sunt cel mai vizibil materializate prin obligația organizatorilor de a contribui financiar la o activitate specifică pe lângă ONJN, destinată "promovării respectării principiilor și măsurilor privind jocurile de noroc responsabile social" (OUG 77/2009, Art. 10(4)). Fondurile sunt direcționate teoretic către activități precum "prevenirea dependenței [...] protecție a minorilor sau a altor grupuri vulnerabile [...] prevenirea și tratamentul dependenței [...] reclamă și publicitate privind prevenirea dependenței [...] și promovarea jocului responsabil" (OUG 77/2009, Art. 10(5¹)).

Cu toate acestea, modul în care responsabilitatea socială este tratată în ordonanță este revelator. Conținutul specific al acestor activități de prevenție și tratament este foarte rar detaliat în textul legii, iar abordarea este predominant tehnică și administrativă, concentrându-se pe mecanismul de colectare și gestionare a fondurilor. Această lipsă de substanță operațională, cuplată cu focalizarea pe aspectele financiare ale fondului, sugerează că responsabilitatea socială este conceptualizată în cadrul OUG mai mult ca o obligație financiară impusă operatorilor și un mecanism administrativ gestionat de ONJN, decât ca un angajament etic fundamental, transpus în intervenții concrete, integrate cu politicile sociale sau de sănătate publică. Chiar și instrumente precum baza de date cu "persoane autoexcluse și indezirabile" (OUG 77/2009, Art. 15¹(1)), deși cu potențial de protecție, sunt prezentate în logica controlului accesului, fără a fi însoțite în lege de mecanisme de sprijin sau consiliere. Astfel, deși se utilizează un limbaj cu rezonanță etică, substanța sa în cadrul normativ rămâne limitată, formulată preponderent în termeni de conformitate administrativă și financiară, nu în limbajul eticii publice sau al protecției active a demnității umane.

De exemplu, legea prevede existența unui program de protecție a jucătorilor împotriva dependenței, dar nu detaliază mecanismele de

sprijin, intervențiile psihosociale sau colaborările cu specialiști din domeniul sănătății mintale. Mai mult, OUG 77/2009 rămâne ambiguă în privința atribuirii responsabilității operaționale pentru implementarea unor astfel de mecanisme specializate. Deși stabilește obligația operatorilor de a finanța o activitate coordonată de ONJN, nu clarifică dacă dezvoltarea și livrarea efectivă a serviciilor concrete de suport psihosocial sau colaborările cu sistemul de sănătate mintală revin direct statului (prin ONJN, utilizând fondurile colectate) sau dacă implică și o responsabilitate directă a operatorilor economici, dincolo de contribuția financiară. Această neclaritate fundamentală în alocarea responsabilităților riscă să lase un vid la nivelul implementării, îngreunând transpunerea obiectivelor declarate de protecție și tratament în servicii accesibile și eficiente pentru jucătorii aflați în situații de risc.

Pe lângă acest program de protecție, există măsuri administrative – precum baza de date cu persoane autoexcluse – dar acestea sunt prezentate mai degrabă ca instrumente de control, decât ca expresii ale unei preocupări umaniste sau solidarități sociale. La fel, reglementarea publicității și interdicțiile privind promovarea agresivă sunt justificate prin prisma legalității, nu a valorilor sociale. Astfel, discursul despre responsabilitate morală rămâne subdezvoltat, formulat în termeni de conformitate și eficiență, nu în limbajul eticii publice sau al protecției demnității umane.

Tema responsabilității sociale răspunde parțial funcției de evaluare morală, dar într-o formă atenuată și indirectă. Statul nu face o evaluare explicită a riscurilor morale ale industriei, ci mai degrabă propune o atenuare administrativă a efectelor sale sociale. Atribuirea responsabilității este difuză: ONJN organizează, dar operatorii plătesc; sistemul este colectiv, dar nu direct asumat. Definirea problemei este implicită — se recunoaște existența dependenței sau a vulnerabilității sociale, însă fără o teoretizare sau diagnosticare a cauzelor.

Recomandările privind prevenirea și tratamentul dependenței apar în lege într-o formă vagă și subordonată obiectivelor de reglementare și fiscalitate. Deși se menționează explicit că aceste activități sunt finanțate din contribuțiile operatorilor, legea nu definește standardele intervenției, nu oferă mecanisme de acces și nici criterii de evaluare a eficienței – ceea ce indică un caracter ritualist-formal al reglementării. Acest formalism este vizibil în focalizarea pe proceduri administrative, precum gestionarea fondului de joc responsabil sau a bazei de date cu persoane autoexcluse (Art. 15¹), în contrast cu absența unor protocoale de intervenție clinică sau socială. Importanța secundară a acestor obiective reiese și din comparația cu nivelul de detalieri tehnico-fiscală (Art. 5, 11, 13–15, 19, Anexă), care domină structura normativă și evidențiază ierarhia de priorități a legiuitorului.

Responsabilitatea morală este prezentă în lege mai mult prin tăcere structurată decât prin enunț clar, ceea ce limitează capacitatea cadrului normativ de a susține o intervenție socială coerentă.

7. Sănătate publică

Tema sănătății publice este, în cadrul OUG nr. 77/2009, una dintre cele mai subreprezentate, deși implicarea sectorului jocurilor de noroc în riscuri psihologice și comportamentale este recunoscută tacit. De exemplu, printre principiile care stau la baza cadrului normativ se numără "prevenirea infracțiunilor privind ordinea publică, siguranța națională și sănătatea publică" (OUG 77/2009, Art. 10(3) lit. (v)) și "dezvoltarea și implementarea unui program de protecție a jucătorilor împotriva dependenței de jocuri de noroc" (OUG 77/2009, Art. 10(3) lit. (vi)). Cu toate acestea, legea nu include o secțiune explicit dedicată sănătății mintale, nu face referiri directe la dependența de jocuri de noroc ca boală sau fenomen medical cu protocoale specifice, și nu stabilește nicio formă de colaborare instituționalizată explicită în textul OUG cu Ministerul Sănătății, direcțiile de sănătate publică sau profesioniști din domeniul sănătății. În schimb, elementele care ar putea intra sub

incidența acestei teme — precum autoexcluderea (OUG 77/2009, Art. 15¹), blocarea accesului minorilor (OUG 77/2009, Art. 7(3)) sau reglementarea publicității (OUG 77/2009, Art. 12) — sunt abordate dintr-o perspectivă normativ-administrativă, nu una explicit de sănătate, terapeutică sau preventiv-medicală.

Singura referire concretă care poate fi asociată cu o abordare de sănătate publică este menționarea activității finanțate din contribuțiile operatorilor, care vizează printre altele "prevenirea și tratamentul dependenței de jocuri de noroc" (OUG 77/2009, Art. 10(5¹)). Totuși, așa cum s-a discutat anterior, acest program nu este detaliat în OUG din perspectiva conținutului, metodelor sau responsabilității operaționale pentru intervențiile de tratament, iar lipsa unui cadru conceptual clar pentru „dependența de jocuri” denotă o evitare a încadrării medicale sau clinice în textul legislativ primar. Nu există mențiuni despre servicii de consiliere, standarde pentru intervenții de sănătate mintală, formare a personalului pentru recunoașterea semnelor de adicție sau campanii educaționale finanțate de stat. Astfel, orice trimitere la prevenție sau tratament rămâne generică și subsumată cadrului administrativ gestionat de ONJN. Această absență sau tratare indirectă a temei sănătății publice în textul legal contrastează profund cu amploarea și gravitatea riscurilor de sănătate mintală generate de industria jocurilor de noroc, în special în rândul adolescenților și tinerilor. În forma sa actuală, legea pare să privească sănătatea publică ca pe un efect colateral, nu ca pe o problemă centrală de reglementare.

Concluziile analizei tematice

Analiza celor șapte teme fundamentale identificate în OUG nr. 77/2009, consolidată până în 2024, evidențiază o viziune predominant normativ-administrativă, în care reglementarea jocurilor de noroc este articulată în jurul controlului legal, fiscal și instituțional, în timp ce dimensiunile sociale, morale și de sănătate publică ocupă un loc secundar sau marginal.

Tema conformității legale domină discursul legislativ, reflectând o logică de tip tehnocratic, în care legalitatea funcționării primează asupra impactului uman sau comunitar. În același timp, prevenirea criminalității și temele economice vin să întărească această viziune, construind imaginea unei industrii sensibile, dar controlabilă, care trebuie supravegheată permanent și integrată în circuitul fiscal al statului.

Temele care vizează în mod direct interesele individuale ale cetățenilor — precum protecția consumatorului, responsabilitatea socială și sănătatea publică — sunt formulate în limbaj preponderent formal - administrativ, fără a beneficia de o viziune politică sau morală clară. Legea recunoaște, formal, riscurile asociate dependenței, publicității agresive sau accesului minorilor. Măsurile prevăzute pentru prevenirea și combaterea acestora sunt mai degrabă obiecte administrative (baze de date, reguli de afișare, interdicții punctuale), iar dimensiunea activă, prescriptivă sau pro-activă este absentă. Așa cum reiese din analiza detaliată a temelor de responsabilitate socială și sănătate publică, care a evidențiat lipsa detaliilor operaționale și abordarea predominant administrativă, cadrul normativ nu face apel la justiție socială, solidaritate sau etică publică, iar temele moral-simbolice sunt invocate mai degrabă retoric, decât operaționalizate.

Această asimetrie între normativ și social este completată de tema libertății industriei, tratată ca o concesiune administrativă acordată în schimbul supunerii fiscale și legale.

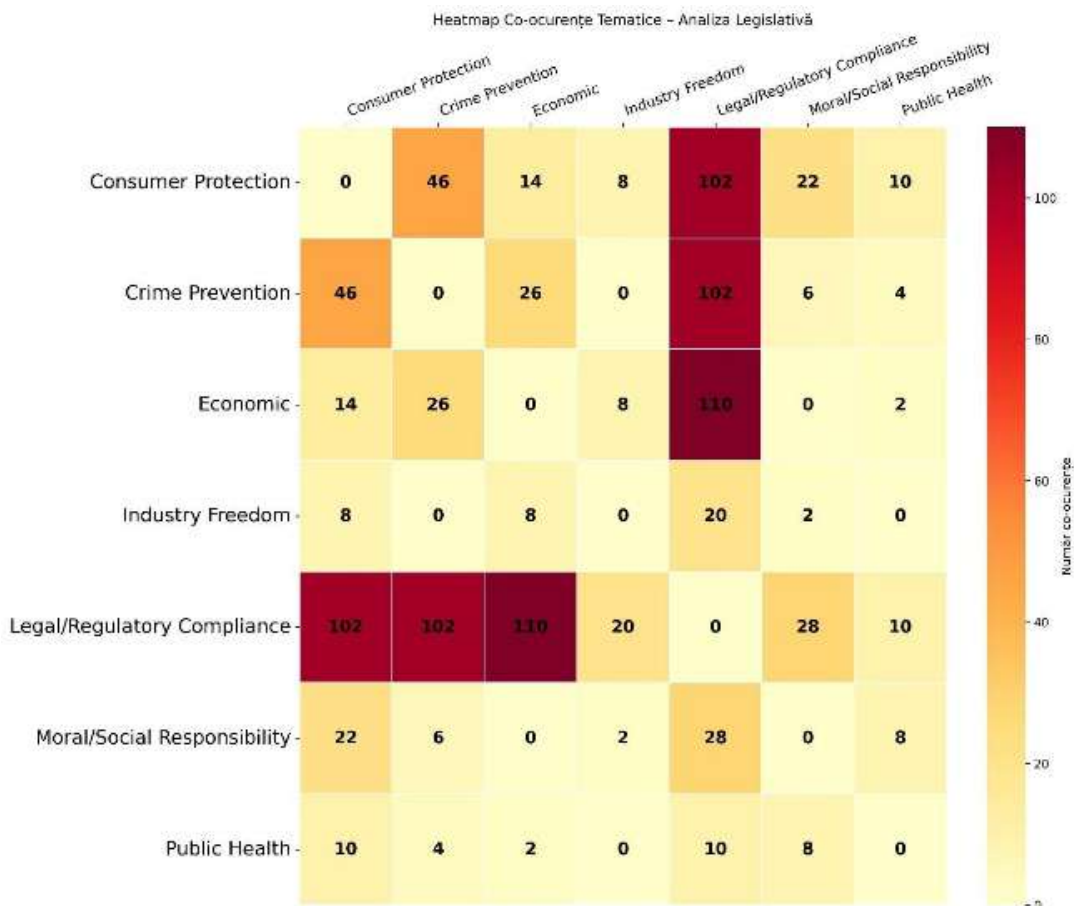
Analiza rețelei de co-ocurențe tematice

În cadrul unei analize cantitative a textelor legislative, co-ocurențele tematice se referă la situațiile în care două sau mai multe teme apar simultan în aceeași unitate de analiză (precum un articol, alineat sau punct dintr-o lege). Aceste co-ocurențe nu indică doar prezența temelor, ci și modul în care ele se leagă între ele în discurs — ceea ce ne ajută să înțelegem mai bine prioritățile, relațiile de subordonare sau tensiunile ideologice din interiorul reglementării. De exemplu, dacă tema „protecția consumatorului” apare frecvent împreună cu „prevenirea criminalității”, putem deduce că legea tratează protecția cetățeanului mai degrabă ca un efect al controlului instituțional decât ca o valoare autonomă. Astfel, analiza co-ocurențelor tematice ne oferă o hartă a sensurilor implicite și ne permite să identificăm structuri discursive care nu sunt întotdeauna explicite în text, dar care influențează profund logica reglementării.

Distribuția celor mai frecvente co-ocurențe tematice relevă o configurație discursivă clară, în care temele dominante — Conformitate legală, Economie, Prevenirea criminalității și Protecția consumatorului — sunt puternic interconectate, în special în funcțiile de definire a problemei și recomandare de tratament. Aceste legături nu sunt întâmplătoare, ci reflectă prioritățile instituționale și ideologice ale cadrului legislativ.

Cea mai frecventă co-ocurență este între „Conformitate legală: Definirea problemei” și „Conformitate legală: Recomandări de intervenție” (123 ocurențe). Aceasta confirmă faptul că legea funcționează în logica unui discurs autoreferențial: problema este definită în termeni de conformitate, iar soluțiile propuse sunt tot juridico-administrative. Este o schemă tipică pentru reglementările tehnocrate, în care răspunsurile vin din aceeași zonă în care este identificată și problema.

Figura 2 – Heatmap co-ocurențe tematice

A doua co-ocurență ca frecvență este între „Cadru economic: Definirea problemei” și „Conformitate legală: Definirea problemei” (48 ocurențe). Acest cuplu tematic indică faptul că legislația definește adesea problema simultan ca neregularitate juridică și pierdere economică — o abordare care legitimează atât intervenția administrativă, cât și colectarea fiscală. Economia apare ca o extensie a conformității, iar reglementarea este justificată prin pierderile sau riscurile financiare asociate.

Co-ocurențele frecvente dintre „Prevenirea criminalității: Definirea problemei” și „Conformitate legală: Definirea problemei” (46 ocurențe), respectiv cu Economie, conturează un al treilea pol discursiv: infracționalitatea economică. Aceste intersecții arată că prevenirea criminalității este prezentată mai puțin ca o problemă de ordine publică și mai mult ca o problemă de integritate fiscală și legală. Industria este astfel reprezentată ca un spațiu predispus la ilegalitate, care trebuie permanent supravegheat și ținut sub control.

De asemenea, co-ocurența dintre „Protecția consumatorului: Definirea problemei” și „Conformitate legală: Definirea problemei” (42 ocurențe) sugerează că protecția jucătorului este conceptualizată nu ca o valoare autonomă, ci ca o componentă a reglementării legale. Astfel, siguranța consumatorului nu derivă dintr-un drept social, ci din buna funcționare a sistemului legal. Protecția nu este scop, ci efect al reglementării corecte.

A șasea co-ocurență ca frecvență este între „Cadru economic: Definirea problemei” și „Cadru economic: Recomandări de intervenție” (38 ocurențe). Această pereche arată că, dincolo de simpla recunoaștere a dimensiunii financiare a fenomenului, legislația propune și soluții în aceeași cheie — de natură fiscală, economică și contabilă. Se instituie astfel un cadru autoreferențial economic, în care problema este lipsa de venituri sau neregularitatea contribuțiilor, iar tratamentul este ajustarea taxelor, penalităților și obligațiilor financiare. Industria este, așadar, reglementată ca sursă de

venit bugetar, ceea ce tinde să subordoneze considerentele sociale, morale sau de sănătate.

A șaptea co-ocurență evidențiată este între „Conformitate legală: Definirea problemei” și „Protecția consumatorului: Recomandări de intervenție” (35 ocurențe). Aici observăm o legătură interesantă: protecția consumatorului apare ca o soluție sau un efect al unei probleme juridice, nu ca reacție la o problemă socială în sine. Cu alte cuvinte, intervențiile în favoarea jucătorilor — cum ar fi autoexcluderea, identificarea în locații, sau reglementarea publicității — sunt justificate mai degrabă ca măsuri de întărire a conformității, nu ca răspunsuri la vulnerabilitate. Această instrumentalizare a protecției consumatorului poate limita impactul real al acestor măsuri.

A opta co-ocurență, între „Prevenirea criminalității: Definirea problemei” și „Conformitate legală: Recomandări de intervenție” (34 ocurențe), întărește logica securitară a cadrului legal. Aici, infracționalitatea este descrisă ca o problemă, iar soluția este una reglementară — sancțiuni, controale, limitări de acces. Această pereche arată că tratamentul pentru devianță este standardul birocratic, nu reabilitarea, educația sau intervenția socială. Se construiește astfel un discurs în care conformitatea este arma principală împotriva ilegalității.

A noua pereche frecventă este între „Protecția consumatorului: Definirea problemei” și „Protecția consumatorului: Recomandări de intervenție” (32 ocurențe). Este una dintre puținele co-ocurențe tematice în care o temă socială are atât problematizare, cât și soluții în propriul cadru. Deși nu este la fel de prezentă precum temele juridice sau economice, protecția consumatorului pare a avea o minimă coerență internă în cadrul legislativ, indicând un început de articulare a acestei dimensiuni ca domeniu de intervenție distinct. Cu toate acestea, lipsa unei legături puternice cu evaluarea morală sau cu sănătatea publică limitează profunzimea cadrului.

În fine, a zecea co-ocurență este între „Prevenirea criminalității: Definirea problemei” și „Cadru economic: Definirea problemei” (32 ocurențe). Această pereche subliniază suprapunerea conceptuală între infracționalitate și pierdere economică, sugerând că legislația vede criminalitatea mai ales prin prisma daunelor bugetare sau a evaziunii fiscale. Este o viziune pragmatică, dar care riscă să ignore dimensiunile sociale ale infracționalității, cum ar fi legătura cu dependența, exclusiunea sau vulnerabilitatea economică a jucătorilor.

Concluzii privind ierarhia valorilor în reglementare:

Analiza co-ocurențelor tematice din cadrul legislativ evidențiază o structură discursivă profund ierarhizată, în care conformitatea administrativă la norma juridică reprezintă principalul argument care legitimează necesitatea existenței cadrului instituțional. Cele mai frecvente perechi tematice reflectă un sistem autoreferențial, în care problema este definită în termeni normativi, juridici și fiscali. Soluțiile vin din același registru normativ. Legislația funcționează ca un mecanism de auto-consolidare, iar celelalte teme — precum economia, prevenirea criminalității sau protecția consumatorului — sunt adesea absorbite de această paradigmă a controlului.

Un aspect deosebit de relevant este modul în care tema protecției consumatorului, deși aparent importantă în discursul oficial, este de fapt dependentă și subordonată logicii prevenirii criminalității. Co-ocurențele tematice indică faptul că statul nu urmărește în mod autonom și direct protejarea jucătorului ca cetățean vulnerabil, ci îl valorizează doar în măsura în care neprotejarea acestuia poate conduce la fraude, nereguli sau pierderi fiscale. Astfel, protecția consumatorului apare ca un produs secundar al încercărilor de menținere a ordinii economice și instituționale, și nu ca un scop în sine. Această ierarhie discursivă reflectă o viziune instrumentală asupra cetățeanului, în care valoarea socială este derivată din conformitatea

cu sistemul și nu din demnitatea sau vulnerabilitatea individuală.

În ansamblu, rețeaua de co-ocurențe tematice dezvăluie un cadru normativ funcțional, dar lipsit de echilibru etic și social, în care temele de justiție socială, sănătate publică și responsabilitate morală sunt slab reprezentate și subsumate unui aparat tehnocratic. Acest dezechilibru reduce capacitatea legii de a răspunde în mod real la complexitatea riscurilor asociate jocurilor de noroc și riscă să transforme politica publică într-un exercițiu de conformitate birocratică, nu într-o intervenție orientată spre binele comun.

Sinteza rezultatelor analizei legislative

Analiza cadrului legislativ privind jocurile de noroc în România relevă o structură normativă robustă, dar dezechilibrată în ceea ce privește prioritățile și valorile pe care le promovează. Legea tratează fenomenul jocurilor de noroc în primul rând ca pe o activitate economică care are nevoie de reglementare, și mai puțin ca pe un fapt social care produce consecințe la nivel individual cum ar fi cele asupra sănătății mintale, coeziunii sociale sau bunăstării cetățenilor.

Temele dominante legislativ — conformitatea administrativă, economia și prevenirea criminalității — conturează o viziune formal administrativă, tehnocratică, centrată pe eficiență instituțională și protecție bugetară. În acest cadru, teme precum protecția consumatorului, responsabilitatea morală și sănătatea publică sunt marginalizate sau instrumentalizate. Ele nu constituie piloni autonomi de acțiune, ci justificări secundare pentru măsuri de control sau conformitate. Legislația invocă riscurile sociale ale jocurilor de noroc, dar nu le tratează ca priorități ale agendei de politici publice.

Această asimetrie valorică și funcțională ridică semne de întrebare privind adecvarea politicii publice la realitățile sociale. Într-un context în care jocurile de noroc afectează în mod special tinerii, persoanele vulnerabile și comunitățile

defavorizate, lipsa unui discurs clar despre prevenție, etică și sprijin social este nu doar o omisiune retorică, ci o deficiență structurală a reglementării.

Pentru ca reglementarea jocurilor de noroc să fie cu adevărat eficientă și legitimă, este necesară o îmbunătățire și dezvoltare a cadrului legislativ. Aceasta presupune: recunoașterea explicită a riscurilor pentru sănătatea mintală, atribuirea clară a responsabilității instituționale și economice, dezvoltarea unei viziuni normative bazate pe justiție socială și solidaritate, precum

și construirea unor mecanisme de intervenție centrate pe protejarea demnității umane.

Analiza Economică a Sectorului Jocurilor de Noroc

Industria jocurilor de noroc din România reprezintă un sector economic semnificativ, fiind foarte prezent în spațiul public prin intermediul reclamelor fizice și online, cât și prin intermediul sponsorizărilor prezente la scară largă în media și sport. Sectorul jocurilor de noroc este considerat ca având o contribuție notabilă la bugetul de stat și un impact considerabil asupra economiei naționale. Reglementată prin legislații stricte prin formularea lor, această industrie cuprinde o varietate de activități, inclusiv pariuri sportive, cazinouri, loterii și operarea aparatelor de jocuri de noroc, toate generând beneficii economice directe prin impozite și alte contribuții fiscale.

Cu toate acestea, în ciuda avantajelor economice, este important să discutăm multiple preocupări critice legate de transparența și eficiența politicilor fiscale aplicate veniturilor din jocuri de noroc. Printre problemele se numără inclusiv riscurile sociale asociate dependenței de jocurile de noroc și efectele negative asupra segmentelor vulnerabile ale populației.

La nivel global, sectorul jocurilor de noroc din România se confruntă cu provocări generate de adoptarea rapidă a noilor tehnologii, cum ar fi digitalizarea serviciilor de jocuri de noroc și creșterea semnificativă a activității operatorilor online. Aceste evoluții au complicat procesele de monitorizare și aplicare a legislației, așa cum

este detaliat chiar de către cel mai recent raport al Curții de Conturi cu privire la activitatea Oficiului Național de Jocuri de Noroc. Deși industria rămâne o sursă esențială de venituri pentru stat, este imperativ să fie continuate discuțiile din societatea civilă, cât și din spațiul politic, pentru a asigura o abordare echilibrată care să diminueze impactul social.

Activitate Economică Conform CAEN 9200

Analiza economică a activității operatorilor clasificați de legislația română ca organizatori de clasa I - organizare și exploatare, respectiv organizatori de clasa a II-a - producție și alte operațiuni, se bazează pe datele raportate de toate companiile înregistrate pe teritoriul României, al căror cod CAEN principal este **9200 – Activități de jocuri de noroc și pariuri**. Această clasificare include activități precum:

- Organizare de pariuri și alte operațiuni de jocuri de noroc;
- Pariu pe curse într-o locație distinctă;
- Funcționarea cazinourilor (inclusiv cazinouri plutitoare);

- Vânzarea biletelor de loterie și activitățile de servicii de intermediere pentru jocuri de loterie;
- Operarea (exploatarea) aparatelor de jocuri de noroc pe bază de monede;
- Abonamente pentru aplicația de quiz cu premii;
- Pariuri sportive;
- Operarea jocurilor de cărți ca activitate de pariu;
- Funcționarea jocurilor de noroc sau a loteriilor;

Este important de menționat că veniturile operatorilor clasa I nu se pot identifica doar prin raportarea intrărilor. Conform OUG 77, calculul veniturilor se face prin indicatorul **GGR** (Gross Gaming Revenue). GGR reprezintă venitul brut din jocuri de noroc, calculat astfel: **GGR = Totalul pariurilor plasate – Totalul câștigurilor plătite**. Aceasta metodă clarifică veniturile reale ale operatorilor, fără a lua în considerare rulajele globale.

De exemplu, dacă un jucător pariază 50 de lei și câștigă 500 de lei, venitul real al operatorului este diferența dintre suma mizată inițial și câștigurile plătite. Dacă jucătorul reține 100 de lei, operatorul achită câștigul net de 50 de lei, fără a considera întreaga valoare a rulajelor drept venit propriu.

Menționăm acest aspect pentru a clarifica faptul că datele prezentate nu pot oferi dimensiunea reală a activității și contribuției economice a industriei de jocuri de noroc, nu doar din prisma GGR-ului, ci și deoarece codul CAEN actual nu reprezintă complet fenomenul online.

Pentru a colecta datele, a fost folosită platforma Termene.ro¹. Astfel, au fost identificați **1.322 operatori economici**. Pentru a filtra corespunzător datele extrase de pe termene.ro, s-au exclus toți operatorii economici cu cod CAEN principal 9200, având:

- Cifra de afaceri: 0 sau nedisponibilă în 2023.

- Număr de angajați: 0 sau nedisponibil în 2023.

Au fost analizate **290** firme active în România cu cod CAEN principal 9200. Este de remarcat că acest capitol nu include veniturile **tuturor** operatorilor economici din mediul online, deoarece aceștia sunt deseori înregistrați în alte jurisdicții, precum Malta și Cipru. Astfel, estimarea dimensiunii pieței jocurilor de noroc în România utilizând date publice este dificilă.

Structura Pieței de Jocuri de Noroc

Piața de jocuri de noroc din România este concentrată în București, care generează **54%** din cifra de afaceri a operatorilor (6,07 miliarde RON). Bucureștiul, Ilfov și Dolj controlează **63,3%** din piață, iar adăugând Giurgiu și Cluj, primele cinci județe controlează **68,5%**. Dominanța capitalei se explică prin densitatea populației și nivelul ridicat de venituri.

De asemenea, un număr semnificativ de operatori economici cu acoperire națională au sediul în București, în ciuda faptului că obțin venituri pe întreg teritoriul României (de exemplu, Superbet, Maxbet și chiar Loteria Națională).

Tabel 4. Dimensiunea Pieței de Jocuri de Noroc

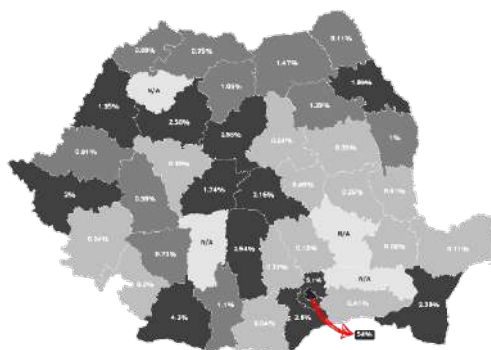
Indicator	Valoare
Număr total de companii	290
Număr total de angajați	23,369
Cifra de afaceri totală	11,251,540,000 RON
Profit total	1,070,985,000 RON

Sursă: Prelucrare proprie, termene.ro

Figura 3 ilustrează concentrarea operatorilor economici. Județele Ialomița și Sălaj nu au operatori de jocuri de noroc. În Buzău și Tulcea, aceștia reprezintă sub 0.01% din totalul pieței, fiind excluse din analiză.

¹ <https://termene.ro/>

Figură 2. Distribuția Cifrei de Afaceri pe Județe

Sursă: Prelucrare proprie, termene.ro

În afara zonei capitalei, diverse județe prezintă o implicare semnificativă în industria jocurilor de noroc.

- **Ilfov** (înconjurând Bucureștiul) se clasează pe locul al doilea, cu 5,1% cotă de piață și venituri totale de 577 milioane RON.
- **Dolj** arată o reprezentare puternică în sectorul jocurilor de noroc, cu 4.3% cotă de piață și 484,3 milioane RON venituri.
- **Giurgiu** avea doar două companii înregistrate în 2023, dar captura 2.6% din piață datorită MAD TOTAL GAMES SRL, care a raportat venituri de 290,7 milioane RON. În 2025, ONJN a revocat licența operatorului pentru funcționare ilegală, întrucât nu respecta legea care interzice agențiile de jocuri de noroc în localități sub 15.000 de locuitori.
- **Cluj** completează topul cinci cu 2,58% cotă de piață și 290,6 milioane RON venituri.

Cum era de așteptat, București domină ocuparea forței de muncă în sectorul jocurilor de noroc, cu 14,563 (62.32%) angajați. Top 5 este completat de **Ilfov** (1,099 salariați), **Constanța** (881), **Cluj** (604) și **Timiș** (585).

Câteva companii domină piața

Tabel 5 – Principalii actori economici

Operator Economic	Cifra de Afaceri (RON)	% din total național
Loteria Română	1.2 miliarde	10.85%
SuperBet	551.8 milioane	4.90%
Max Bet	465.9 milioane	4.13%
Intergame Select	434.3 milioane	3.85%
Babaco Games	319.7 milioane	2.84%
Mad Total Games	290.7 milioane	2.58%
Westgate România	231.4 milioane	2.05%
Superbet Retail	219.5 milioane	1.95%
Hattrick Bet	192.6 milioane	1.71%
Magic Games AB	189.9 milioane	1.69%

Sursă: Prelucrare proprie, termene.ro

Acest top include principalii jucători din industria jocurilor de noroc din România, reprezentând peste **35%** din piața codului CAEN 9200. Concurența între acești jucători este strânsă, iar contribuția jocurilor de noroc la PIB-ul României în 2023 este relativ scăzută.

În contextul în care PIB-ul României pentru anul 2023 a fost raportat la aproximativ 320 de miliarde EUR, ponderea pieței jocurilor de noroc, conform dimensiunii acestei piețe, a fost sub 0,7% din PIB. Această cifră este notabilă în ciuda creșterii semnificative a activităților de jocuri de noroc în mediul online, însă nu este reprezentativă.

Industria jocurilor de noroc din România se află sub monopolul statului român, dar operatorii privați pot funcționa dacă respectă un set de reglementări stricte. Aceștia trebuie să plătească licențe și taxe pentru a opera legal, contribuind la bugetul de stat. În plus, autoritățile române supraveghează activitatea cazinourilor și a altor operatori de jocuri de noroc pentru a preveni fraudele și spălarea banilor, prin intermediul Oficiului Național pentru Jocuri de Noroc (ONJN)

Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc

Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc (ONJN) reglementează toate activitățile de jocuri de noroc din România. Înființat în 2013 prin OUG nr. 20/2013, ONJN funcționează sub administrația publică centrală și consolidează, sub umbrela instituției, licențierea, monitorizarea, supravegherea și controlul jocurilor de noroc. Această centralizare a fost necesară datorită evoluției atât a jocurilor tradiționale cât și a celor online, mai ales după aderarea României la Uniunea Europeană în 2007.

Mandatul principal al ONJN este complex. Oficiul este responsabil pentru autorizarea, controlul și monitorizarea tuturor activităților de jocuri de noroc desfășurate pe teritoriul României. Aceasta include eliberarea licențelor pentru operatori și furnizori, asigurarea conformității cu legislația națională în domeniu și garantarea respectării cerințelor specifice privind prevenirea și combaterea spălării banilor (AML), respectiv practicile de joc responsabil (Responsible Gambling - RG). Înființarea ONJN a fost determinată de mai multe obiective cheie, asumate de către statul român în urma aderării noastre în spațiul european: (a) asigurarea aplicării unitare, corecte și nediscriminatorii a legislației jocurilor de noroc; (b) o mai bună gestionare a provocărilor cu care se confruntă operatorii legali; (c) creșterea implicării statului în protejarea minorilor și a altor grupuri vulnerabile; (d) majorarea veniturilor la bugetul de stat printr-un control îmbunătățit și prin licențierea jocurilor de noroc online; și (e)

protejarea integrității sportului prin prevenirea meciurilor truate (match-fixing).

Tranziția către un model de reglementare centralizat sub egida ONJN a reprezentat o schimbare semnificativă față de abordarea mai fragmentată care a existat înainte de înființarea Oficiului. Înainte de această consolidare, mediul de reglementare era mai puțin strict, permițând jucătorilor accesul la numeroase site-uri străine de jocuri de noroc, adesea fără impozitarea locală a câștigurilor, ceea ce a afectat negativ veniturile statului. Crearea ONJN, modelată după structuri instituționale din alte state membre ale UE, a avut ca scop alinierea supravegherii jocurilor de noroc din România la standardele europene, îmbunătățirea colectării fiscale și oferirea unui cadru mai structurat pentru industrie.

În ciuda acestor obiective clar definite și a percepției inițiale că România devenea un model de bune practici în reglementarea jocurilor de noroc, evoluțiile recente au pus sub semnul întrebării eficacitatea operațională a ONJN. Auditurile efectuate de Curtea de Conturi a României au evidențiat deficiențe semnificative, în special în funcțiile de monitorizare și control ale agenției în ceea ce privește jocurile de noroc din mediul online. Raportul Curții de Conturi relevă o **discrepanță majoră** între mandatul legal al ONJN – care include supravegherea activităților, controlul aplicării legislației și analiza datelor operatorilor – și performanța sa reală în supravegherea pieței.

Procesul de licențiere și taxele aferente

Pentru a putea fi licențiat în România, un operator economic trebuie în primul rând să demonstreze o foarte bună sănătate financiară. Acest lucru implică depunerea de documente precum situații financiare auditate, extrase de cont bancar care confirmă existența unor fonduri suficiente pentru a asigura conformitatea cu legislația în vigoare, precum și declarații fiscale, planuri de afaceri șamd.

Totodată, cadrul legislativ românesc în vigoare impune cerințe minime privind capitalul social, deși valoarea exactă a acestuia variază în funcție de tipul de activitate de jocuri de noroc pentru care licența este solicitată. De exemplu, operatorii care intenționează să administreze cazinouri tradiționale (land-based) li se poate solicita să demonstreze un capital social minim de 1.000.000 RON, echivalentul a **198.200 EUR**². Alte tipuri de operațiuni pot avea praguri mai scăzute, începând de la aproximativ 30.000 RON (echivalentul a **5.946 EUR**), însă cerința exactă este determinată de domeniul specific de activitate al operatorului economic.

În Tabelul de mai jos sunt sintetizate principalele taxe și contribuții aplicabile operatorilor de jocuri de noroc, în conformitate cu sistemul de licențiere al ONJN:

Tabel 6 – Taxe și contribuții aplicabile operatorilor de jocuri de noroc în funcție de clasa de licență

Tip Taxă / Contribuție	Clasă de Licență	Sumă / Cotă	Frecvență
Taxă de licențiere	Licență Clasa I (jocuri de noroc la distanță)	300.000 EUR	Anual
	Licență Clasa I (Jocuri de noroc tradiționale – pariuri)	200.000 EUR	Anual
	Licență Clasa I (jocuri de noroc tradiționale – Cazinou)	150.000 EUR	Anual
	Licență Clasa I (Jocuri de noroc tradiționale – Slot machine)	150.000 EUR	Anual
	Licență Clasa a II-a (Furnizori B2B, afiliați, etc.)	20.000 EUR	Anual
	Licență Clasa a II-a (Jocuri de noroc de tip loterie – monopol de stat)	200.000 EUR	Anual
Taxa de autorizare de exploatare	Clasa I (Jocuri de noroc la distanță)	21% din GGR* (min. 400.000 EUR)	Anual
	Clasa I (Pariuri în cotă fixă)	21% din GGR* (min. 200.000 EUR)	Anual
	Clasa I (Slot machine)	5.300 EUR per aparat	Anual
	Clasa I (Cazinou)	70.000 EUR/masă (București) 40.000 EUR / masă (în afara Bucureștiului)	Anual
Contribuție joc responsabil	Clasa I (Organizatori de Jocuri de Noroc la Distanță)	500.000 EUR	Anual
	Clasa a II-a (Deținători Licență)	15.000 EUR	Anual
	Clasa a III-a (Organizatori Jocuri de Noroc de Tip Loterie)	100.000 EUR	Anual
	Slot Machines (Organizatori Jocuri Tradiționale)	500 EUR per aparat	Anual

² Având în vedere cursul EUR/RON din Iunie, 2024.

Fond de garanții	Jocuri de Noroc la Distanță (tip cazinou)	5.000.000 EUR	Obligatoriu de menținut
	Jocuri de Noroc la Distanță (alte tipuri)	2.000.000 EUR	Obligatoriu de menținut
	Jocuri de Noroc Tradiționale	10.000 EUR per masă	Obligatoriu de menținut
Taxă analiză documentație	Clasa I (solicitare licență - la distanță)	3.500 EUR	Per solicitare
	Clasa I (solicitare licență – tradițional)	600 EUR	Per solicitare
Taxă pentru eliberare licență	Licențe Clasa I și Clasa a II-a	10.500 EUR	Per licență
Taxă pentru analiză autorizație	Solicitare Autorizație Clasa I (online și tradițional)	250 EUR	Per autorizație / reînnoire
Taxa de analiză pentru integrarea unui joc nou	Clasa I (Organizatori Jocuri de Noroc la Distanță)	250 EUR	Per solicitare
Contribuție publicitate	Operatori ce utilizează anumite forme de publicitate	5% din valoarea contractului de publicitate	Per contract / la scadența ratei
Taxă de participare (Online)	Clasa I (Organizatori Jocuri de Noroc la Distanță)	2% din totalul depunerilor lunare ale jucătorilor	Lunar
Taxă specială ("pe viciu")	Slot machines cu câștiguri nelimitate / VLT	500 EUR per terminal	Anual
Taxă de acces (Tradițional)	Caziouri Cluburi de Poker	50 RON (Cazinou) 30 RON (Club de poker)	Per intrare
Contribuție fond cinematografic	Toți operatorii licențiați	0.5% din GGR*	Pe baza GGR

În Iunie 2025, erau înregistrați în România **444** de operatori economici având licență Clasa a II-a și **31** de operatori având licența Clasa I, asta în condiția în care analiza detaliată a activității operatorilor economici având cod CAEN 9200 a relevat faptul că doar un număr de 290 de firme sunt active. Acest lucru este doar parțial adevărat, având în vedere faptul că anumite cazinouri consacrate, precum Winmasters sau Princess Casino sunt operate de către firme înregistrate în afara țării.

Este important de remarcat faptul că, în stabilirea contribuțiilor pe care operatorii de jocuri de noroc le datorează către bugetul statului, este luat în calcul "faimosul" *Gross Gaming Revenue (GGR)*, ceea ce introduce un element de complexitate în determinarea exactă a contribuțiilor operatorilor online de jocuri de noroc.

În principiu, legislația românească a fost concepută pentru a oferi ONJN instrumente de control direct și în timp real asupra activității operatorilor de jocuri de noroc la distanță. Mecanismul central de verificare se bazează pe două componente-cheie: serverele în oglindă (*mirror servers*) și serverele de siguranță (*safe servers*).

Astfel, operatorii de jocuri de noroc sunt obligați legal să asigure ONJN **acces neîntrerupt, securizat și de la distanță** la aceste servere, care trebuie să fie localizate fizic pe teritoriul României. În teorie, sistemul informatic central al fiecărui operator trebuie să transmită în timp real rapoarte detaliate către serverul-oglină, imediat ce o sesiune de joc se încheie. Aceste rapoarte ar trebui să conțină toate datele necesare pentru calcularea GGR-ului: mizele plasate de jucători (total IN) și premiile acordate (total OUT).

Mai mult decât atât, conform Ordinului ONJN nr. 47/2016, operatorul trebuie să ofere Oficiului posibilitatea de a exporta aceste date într-un format analizabil (ex. CSV), de a verifica semnăturile electronice și de a primi cheile de decriptare necesare.

La prima vedere, sistemul pus la punct în România poate fi considerat un exemplu de bune practici și ar permite o estimare reală și transparentă a dimensiunii fenomenului de jocuri de noroc pe teritoriul României. Din păcate, această imagine ne este prezentată parțial și evidențiată prin intermediul Raportului de Audit de Conformitate al Curții de Conturi nr. 83776/11.12.2024, care a identificat deficiențe majore.

Dimensiunea Fenomenului de Jocuri de Noroc în Mediul Online

Puțin este cunoscut despre dimensiunea fenomenului de jocuri de noroc în spațiul online românesc. În cadrul evenimentului ZF Bankers Summit 2024, domnul Florian Neagu, directorul adjunct al Direcției stabilitate financiară din cadrul Băncii Naționale a României a surprins publicul, clarificând următoarele aspecte privind volumul plăților cu cardul:

”Vedem că pe primul loc ca număr de tranzacții făcute de români cu cardul pe net sunt pariurile, inclusiv biletele la loterie, jetoane, jocuri de cazino și tot așa. Ca sume, în continuare rămân relativ modeste. Dintr-un total de aproape 100 de miliarde de lei tranzacții cu cardul în online, pe această destinație, care ocupă, după criteriul volumului, locul al doilea, avem cam 10 miliarde de lei. Ca volume încă nu este o problemă pentru politica monetară, vorbesc aici de niște comportamente” – Florian Neagu, 2024

Astfel, fenomenul este extraordinar de răspândit. Cea mai comună tranzacție făcută de populația româniei cu cardul bancar este în scopul jocurilor de noroc, aproximativ 2 miliarde de EUR, conform unui oficial al Băncii Naționale a României. În mod uzual, ne-am îndreptat către

Oficiul Național de Jocuri de Noroc pentru a înțelege mai bine dimensiunea fenomenului, însă Curtea de Conturi ne arată în mod clar că nici măcar statul român nu înțelege cu adevărat cât de răspândit este fenomenul și relevă un aspect extraordinar de îngrijorător – ONJN este, de fapt, o formă fără fond.

Raportul de Audit de Conformitate al Curții de Conturi nr. 83776/11.12.2024, privind activitatea de autorizare, monitorizare și controlul jocurilor de noroc desfășurată de Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc confirmă o realitate îngrijorătoare: faptul că România suferă de o criză sistemică de management în unul dintre sectoarele economice cu una dintre cele mai rapide creșteri din România.

Curtea de Conturi estimează riscuri de evaziune fiscală din cauza unei estimări eronate a veniturilor din jocuri de noroc, care ar putea duce la pierderi de 1.8 miliarde RON în 2023. Statul român pierde anual sute de milioane de euro din această industrie monopolizată.

Paradoxul Cadrului Legislativ din România

Situația ONJN ilustrează aproape perfect paradoxul cadrului legislativ românesc: existența unei legislații aparent robuste, care pe hârtie oferă autorităților toate instrumentele necesare pentru o monitorizare eficientă, dar care în practică nu funcționează aproape deloc. După cum a fost specificat anterior, legislația română privind jocurile de noroc este concepută pe baza unor standarde europene de tip state-of-the-art (SOTA), conținând mecanisme sofisticate de control.

Realitatea din teren este, însă, diametral opusă: din cei 38 de organizatori de jocuri de noroc la distanță care depuneau declarații lunare, structura de monitorizare din cadrul ONJN deținea parametrii de acces doar pentru 8 dintre aceștia, iar din aceștia doar în cazul a 4 operatori s-a putut accesa efectiv terminalul de raportare. Cu alte cuvinte, statul nu a analizat datele

stocate de organizatorii de jocuri de noroc la distanță în serverele în oglindă și în serverele de siguranță, nu cunoaște dacă au fost efectuate modificări software după autorizare și nu a verificat realitatea și exactitatea rapoartelor periodice lunare ale organizatorilor, creând, de facto, un vid informațional în ceea ce privește activitatea reală a operatorilor licențiați.

Din calculele Curții de Conturi, pierderile confirmate de **116** milioane lei sunt bazate pe o metodologie **conservatoare** de verificare, care a comparat procentul legal al taxei de autorizare cu sumele efectiv delcarate și achitate. Adevărata amploare a problemei devine vizibilă când este analizat riscul fiscal generat de posibilitatea manipulării procentului premiilor acordate jucătorilor, un indicator numit în industrie ca **RTP** (*Return to Player*). Return to Player (RTP) este un termen folosit în jocurile de noroc și jocurile online pentru a se referi la procentul sau premiile care vor fi returnate către jucător în funcție de fondurile depuse inițial în timpul jocului. Acest RTP este manipulat printr-un mecanism complex:

Strict teoretic, organizatorii de jocuri de noroc online spun că aceștia acordă jucătorilor, în mediu, un procent de aproximativ 96% RTP, diferența de până la 100% fiind reprezentată de venitul / câștigul organizatorului, sau GGR. Conform Curții de Conturi:

”Riscurile care ar fi trebuit analizate de ONJN sunt generate de faptul că marea majoritate a operatorilor de jocuri on-line sunt înregistrați în Malta, care impune începând din luna Aprilie 2021 un nivel minim al RTP de 85%, în scădere de 92% din perioada anterioară, iar organizatorii de jocuri de noroc la distanță pot ajusta procentul premiilor acordate jucătorilor prin setarea la diferite niveluri a RTP a jocurilor puse la dispoziția jucătorilor”

ONJN nu a evaluat niciodată acest risc, iar potențialele diferențe de taxă de autorizare

nedeclerate sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Tabel 7. Diferența de taxare în taxe de autorizare

An / Perioadă	Potențială Diferență de Taxă de Autorizare
2019-2021	0.1 – 0.6 miliarde RON
2022	1.2 miliarde RON
2023	1.8 miliarde RON

Sursă: Curtea de Conturi, Raport de Audit Nr. 83776/11.12.2024

Aceste cifre sugerează că pierderile reale ale statului român ar putea fi de **10-15 ori** mai mari decât sumele confirmate prin auditare, transformând deficiențele ONJN într-o problemă de securitate economică națională.

Tabelul 8 relevă alte deficiențe / diferențe identificate prin Auditul Curții de Conturi:

Tabel 8. Deficiențele identificate de către Curtea de Conturi

An / Perioadă	Potențială Diferență de Taxă de Autorizare
Pierderi directe din calcularea procentului legal al taxei de autorizare	66.2226.989 RON aferent anului 2022 12.596.233 RON aferent anului 2023
Accesorii și plăți	7.436.485 RON dobânzi de întârziere

Sursă: Curtea de Conturi, Raport de Audit Nr. 83776/11.12.2024

Raportul Curții de Conturi arată că statul român pierde anual între **250 și 370 milioane EUR** din cauza manipulării indicatorilor financiari de către operatori. În 2024, statul a încasat 3.4 miliarde lei (approx. 690 milioane EUR) de la operatorii de jocuri de noroc, ceea ce indică pierderi potențiale de 36%-53%.

Incapacitatea statului de a monitoriza industria jocurilor de noroc în online are implicații care depășesc domeniul fiscal, lipsa de control creând peregendete precioase pentru alte sectoare economice digitale: Dacă statul nu poate monitoriza oficient un sector strict reglementat și licențiat precum jocurile de noroc, cum va putea gestiona provocările fiscale

din ale sectoare emergente ale economiei digitale?

Cheltuielile cu Publicitatea

Industria jocurilor de noroc își face simțită prezența într-un mod intens în domeniul publicității. Indiferent dacă este vorba despre sponsorizări ale emisiunilor sportive, reclame online sau panouri publicitare ce domină străzile marilor orașe și zonele periurbane, jocurile de noroc par să fie omniprezente în spațiul public. Din nefericire, datele accesibile publicului referitoare la cheltuielile efective ale industriei pentru publicitate nu sunt extrem de detaliate. Totuși, pe baza rapoartelor unor instituții precum Biroul Român de Audit Transmedia (BRAT) și International Advertising Association (IAA), se poate contura o imagine parțială, dar semnificativă, care oferă perspective relevante asupra acestui fenomen.

Tabel 9. Top 10 companii, conform cheltuieli cu publicitatea în 2023, România

Brand	Total Investiții
SuperBet	7.8 milioane EUR
IQOS	4.2 milioane EUR
efortuna.ro	4.1 milioane EUR
Casa Pariurilor	3.7 milioane EUR
Betano	3 milioane EUR
Catena	3 milioane EUR
Lidl	2.9 milioane EUR
Glo	2.5 milioane EUR
Unibet	2.3 milioane EUR

Sursă: Biroul Român de Audit Transmedia (BRAT), 2023

Astfel, din totalul investițiilor în publicitatea online, estimate de Biroul Român de Audit Transmedia (BRAT) la aproximativ 87 de milioane EUR, industria jocurilor de noroc demonstrează o prezență considerabilă. Un jucător important din acest sector se remarcă printr-o cotă de piață semnificativă, de 9% din cheltuielile totale de publicitate. În plus, Fortuna Entertainment Group se evidențiază cu două branduri proeminente, efortuna.ro și Casa Pariurilor, care împreună contribuie cu 7.8% din totalul cheltuielilor de advertising în mediul online pentru anul 2023.

Această tendință subliniază influența crescândă a companiilor de jocuri de noroc în spațiul publicitar digital. De altfel, cei mai importanți 10 jucători din piață au reprezentat 36.5% din totalul investițiilor în publicitatea online în 2023, iar cei mai mari trei actori din industria pariurilor au cumulat 19.8% din aceste cheltuieli. Această concentrare a cheltuielilor arată nu doar dominanța unor companii specifice, dar și strategia intensă de promovare utilizată pentru atragerea unui public cât mai larg.

În contextul acestei competiții acerbe pentru vizibilitate, este de remarcat faptul că investițiile în publicitate nu doar că sporesc notorietatea brandurilor, dar contribuie și la crearea unei percepții de omniprezență a jocurilor de noroc în viața cotidiană. Întâlnim reclame și sponsorizări în emisiuni sportive, anunțuri pe rețelele sociale, șamd.

Totuși, aceste cheltuieli masive atrag și întrebări privind impactul lor asupra consumatorilor și asupra societății. Deși există reglementări pentru publicitatea jocurilor de noroc, intensitatea și frecvența cu care apar aceste reclame pot influența percepțiile, mai ales în rândul categoriilor vulnerabile: tinerii sau persoanele predispușe la dependență.

Concluzii

Industria jocurilor de noroc din România reprezintă un sector economic de o complexitate semnificativă, dar care ridică întrebări serioase despre capacitatea statului de a monitoriza investițiile și reglementările fiscale. Deși investițiile masive în publicitate sugerează o industrie robustă și prosperă, contribuția sa economică efectivă este surprinzător de redusă. Conform codului CAEN 9200, contribuția sectorului jocurilor de noroc la PIB este mai mică de 0.7%, o discrepanță care ridică suspiciuni cu privire la dimensiunea reală și la transparența acestui sector.

Conform datelor furnizate de raportul Biroului Român de Audit Transmedia (BRAT), cheltuielile pentru publicitatea online ale industriei jocurilor

de noroc s-au ridicat la aproximativ 87 de milioane EUR în 2023. Acest lucru reprezintă o investiție semnificativă, mai ales având în vedere că cei mai importanți trei actori din industrie au înregistrat 19.8% din totalul cheltuielilor de publicitate online. Totuși, această investiție masivă în publicitate nu pare să se reflecte proporțional în contribuția economică a sectorului, ceea ce ridică întrebări legate de adevărata dimensiune a industriei.

Raportul Curții de Conturi semnalează deficiențe majore în monitorizarea și evaluarea veniturilor generate de acest sector. De exemplu, există lipsuri în colectarea datelor privind veniturile nete ale operatorilor, ceea ce face imposibilă o evaluare precisă a dimensiunii industriei. De asemenea, controalele fiscale insuficiente și lacunele în implementarea legii permit

operatorilor să funcționeze aproape în anonimat, diminuând astfel contribuția lor fiscală reală.

De-a lungul studiului, se sugerează că industria jocurilor de noroc ar putea genera venituri semnificative, însă aceste estimări nu sunt susținute de date concrete, din lipsa capacității statului Român de a înțelege cu adevărat și de a avea o imagine clară asupra dimensiunii reale a industriei în România.

Aceste probleme afectează nu doar credibilitatea estimărilor privind dimensiunea pieței, ci și capacitatea statului de a genera venituri fiscale din acest sector.

Deși industria jocurilor de noroc are potențialul de a deveni un contributor semnificativ la economia României, lipsa de transparență și deficiențele în reglementare limitează acest potențial.

Dependența de jocuri de noroc

Dependența de jocuri de noroc reprezintă o problemă emergentă de sănătate mintală, cu implicații semnificative asupra adolescenților și tinerilor. În ultimii ani, creșterea accesibilității și a popularității platformelor de jocuri de noroc online a condus la o creștere a cazurilor de comportament de joc problematic la această grupă de vârstă, fiind considerată o formă de dependență comportamentală cu potențial de a afecta profund dezvoltarea psihosocială a tinerilor (Håkansson et al., 2014).

Adolescența și tinerețea reprezintă perioade critice în formarea identității și a abilităților de gestionare a riscurilor, însă aceste etape sunt adesea caracterizate prin impulsivitate crescută, dorința de experimentare și influența mediului social (Steinberg, 2014). Aceste trăsături pot favoriza dezvoltarea comportamentelor de risc, inclusiv jocurile de noroc problematic. Studii recente indică faptul că tinerii care se angajează

în jocuri de noroc frecvent prezintă rate mai mari de anxietate, depresie și dificultăți de control al impulsurilor (Derevensky & Gupta, 2010). În plus, factorii de mediu, precum influența socială, calitatea și nivelul de implicare al familiei în viața tânărului/ tinerei și accesul facil la tehnologie, contribuie la vulnerabilitatea adolescenților și tinerilor la această formă de dependență (Ladouceur et al., 2001). Literatura de specialitate subliniază necesitatea identificării precoce a factorilor de risc și a dezvoltării unor intervenții eficiente pentru prevenirea și tratamentul adicției de jocuri de noroc în rândul tinerilor. Intervențiile educaționale și programele de consiliere pot juca un rol crucial în reducerea prevalenței și în promovarea unui stil de viață sănătos și echilibrat (Williams et al., 2012).

Prin urmare, în contextul creșterii globale a fenomenului, este esențială o înțelegere aprofundată a mecanismelor psihologice

implicate și a factorilor de vulnerabilitate, pentru a putea dezvolta strategii eficiente de prevenție și intervenție în rândul adolescenților și tinerilor.

Cadru conceptual

Organizația Mondială a Sănătății (2019) definește tulburarea de jocuri ca fiind o tulburare caracterizată prin comportament de joc persistent sau recurent, cu un control redus asupra jocului, care duce la deteriorarea semnificativă a funcționării personale, familiale, sociale, educaționale sau ocupaționale. Această definiție include și comportamente de joc de noroc, considerându-le ca fiind potențial patologice atunci când devin problematice.

Adicția de jocuri de noroc la adolescenți și tineri reprezintă o problemă din ce în ce mai semnificativă, fiind susținută de numeroase studii științifice. Conform cercetărilor, această formă de adicție poate avea consecințe grave asupra sănătății mentale, sociale și financiare a tinerilor.

Williams, Volberg și Stevens (2012) oferă date despre prevalența problemelor de jocuri de noroc, indicând că acestea afectează între 0,5% și 3% din populație. Studiile arată că factori predictor precum predispoziția genetică, problemele financiare, stresul, lipsa suportului social și anumite tipuri de personalitate (ex. impulsivitate) cresc riscul de a dezvolta probleme legate de joc. De asemenea, cercetările evidențiază că există o corelație între jocurile de noroc și alte comportamente problematice, precum consumul de substanțe și comportamente de risc, ceea ce subliniază necesitatea unor intervenții integrate și adaptate la nevoile individuale.

Problematika Jocurilor de Noroc la Adolescenți

Cercetarea dedicată jocurilor de noroc la adolescenți, desfășurată pe parcursul ultimelor decenii, reflectă o transformare profundă a

acestui domeniu, determinată în mare parte de progresele tehnologice și de schimbările socio-culturale. Derevensky și Gilbeau (2015) oferă o perspectivă istorică asupra celor 25 de ani de cercetare, subliniind creșterea accesibilității și diversificarea continuă a formelor de jocuri de noroc. Deși jocurile de noroc sunt adesea percepute ca activități destinate adulților, adolescenții manifestă un interes constant, găsind modalități de a participa atât la jocuri cu restricții de vârstă, cât și la forme nereglementate, în special în cercul de prieteni. Acest comportament se înscrie pe un continuum, de la abținere sau joc social ocazional, la joc de risc și, în cele din urmă, la forme problematice sau patologice, desemnate în DSM-5 drept "tulburare de joc de noroc".

Evoluția recentă a studiilor privind jocurile de noroc la tineri marchează o schimbare de paradigmă, de la simplă analiză a accesului minorilor la activitățile comerciale destinate adulților, la o înțelegere mai aprofundată a impactului convergenței digitale. Delfabbro și King (2023) argumentează că procese precum "convergența digitală" – estomparea granițelor dintre diverse activități online datorită progreselor tehnologice – și "gamblificarea" – integrarea elementelor specifice jocurilor de noroc în activități non-gambling, cum ar fi jocurile video – sunt deosebit de relevante. Această convergență, care include acum și tehnologiile criptomonedelor, creează noi căi de expunere și potențiale riscuri pentru tineri, care pot întâlni experiențe similare jocurilor de noroc prin activități considerate legal accesibile. Platformele și ecosistemele digitale, precum Steam, joacă un rol crucial în facilitarea interacțiunii între diferite clase de activități, potențând tranziția de la gaming la gambling.

Site-urile de rețele sociale (SNS) au devenit actori centrali în acest nou peisaj, evoluând de la simple instrumente de comunicare la platforme complexe care găzduiesc diverse forme de jocuri, inclusiv cele de tip noroc. Griffiths (2015) subliniază că adolescenții și studenții, ca utilizatori frecvenți ai SNS-urilor, sunt deosebit

de expuși. Jocurile sociale de pe SNS, chiar și cele fără miză monetară directă, pot familiariza tinerii cu mecanismele și emoția jocurilor de noroc. Preocupări majore vizează monetizarea acestor jocuri sociale, potențialul lor adictiv și rolul de posibilă "poartă de acces" către jocurile de noroc pe bani reali. Deși dovezile empirice privind impactul psihosocial direct erau considerate neconcludente la momentul analizei lui Griffiths (2015), autorul recomandă măsuri preventive, precum o verificare mai strictă a vârstei pentru jocurile sociale de pe SNS-uri, mai ales când acestea implică conținut legat de jocurile de noroc, chiar și în absența mizelor reale. Probleme similare sunt ridicate și de modurile "demo" sau "free play" care, prin rate de plată potențial umflate, ar putea încuraja trecerea la jocurile pe bani reali. Înțelegerea acestor dinamici este vitală, deoarece normalizarea comportamentelor de joc și tranziția către formele comerciale pot fi accelerate în acest mediu digital complex. O provocare majoră pentru reglementare este reprezentată de caracterul hibrid și în continuă schimbare al acestor activități.

Predictori ai Dependetei de Jocuri de Noroc în Rândul Tinerilor

Studiile arată că adolescenții și tinerii sunt mai vulnerabili la dezvoltarea dependenței de jocuri de noroc din cauza maturizării incomplete a creierului lor, în special a zonelor implicate în controlul impulsurilor și luarea deciziilor (Steenbergh et al., 2019). Această vulnerabilitate le face mai dificilă gestionarea impulsurilor și evaluării riscurilor asociate cu jocurile de noroc. Totodată, cercetările indică faptul că expunerea timpurie la jocurile de noroc, mai ales în mediul online, crește riscul de dezvoltare a adicției (Håkansson et al., 2020). Platformele digitale oferă acces facil, disponibilitate 24/7 și elemente de gamificare, ceea ce stimulează comportamentul compulsiv.

Factorii psihologici, precum tendința spre impulsivitate, anxietate sau probleme de stimă de sine, sunt, de asemenea, asociați riscului de a dezvolta adicție la jocurile de noroc (Jiménez-Murcia et al., 2019). În plus, influența mediului social, cum ar fi prezența și influența colegilor sau a membrilor familiei implicați în jocuri de noroc, poate amplifica această vulnerabilitate.

Astfel, putem enumera o serie de predictorii ai adicției de jocuri de noroc la adolescenți și tineri, precum:

(1) Factori psihologici:

- Tulburări de anxietate și depresie (Felsher & Derevensky, 2007)
- Tendința spre impulsivitate și dificultăți în controlul impulsurilor (Nower et al., 2013)

(2) Factori sociali:

- Existența unui mediu familial cu probleme sau lipsa supravegherii parentale (Hing et al., 2014)
- Influența prietenilor sau a cercului social care practică jocuri de noroc (Williams et al., 2012)

(3) Factori individuali:

- Curiozitatea și dorința de a experimenta riscuri (Blaszczynski & Nower, 2002)
- Disponibilitatea și accesibilitatea jocurilor de noroc online, mai ales în mediul digital (King et al., 2010)

(4) Factori genetici:

- Cercetările sugerează o predispoziție genetică pentru comportamente de dependență (Lobo & Kennedy, 2009).

Efecte ale adicției de jocuri de noroc în rândul adolescenților și tinerilor

Calado și colab. (2017) subliniază faptul că tinerii și adolescenții reprezintă o grupă vulnerabilă în

fața jocurilor de noroc. Aceștia sunt expuși riscului de a dezvolta comportamente de joc problematic din cauza factorilor precum accesibilitatea crescută la tehnologie, influența socială și lipsa experienței în gestionarea riscurilor financiare. Chiar dacă prevalența problemelor de joc în rândul tinerilor variază în funcție de contextul socio-economic și cultural, studiile indică o tendință de creștere. Impactul pentru această categorie de vârstă include riscul de dezvoltare a problemelor de sănătate mentală, precum anxietatea și depresia, precum și dificultăți în performanța școlară și în relațiile sociale. În plus, jocurile de noroc pot conduce la formarea unor obiceiuri problematice timpurii, care pot persista pe termen lung și pot afecta parcursul vieții tinerilor.

Consecințele adicției la jocuri de noroc la tineri pot include probleme financiare, dificultăți școlare, deteriorarea relațiilor sociale și, în cazuri grave, dezvoltarea unor tulburări psihice precum depresia sau anxietatea (Ladouceur et al., 2018). În plus, există riscul ca acest comportament să evolueze spre alte tipuri de dependențe sau comportamente compulsive.

Conform studiului realizat de Hing, Russell și Tolchard (2019), jocurile de noroc pot avea un impact semnificativ asupra sănătății mentale și emoționale a indivizilor. Aceștia evidențiază că jocurile de noroc pot conduce la dezvoltarea unor tulburări precum anxietatea, depresia și stresul cronic. În plus, dependența de jocurile de noroc poate genera sentimente de vinovăție, rușine și izolarea socială, afectând negativ bunăstarea emoțională a persoanelor afectate. Efectele negative sunt adesea amplificate de dificultățile financiare și problemele relaționale asociate cu comportamentul de joc excesiv. În plus, jocurile de noroc pot crea un ciclu de compulsie, în care individul devine tot mai incapabil să controleze comportamentul, agravând astfel starea sa mentală.

Adicția de jocuri de noroc poate avea multiple și severe efecte asupra indivizilor, familiilor și societății. Printre cele mai frecvente efecte se numără:

Efecte psihologice și emoționale:

- o Dezvoltarea anxietății, depresiei și sentimentului de vinovăție (Holtgraves et al., 2017)
- o Creșterea riscului de suicid, în special în cazul dependențelor severe (Nower et al., 2013)

Efecte sociale:

- o Izolare socială și deteriorarea relațiilor familiale (Griffiths et al., 2009)
- o Probleme financiare grave, inclusiv datorii și pierderea bunurilor (Dowling et al., 2017)

Efecte comportamentale:

- o Creșterea impulsivității și a comportamentului riscant (Nower et al., 2013)
- o Trecerea spre alte comportamente adictive, precum consumul de droguri sau alcool (Potenza et al., 2012).

Totodată, ca efecte ale acestei adicții pot apărea probleme financiare (pierderi semnificative de bani, acumularea datoriilor și dificultăți în gestionarea finanțelor personale); scăderea performanței la locul de muncă sau în școală (absenteism, scăderea productivității și probleme de concentrare), precum și probleme legale (în cazurile extreme, implicarea în activități ilegale pentru a obține bani). În fine, în unele cazuri grave poate apărea riscul de suicid (gânduri sau acte suicidare).

Așadar, adicția de jocuri de noroc la adolescenți și tineri este influențată de o combinație complexă de factori psihologici, sociali și genetici. Efectele acesteia pot avea consecințe devastatoare asupra dezvoltării lor personale și sociale. Este esențială implementarea unor programe de prevenție și de intervenție timpurie, precum și educația pentru conștientizarea riscurilor asociate. Este important ca persoanele afectate să caute ajutor specializat pentru a gestiona și depăși această dependență. Pentru a combate această problemă, specialiștii recomandă creșterea conștientizării în rândul tinerilor, implementarea unor programe educaționale și de prevenție în școli, precum și

dezvoltarea de servicii de suport psihologic și tratament specializat pentru cei afectați.

Criterii de diagnostic și evaluare

Evaluarea dependenței de jocuri de noroc implică analiza simptomelor, comportamentelor și impactului asupra vieții individului. În cadrul sistemelor de clasificare DSM-5 și ICD, există criterii și orientări specifice pentru diagnosticarea acestora.

În DSM-5, patologia jocurilor de noroc este încadrată în categoria tulburări de control a impulsurilor și denumită oficial Gambling Disorder.

Există câteva criterii principale (cel puțin 4 din 9), spre exemplu:

- Nevoia de a juca cu sume din ce în ce mai mari pentru a obține același nivel de excitație.
- Reacții de iritabilitate sau agitație când încetează sau încearcă să reducă jocurile.
- Încercări repetate de a controla, reduce sau opri jocurile fără succes.
- Preocupare constantă legată de jocuri, gânduri repetitive despre jocuri anterioare sau planificarea următorului joc.
- Pierderea controlului, mințind despre amplasarea jocurilor.
- Riscuri sau pierderi semnificative din cauza jocurilor.
- Încercări de a recupera pierderile (de exemplu, jocuri suplimentare pentru a recăștiga sumele pierdute).
- Durata: simptomele trebuie să fie prezente timp de cel puțin 12 luni.

În cazul ICD-10: nu are o clasificare specifică pentru jocurile de noroc, dar în ICD-11 (publicat în 2018 și în vigoare din 2022), jocurile de noroc patologice sunt incluse sub Tulburări de control ale impulsurilor (ex. "Gambling disorder"), similar cu DSM-5.

De menționat este faptul că nu există o limită specifică de vârstă pentru diagnosticare în DSM-5. Cu toate acestea, pentru ca un copil sau adolescent să fie diagnosticat, simptomele trebuie să fie prezente și să îndeplinească criteriile, adaptate pentru vârsta lor. Este important ca evaluarea să fie adaptată, deoarece comportamentele pot varia cu vârsta. Diagnosticul poate fi stabilit la orice vârstă, inclusiv la copii și adolescenți, dacă se îndeplinesc criteriile și există un impact semnificativ.

Evaluarea urmărește criteriile bazate pe DSM-5, cu cel puțin patru simptome prezente timp de 12 luni. Aceasta include interviul clinic, scale de screening și observații asupra impactului asupra vieții persoanei în cauză. Prin acestea se investighează frecvența, durata, intensitatea și impactul comportamentului de jocuri de noroc, luându-se în considerare factorii de stres, motivele pentru joc și eventualele încercări de a opri. Este important de reținut faptul că evaluarea și diagnosticul trebuie să fie realizată de specialiști în sănătate mintală, pentru a asigura o interpretare corectă și planificarea unui tratament adecvat.

Profilaxia Dependenței de Jocuri de Noroc în Rândul Tinerilor

Pentru prevenție și intervenție, sunt recomandate strategii precum educația preventivă, crearea de programe de conștientizare în școli și comunități, precum și intervenții psihologice și psihoterapeutice pentru cei deja afectați. Este esențială identificarea timpurie a simptomelor și oferirea de suport specializat pentru reducerea riscului de dezvoltare a dependenței.

Lloyd și Williams (2019) subliniază importanța adoptării unor strategii de prevenție și intervenție specifice pentru tineri. Acestea includ programe educaționale în școli, dezvoltarea de abilități de reziliență și gestionare a stresului, precum și crearea de medii de suport social. În cazul tinerilor deja afectați, intervențiile psihologice,

precum terapia cognitiv-comportamentală, s-au dovedit eficiente în reducerea comportamentelor de joc problematic și în recuperarea sănătății mentale. De asemenea, implicarea familiei și colaborarea cu profesioniști din domeniul sănătății mintale sunt esențiale pentru prevenirea recidivei și pentru sprijinirea procesului de recuperare.

Mai jos, amintim câteva sugestii de prevenție și intervenție pentru persoanele și grupurile de persoane implicate în educația adolescenților și tinerilor cu risc de a dezvolta astfel de comportamente.

Recomandări pentru părinți și familii în prevenția adicției de jocuri de noroc la adolescenți și tineri:

- Educație și comunicare deschisă. Părinții ar trebui să mențină un dialog deschis despre riscurile asociate jocurilor de noroc și să încurajeze exprimarea emoțiilor și preocupărilor adolescenților. Comunicarea eficientă poate reduce tendința tinerilor de a se angaja în comportamente riscante (Ladouceur & Jacques, 2018).
- Stabilirea unor limite și reguli clare. Impunerea unor reguli privind utilizarea internetului și a accesului la jocuri de noroc online contribuie la prevenție (Hing et al., 2017). Este important ca părinții să fie implicați activ și să monitorizeze activitățile online ale adolescenților.
- Modelarea comportamentului. Părinții trebuie să fie exemple pozitive, evitând comportamentele de joc excesiv sau riscant, și promovând stiluri de viață echilibrate (Gainsbury et al., 2014).
- Identificarea și gestionarea factorilor de risc. Este esențial ca părinții să fie atenți la semnele precoce ale comportamentului problematic, precum izolare socială, schimbări de dispoziție sau probleme financiare, și să solicite sprijin specializat dacă este cazul (Dowling et al., 2017).

Recomandări pentru cadrele didactice și contextul școlar:

- Integrarea educației despre riscurile jocurilor de noroc în curricula școlară. Programele educaționale trebuie să informeze elevii despre pericolele și semnele adicției, promovând gândirea critică față de jocurile de noroc (Hing et al., 2017).
- Dezvoltarea unor activități de prevenție și sensibilizare. Ateliere, seminarii și campanii de conștientizare pot ajuta elevii să înțeleagă consecințele comportamentului riscant și să dezvolte abilități de reziliență (Gainsbury et al., 2014).
- Crearea unui mediu școlar sprijinitor și monitorizare. Profesorii trebuie să fie atenți la semnele de comportament problematic, precum absenteismul, scăderea performanței și schimbări în comportament, și să ofere sprijin sau să direcționeze către specialiști (Dowling et al., 2017).
- Parteneriat cu părinții și comunitatea. Colaborarea cu familia și comunitatea este esențială pentru o abordare coerentă și eficientă în prevenție (Ladouceur & Jacques, 2018).

Recomandări pentru proiecte de intervenție și prevenție:

- Programe integrate de educație și consiliere. Dezvoltarea unor programe școlare și comunitare care combină educația, consilierea psihologică și activitățile de promovare a stilurilor de viață sănătoase (Gainsbury et al., 2014).
- Campanii de conștientizare și sensibilizare. Campanii media, inclusiv pe platforme digitale frecventate de tineri, pentru a informa și a reduce stigma asociată problemelor de jocuri de noroc (Hing et al., 2017).
- Proiecte de familie și comunitate. Implicarea părinților, educatorilor și

autorităților locale în proiecte de suport, precum grupuri de sprijin și programe de mentorat pentru tineri (Ladouceur & Jacques, 2018).

- Utilizarea tehnologiei în activitățile de prevenție. Dezvoltarea de aplicații, platforme online și resurse digitale interactive pentru educație și autoevaluare, adaptate vârstei (Gainsbury et al., 2014).

Concluzii

Jocurile de noroc pot avea efecte negative semnificative asupra sănătății mentale, mai ales dacă nu sunt gestionate corespunzător. Prevenția, identificarea timpurie și intervențiile specializate sunt cheie pentru reducerea impactului acestei probleme, în special în rândul tinerilor vulnerabili. Prevenția adicției de jocuri de noroc trebuie să fie o abordare multidisciplinară, implicând familia, școala și comunitatea, și să se bazeze pe educație, comunicare și intervenții timpurii. Implementarea acestor recomandări, susținută de cercetări și bune practici, poate reduce semnificativ riscul dezvoltării problemelor legate de jocuri de noroc în rândul tinerilor.

Propunerile pe care le formulăm vizează următoarele puncte:

- a) Adaptarea politicilor publice și reglementările legale pentru a limita accesul tinerilor la platformele de jocuri de noroc online și pentru a restricționa promovarea acestora în mediul digital, contribuind astfel la reducerea vulnerabilității în rândul adolescenților și tinerilor.

- b) În contextul creșterii convergenței digitale, colaborarea între specialiști din domeniul sănătății mintale, tehnologiei și legislației devine imperativă pentru a dezvolta soluții integrate și eficiente de prevenție, monitorizare și tratament al adicției de jocuri de noroc.

- c) Investițiile în cercetare continuă sunt necesare pentru a înțelege mai bine mecanismele neurobiologice și psihosociale implicate în dezvoltarea dependenței, precum și pentru a identifica cei mai eficienți indicatori de risc și intervenție precoce în rândul tinerilor.

- d) Promovarea unui stil de viață sănătos, centrat pe activități alternative și pe dezvoltarea abilităților sociale și emoționale, poate constitui o strategie preventivă puternică, reducând tentația de a apela la jocurile de noroc ca modalitate de evadare sau de obținere a satisfacției.

- e) În final, conștientizarea și implicarea activă a întregii societăți, inclusiv a mass-media, a organizațiilor nonguvernamentale și a liderilor comunitari, sunt cruciale pentru crearea unui mediu sigur și educativ, în care tinerii pot dezvolta reziliență și pot evita capcanele adicției de jocuri de noroc.

Rezultatele Cercetării

Cercetarea **„Betting on a Better Future: Understanding and combating the prevalence of gambling among children and youths in Romania”** a vizat măsurarea prevalenței, descrierea comportamentelor și a factorilor de influență asociați jocurilor de noroc în rândul adolescenților din România.

Cercetarea a utilizat o metodologie de tip cantitativ. Culegerea datelor a fost realizată printr-un chestionar online, aplicat prin metoda selecției digitale aleatorii, având un număr de 942 respondenți. Datele au fost ponderate pe criterii de regiune, mediu urban/rural și gen pentru a reflecta corect distribuția populației tinere.

Cercetarea se încadrează în eforturile de analiză și studiu a comportamentelor și interacțiunii tinerilor și copiilor cu jocurile de noroc și pariurile. Studiile naționale și comparative oferă o imagine mai detaliată asupra prevalenței jocurilor de noroc în rândul adolescenților și tinerilor, evidențiind variații considerabile.

În Marea Britanie, raportul Comisiei pentru Jocuri de Noroc pentru anul 2024 (bazat pe un eșantion de 3.869 de elevi de 11-17 ani) indică faptul că 27% dintre tineri și-au cheltuit banii proprii pe jocuri de noroc în ultimele 12 luni. Experiența mai largă a jocurilor de noroc (nu neapărat cu bani proprii) a fost raportată de 44% dintre tineri în aceeași perioadă. Cele mai frecvente activități cu bani proprii au fost jocurile la aparate arcade (20%), pariurile între prieteni/familie (11%) și jocurile de cărți pe bani (5%). Utilizând scala DSM-IV-MR-J, 1.5% dintre tineri au fost clasificați ca având "probleme" cu jocurile de noroc, o creștere de la 0.7% în 2023, iar 1.9% ca fiind "la risc". Băieții și tinerii de 14-17 ani au prezentat rate mai mari de joc problematic. (Young People and Gambling 2024, n.d.)

În Finlanda, studiul realizat de Raitasalo et al. (2024) pe un eșantion masiv de 238.939 de elevi finlandezi cu vârste între 14 și 16 ani (din trei valuri: 2017, 2019, 2021) a arătat că jocurile de noroc sunt mai comune în rândul tinerilor finlandezi decât în majoritatea celorlalte țări europene (24% în Finlanda vs. 14% media europeană în 2019 pentru jocuri în anul precedent). Frecvența jocurilor de noroc săptămânale a fost de 6.7% în 2017, 4.4% în 2019 și 3.9% în 2021. O constatare importantă a fost că tinerii născuți în străinătate, cei cu origine migrantă și cei din familii mixte au fost mai predispuși să joace săptămânal comparativ cu tinerii ai căror părinți sunt născuți în Finlanda, riscul fiind deosebit de ridicat în rândul băieților născuți în străinătate.

Datele din țările nordice, analizate de Spångberg și Svensson (2022) pe baza sondajului ESPAD 2015 la adolescenți de 16 ani (N=13,172), au relevat, de asemenea, diferențe. Finlanda a avut cea mai mare rată generală de participare (28.5%), în special la aparate de tip slot machine (19.6%). Prevalența jocurilor de noroc problematice (măsurată cu Lie/Bet) a fost de 8.6% în Danemarca, 9.0% în Finlanda și 5.4% în Suedia (cea mai scăzută). Loteria a fost cel mai comun tip de joc în regiune (11.1%), iar 12.2% au jucat online.

În Italia, Canale et al. (2017), utilizând date HBSC din 2013-2014 pe 20.791 de elevi de 15 ani, au raportat o prevalență a jocurilor de noroc pe parcursul vieții de 37.0% și o prevalență a jocurilor cu risc/problematice (ARPG) de 6.0% (10% la băieți, 2% la fete). S-a observat un gradient Nord-Sud, cu prevalență mai mare în regiunile sudice/insulare/centrale.

În Spania, Parrado-González și León-Jariego (2020) au studiat un eșantion de 1.174 de

adolescenți (12-20 ani) și au găsit că 36.8% au jucat în ultimul an, iar 3.3% au fost clasificați ca jucători problematici (conform SOGS-RA).

Pentru Canada, Derevensky și Gilbeau (2015) menționează, într-o analiză a 25 de ani de cercetare, că 60-80% dintre adolescenți raportează jocuri de noroc în ultimul an, 2-8% confruntându-se cu probleme grave, iar 10-15% fiind la risc. Mora-Salgueiro et al. (2021) citează studii pe elevi de liceu din Quebec (Canada), unde Brunelle et al. (2012) au găsit rate de 26.2% pentru joc online cu risc și 15.4% pentru joc patologic probabil la tineri de 14-18 ani. Același review menționează un studiu din Hong Kong (Wong și So, 2014) cu rate de 22.9% la risc și 5.7% patologic la elevi de liceu care jucau online.

În Nigeria, Okere (2025) menționează că, deși interzis minorilor, jocul este răspândit, iar un studiu recent pe populația generală a arătat că 36% dintre adulți au jucat, 53% dintre aceștia zilnic. Aceste date reflectă diversitatea peisajului jocurilor de noroc la tineri la nivel internațional și subliniază necesitatea unor analize contextuale.

Jocurile de noroc online reprezintă un segment în creștere și o sursă specifică de preocupare. Analiza sistematică realizată de Mora-Salgueiro et al. (2021) pe 20 de articole a evidențiat o largă variabilitate a prevalenței problemelor legate de jocurile de noroc online. Această eterogenitate a fost atribuită diferențelor de context, instrumentelor de evaluare și definițiilor utilizate. Studiile incluse în review-ul lor, care au vizat adolescenți din mediul liceal, au arătat rate semnificative de implicare și risc. De exemplu, Brunelle et al. (2012) au raportat în Quebec, la adolescenți de 14-18 ani, o prevalență de 26.2% pentru jocul online cu risc și 15.4% pentru jocul patologic probabil. În Hong Kong, Wong și So (2014) au găsit rate de 22.9% la risc și 5.7% pentru joc patologic la elevi de liceu care jucau online. Un alt studiu canadian (Potenza et al., 2011) a raportat o prevalență combinată de 57.52% pentru jucătorii online la risc și cu probleme din rândul liceenilor, deși s-a utilizat un criteriu DSM-IV mai permisiv. Raportul Comisiei pentru Jocuri de Noroc din Marea Britanie (2024)

indică faptul că 2% dintre tinerii de 11-17 ani au cheltuit bani proprii pe pariuri pe site-uri/aplicații, iar câte 1% pe eSports, jocuri de cazinou online sau bingo online în ultimul an. Experiența generală a jocurilor de noroc online în ultimul an a fost raportată de 8% dintre tinerii britanici, câte 3% pentru pariuri pe eSports, pariuri pe site-uri/aplicații și jocuri de cazinou online.

Mora-Salgueiro et al. (2021) menționează că relația minorilor cu jocurile de noroc online este de interes special, o sursă citată indicând o triplare a prevalenței în rândul acestei grupe de vârstă în ultimii ani. Comorbiditățile asociate problemelor de joc online la adolescenți includ stres psihologic crescut și abuz de substanțe, cu un studiu arătând că 66% dintre adolescenții care îndeplineau criteriile DSM-IV pentru tulburarea de joc consumaseră marijuana. Motivațiile pot include câștigul financiar sau plictiseala. Publicitatea online agresivă și personalizată a fost menționată ca o metodă de recrutare a jucătorilor. Analiza a subliniat limitări în literatura existentă, precum eterogenitatea, definițiile inconsecvente și validitatea discutabilă a chestionarelor generale pentru jocurile online specifice, solicitând cercetări pentru instrumente de evaluare dedicate.

Principalele rezultate ale cercetării noastre completează sau confirmă concluzii ale studiilor anterioare efectuate asupra unor populații tinere din alte state:

- Aproximativ 22% dintre adolescenți au declarat că au practicat jocuri de noroc cel puțin o dată.
- Băieții și adolescenții din zonele rurale prezintă rate mai ridicate de participare la jocuri de noroc.
- Debutul activității de jocuri de noroc are loc, în medie, în jurul vârstei de 15 ani.
- Expunerea frecventă la reclame pentru jocuri de noroc, în special în mediul online și pe rețelele de socializare, crește semnificativ probabilitatea de implicare în aceste activități.

- Prietenii sunt principala sursă de influență, urmată de reclame și influenceri online.
- Motivațiile dominante pentru jocuri de noroc sunt legate de câștiguri financiare rapide, emoție, și bonusurile sau promoțiile oferite de operatori.

Concluzii generale:

- Jocurile de noroc sunt deja o realitate pentru o parte semnificativă a adolescenților.
- Expunerea media și presiunea de grup sunt factori-cheie care alimentează acest fenomen.
- Este necesară o atenție sporită în privința reglementării publicității pentru jocuri de noroc și dezvoltarea unor programe de prevenție

Context și Metodologie

În ultimul deceniu, jocurile de noroc au devenit din ce în ce mai vizibile în viața cotidiană, fiind promovate intens în mediul online, pe rețelele de socializare, la televizor și în spațiile publice. Adolescenții, aflați într-o etapă vulnerabilă de formare a identității și comportamentelor de risc, sunt expuși în mod constant la mesaje care glorifică jocurile de noroc ca formă de divertisment accesibil și atractiv. Această expunere ridicată ridică serioase îngrijorări privind impactul asupra sănătății lor psihologice, sociale și educaționale.

Scopul acestui raport este de a analiza:

- Prevalența participării la jocuri de noroc în rândul adolescenților din România;
- Profilul sociodemografic al tinerilor care participă la jocuri de noroc.
- Factorii de influență (publicitate, prieteni, familie, influenceri);
- Motivațiile psihologice asociate comportamentului de joc;
- Relația dintre expunerea la reclame și comportamentul de joc;

- Impactul mediului social și al veniturilor familiale asupra implicării în jocuri de noroc.

Cercetarea s-a desfășurat prin aplicarea unui chestionar online, în perioada decembrie 2024 – februarie 2025, adresat adolescenților din România cu vârste cuprinse între 14 și 18 ani.

- Dimensiunea eșantionului: 942 de respondenți validați.
- Metoda de selecție: metodologie hibridă de eșantionare tip bulgăre de zăpadă și eșantionare intenționată prin distribuirea chestionarului pe platforme de social media și canale digitale frecvent utilizate de adolescenți, precum și prin diseminarea de e-mailuri directe către licee din toată țara
- Metoda de ponderare: datele au fost ponderate pentru a reflecta structura populației adolescente din România în funcție de regiunea de dezvoltare, mediul urban/rural și genul respondenților.
- Marja de eroare estimată: $\pm 3,2\%$ pentru un nivel de încredere de 95%.
- Instrumentul utilizat: chestionar structurat, compus din întrebări închise cu răspunsuri multiple și scale de frecvență de tip Likert.
- Tipuri de date colectate:
 - Informații demografice: vârstă, gen, regiune, mediu de rezidență, venit familial;
 - Comportamente de joc de noroc: prevalență, frecvență, tipuri de jocuri practicate, vârsta debutului;
 - Nivelul expunerii la reclame și influențe sociale;
 - Motivațiile psihologice și emoționale asociate participării la jocuri de noroc.

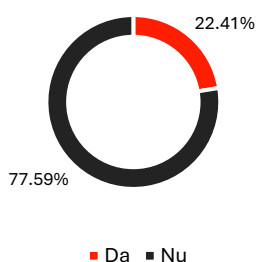
Această abordare permite o înțelegere nuanțată a modului în care adolescenții percep, se raportează și participă la jocurile de noroc, și

oferă un punct de plecare fundamentat pentru politici de prevenție și educație.

Prevalența Jocurilor de Noroc în Rândul Liceenilor

Analiza realizată arată că aproximativ 22,4% dintre liceenii din România au declarat că au participat cel puțin o dată la jocuri de noroc, conform datelor ponderate după regiune, mediu și gen. Această cifră indică o prevalență semnificativă, mai ales având în vedere vârsta fragilă a respondenților și accesibilitatea crescută a ofertelor de jocuri de noroc.

Figura 4 - Ai practicat vreodată jocuri de noroc (ex. pariuri sportive, jocuri de cazino, loterie, slot machines)

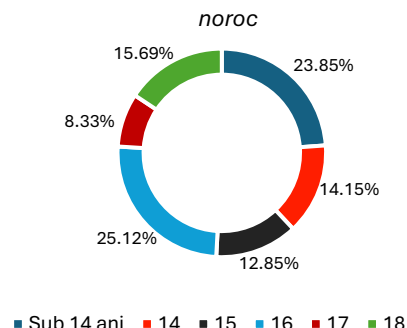

Astfel, putem observa că aproximativ 1 din 5 adolescenți a intrat în contact activ cu fenomenul jocurilor de noroc înainte de vârsta majoratului. Această rată ridicată subliniază necesitatea unor măsuri de prevenție și de educare, adaptate specific adolescenților.

În ceea ce privește vârsta la care tinerii au experimentat pentru prima dată jocurile de noroc:

- Datele relevă că există un vârf de inițiere în jurul vârstei de 16 ani (25,12%), urmat de debuturi semnificative sub 14 ani (23,85%) și la vârsta de 18 ani (15,69%).
- Este îngrijorător faptul că aproape un sfert dintre respondenți au avut primul contact cu jocurile de noroc înainte de a împlini 14 ani.

Figura 5 - Vârsta primei interacțiuni cu jocurile de noroc

Aceste date indică o inițiere timpurie în comportamente de risc și sugerează existența unor breșe în protecția minorilor față de promovarea și accesibilitatea jocurilor de noroc.

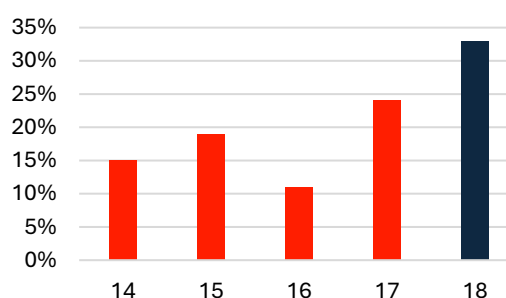
Concluzionând, putem spune că:

- Jocurile de noroc nu mai reprezintă un fenomen marginal în rândul adolescenților.
- Inițierea are loc adesea la vârste foarte fragede.
- Intervențiile de prevenție trebuie gândite pentru o vârstă-țintă mai mică decât 18 ani, ideal chiar în ciclul gimnazial.

Modele Sociodemografice

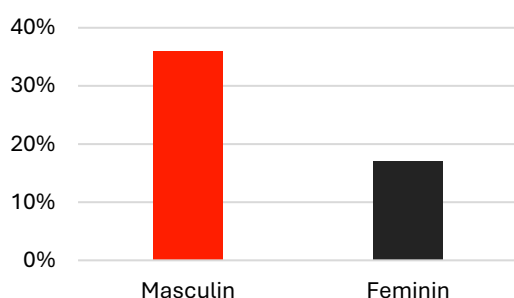
Analiza sociodemografică a liceenilor care au declarat că au practicat jocuri de noroc evidențiază câteva tendințe clare.

Figura 6 - Prevalența Jocurilor de Noroc în rândul Liceenilor pe Vârstă

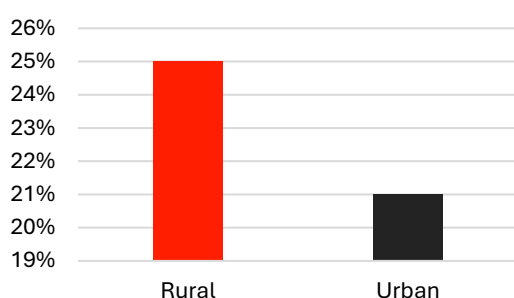
În primul rând, vârsta joacă un rol important: prevalența jocurilor de noroc crește odată cu înaintarea în vârstă. Dacă la 14 ani procentul celor care au practicat jocuri de noroc este de aproximativ 15%, acesta urcă treptat, ajungând la peste 33% în rândul tinerilor de 18 ani. Această creștere graduală indică faptul că odată cu apropierea de vârsta majoratului, comportamentele de risc devin mai frecvente și mai normalizate.

Figura 7 - Prevalența Jocurilor de Noroc în rândul Liceenilor pe Gen

În ceea ce privește genul, datele arată o diferență semnificativă: băieții sunt de aproximativ două ori mai predispuși să joace jocuri de noroc comparativ cu fetele.

Figura 8 - Prevalența Jocurilor de Noroc în rândul Liceenilor pe Mediu

Mediul de rezidență (urban vs. rural) arată de asemenea diferențe: liceenii din mediul rural au o prevalență ușor mai mare a practicării jocurilor de noroc comparativ cu cei din mediul urban. Această diferență poate fi influențată de factori precum oportunitățile de divertisment disponibile și normele sociale locale.

Inițiere și Comportament

În privința frecvenței practicării de jocuri de noroc, jumătate dintre respondenți au declarat că practică jocurile de noroc ocazional. Cu toate acestea, 21% dintre respondenți au declarat că practică jocuri de noroc zilnic

Tabel 10 - Cât de des practici jocuri de noroc?

Frecvență	Procent (%)
Din când în când / ocazional	52.63%
Zilnic	20.91%
1-2 ori pe săptămână	13.83%
Aproximativ 1-3 ori pe lună	12.63%

Analiza tipurilor de jocuri de noroc practicate de adolescenți relevă faptul că diversitatea opțiunilor este semnificativă, iar anumite forme de jocuri se bucură de o popularitate mai mare.

Cele mai frecvent practicate tipuri de jocuri de noroc sunt:

- Slot machines (păcănele online),
- Pariuri sportive (online),
- Jocuri de cazino (ex. ruletă, blackjack, poker).

Participarea la loterii sau bilete răzuibile a fost de asemenea raportată, însă într-un procent semnificativ mai mic comparativ cu celelalte forme de jocuri.

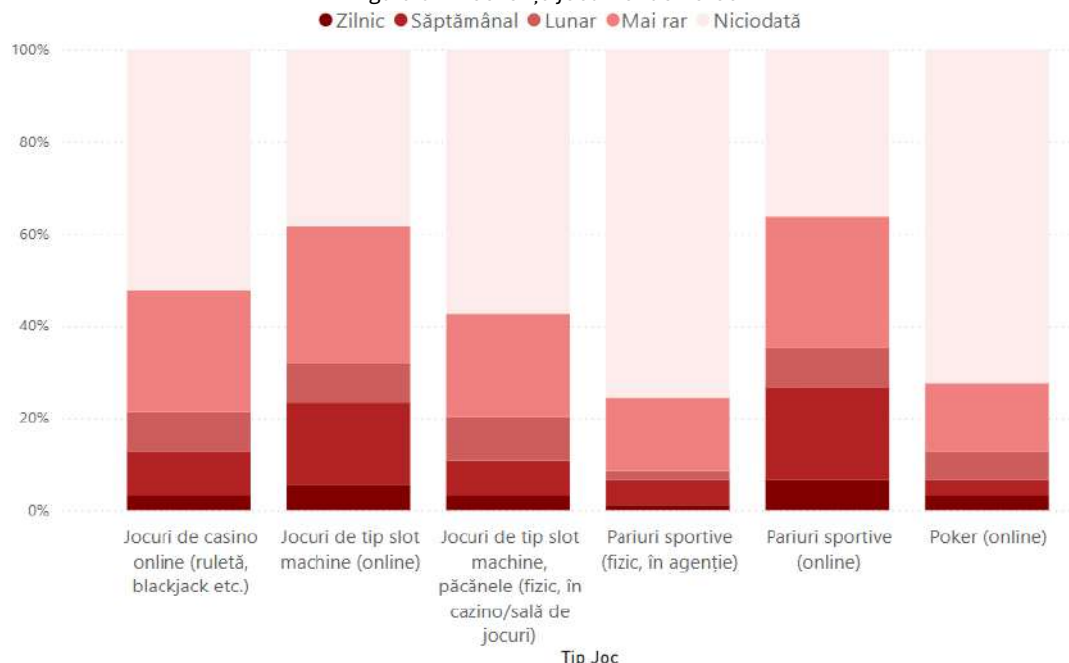
Din punct de vedere al frecvenței de participare pe fiecare tip de joc, datele arată că:

- Pentru majoritatea categoriilor, adolescenții declară o practicare ocazională sau foarte rară.
- Totuși, există un subgrup restrâns care practică unele tipuri de jocuri săptămânal sau chiar zilnic, în special în zona pariurilor sportive și a păcănelelor.

Această concentrare pe anumite tipuri de jocuri este importantă, deoarece slot machines și pariurile sportive sunt asociate cu un risc mai mare de dezvoltare a comportamentelor de joc problematic. Un alt aspect important de observat este prevalența practicării jocurilor de

noroc în mediul online, ceea ce subliniază nevoia unei reglementări mai clare în privința activității online a operatorilor.

Figura 9 - Frecvența jocurilor de noroc

Expunere la Publicitate

Unul dintre factorii analizați în cercetarea noastră a fost nivelul de expunere la reclame pentru jocuri de noroc pe diverse canale media. Rezultatele confirmă ipoteza conform căreia publicitatea are un rol important în modelarea comportamentului de joc al adolescenților.

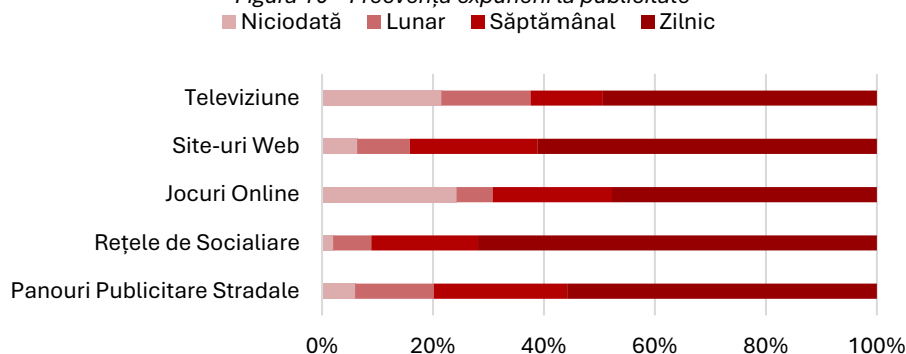
Principalele canale de expunere identificate sunt:

- Rețelele de socializare (Instagram, Facebook, TikTok etc.),
- Site-urile web accesate frecvent de tineri,
- Televiziunea,
- Panourile publicitare stradale,
- Jocurile online cu elemente de tip gambling.

Nivelul de expunere a fost măsurat pe o scală de frecvență, de la „Niciodată” până la „Zilnic”. Cele mai multe reclame la jocuri de noroc sunt văzute:

- Zilnic sau săptămânal în mediul online,
- Mai rar în mediile tradiționale (ex. televiziune sau jocuri online)

Figura 10 – Frecvența expunerii la publicitate

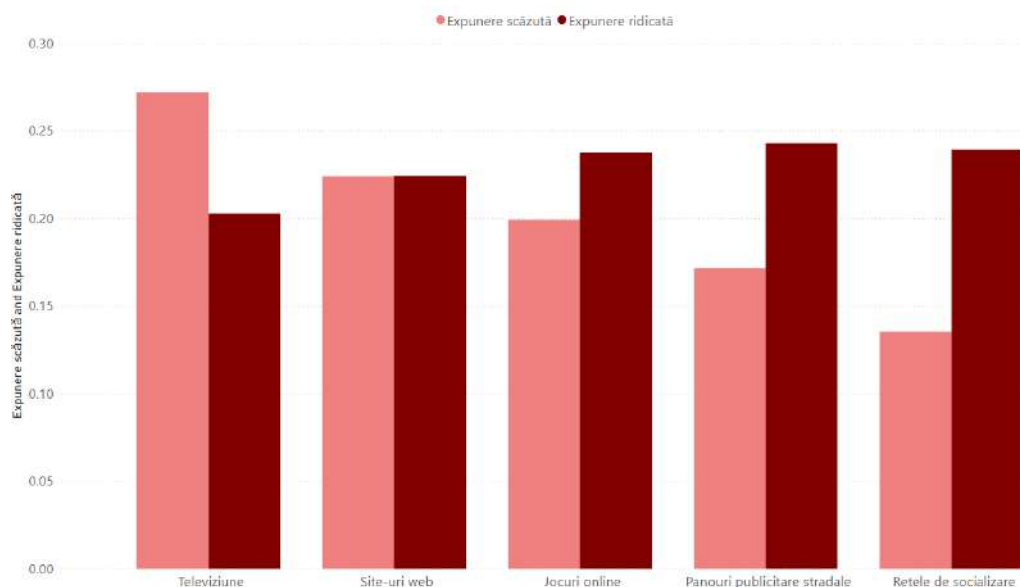
Analiza comparativă a adolescenților cu expunere ridicată (vizualizare săptămânală sau zilnică) versus expunere scăzută (vizualizare rară sau niciodată) arată o diferență clară:

- Adolescenții cu expunere ridicată la reclame pentru jocuri de noroc sunt semnificativ mai predispuși să participe la activități de joc de noroc.

- Diferența de prevalență a fost de peste 10 puncte procentuale între grupurile analizate.

Această observație susține ipoteza că vizibilitatea intensă a jocurilor de noroc în mediile accesibile tinerilor sporește șansele de implicare în astfel de comportamente, consolidând nevoia unor reglementări mai stricte privind publicitatea adresată minorilor.

Figura 11 – Relația dintre expunerea la publicitate și practicarea jocurilor de noroc

Factori de Influență

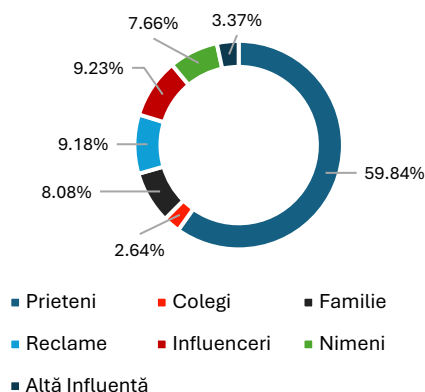
Dincolo de expunerea la publicitate, influențele sociale joacă un rol esențial în inițierea și consolidarea comportamentelor de joc de noroc în rândul adolescenților.

Principalele surse de influență identificate sunt:

- Prieteni – reprezintă cea mai frecventă sursă de încurajare. Adolescenții care au avut colegi sau prieteni implicați în jocuri de noroc au raportat o probabilitate mult mai mare de a încerca la rândul lor aceste activități.
- Familia – deși într-o proporție mai mică, există respondenți care au indicat membrii familiei ca influențatori direcți.

- Influenceri și personalități publice – o categorie nouă de influență, mai ales în mediul online, unde promovarea indirectă sau explicită a jocurilor de noroc este frecventă.
- Reclamele – în unele cazuri, participanții au declarat că au fost convinși să încerce jocurile de noroc ca urmare a bonusurilor sau ofertelor prezentate în reclame.
- Un aspect semnificativ este că un procent de 7.66% dintre respondenți a declarat că „nimeni” nu i-a influențat direct, sugerând fie inițiative personale, fie influențe indirecte nesesizate conștient.

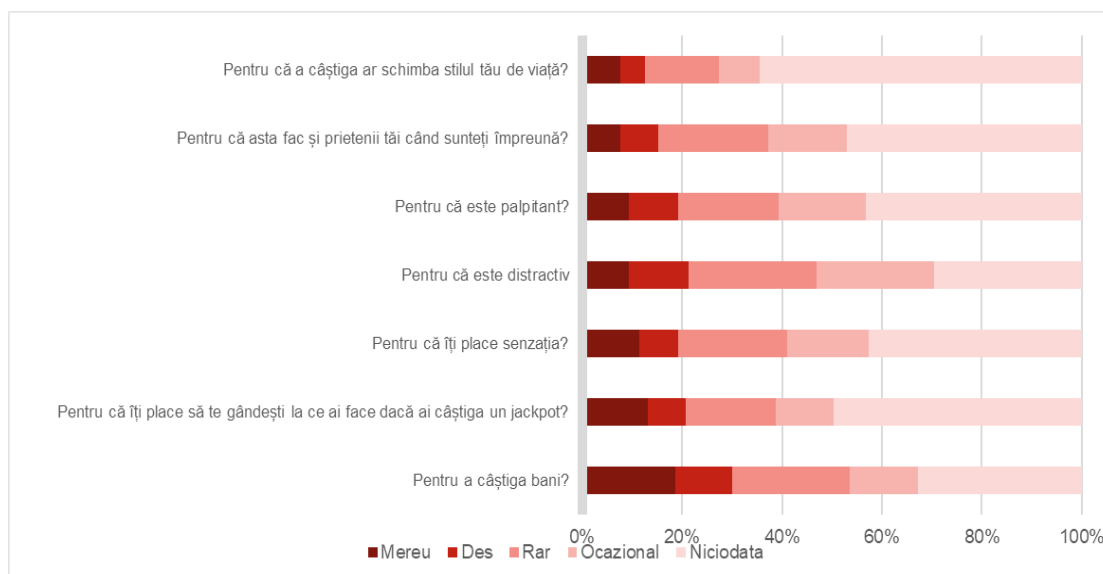
Figura 12 - Cine i-a influențat?

Motivația tinerilor pentru interacțiunile cu jocurile de noroc și pariurile

Motivul pentru care tinerii se angajează în activități de tipul jocurilor de noroc este important pentru deciziile de politici publice. Chestionarul a inclus o listă de optsprezece posibile motivații pentru practicarea jocurilor de noroc. Dintre acestea, șapte au fost mai des menționate. Motivația dominantă este obținerea unui câștig financiar. 30% dintre tinerii care au declarat că participă la jocuri de noroc au zis că aceasta este cea mai frecventă motivație a lor.

Figura 13 – Ce îi motivează să practice jocuri de noroc?

O a doua motivație, de asemenea din categoria celor financiare este legată de posibilitatea câștigării premiului cel mai mare (*jackpot*). 20% dintre tineri declară că joacă jocuri de noroc fiind motivați de diferite planuri pe care le fac cu acest câștig potențial, dar iluzoriu. Următoarea categorie de motivații este legată de stimulente de natură psihologică, precum plăcerea resimțită în diferite feluri, fie ca distracție, fie ca

emoție de experimentare a necunoscutului. Ponderea acestor motivații variază tot în jurul de 20% dintre mențiunile tinerilor care declară că aceste emoții sunt mereu sau des principalii factori care influențează practicarea jocurilor de noroc. În cele din urmă socializarea sau nevoia de schimbare a stilului de viață, motivații de natură mai degrabă socială, reprezintă a treia cel mai des menționată categorie de factori.

Concluzii și Recomandări

Interacțiunea tinerilor cu jocurile de noroc și pariurile este din ce în ce mai timpurie, chiar dacă reglementarea acestui tip de activități este clară și restrictivă. Mediul de comunicare cel mai permeabil și permisiv este cel virtual, aplicațiile și websiteurile fiind principala poartă de acces a tinerilor către pariuri și jocuri de noroc. De multe ori sub forma unor jocuri, nemonetizate, pentru a nu intra sub incidența reglementărilor existente, jocurile de tip "slot machine" sau ruletă sunt cele mai des accesate de tineri. Primul contact, aflat sub protecția anonimatului oferit de mediul online, determină în unele cazuri dezvoltarea, în timp, a unor comportamente cu o trăsătură adictivă din ce în ce mai puternică. Această experiență este ulterior puternic susținută și legitimată de prezența jocurilor de noroc și a pariurilor în spațiul public, în special prin intermediul panourilor publicitare fizice dar și a reclamelor promovate pe rețele de socializare.

Tinerii au primul lor contact cu jocurile de noroc sau pariurile aproximativ în jurul vârstei de 15 ani. Această vârstă este cu 3 ani sub vârsta legală care permite accesul la jocuri de noroc și, fiind o valoare medie, indică faptul că există numeroase cazuri în care tineri cu vârste sub 15 ani declară că au interacționat cu diferite forme de jocuri de noroc sau pariuri.

Propunerile pe care le formulăm sunt legate de prevenirea și combaterea caracteristicilor adictive asociate interacțiunilor cu jocurile de noroc și pariurile, precum și de dezvoltarea unor proceduri și protocoale simple și larg cunoscute de sprijin al persoanelor care solicită acest lucru. Practicarea responsabilă a activităților de acest tip ar trebui să includă aceste tipuri de activități, pentru a completa și asigura un acces responsabil și echitabil la pariuri și jocuri de noroc.

Recomandările pe care le formulăm, pe baza analizei comprehensive efectuate, sunt bazate pe o serie de principii fundamentale: responsabilitate publică, transparență, informare și egalitate de șanse. Considerăm că aceste patru principii sunt fundamentale pentru demersurile de îmbunătățire și dezvoltare a cadrului legal existent și elaborarea în viitor a unor politici publice în acest domeniu.

În ceea ce privește cadrul legislativ existent, analiza efectuată demonstrează faptul că, deși este unul clar și restrictiv, nu reușește să combată eficient comportamentele sau practicile pe care le vizează. Accesul tinerilor, al minorilor în special, la activități de tip pariuri sau jocuri de noroc, deși clar restricționat, este totuși posibil. Legislația actuală, are ca element central conformarea administrativă la un set de criterii care vizează preponderent obiecte care fac posibilă derularea activităților. Acest tip de criterii de *input* vizează aspectele de conformitate precum existența unui sistem de supraveghere video, a reglementării accesului fizic în unitățile în care se desfășoară pariuri și jocuri de noroc. Un alt element strict reglementat este fluxul financiar. Această abordare care vizează strict funcția economică a acestui domeniu, redusă în fapt la câștigul financiar al statului este unidimensională.

Propunere I:

Dezvoltarea și îmbunătățirea cadrului legislativ existent, prin extinderea acestuia în sensul includerii elementelor legate de sănătatea publică, de echitate socială și de prevenire și combatere a efectelor nedorite pe care pariurile și jocurile de noroc le pot provoca. Recomandăm modificarea legislației prin includerea, în procedurile de autorizare a operatorilor de jocuri

de noroc, a unor criterii clare, măsurabile, care să vizeze activitatea acestora, procesele și procedurile privind relația cu jucătorii. De asemenea, considerăm necesară reevaluarea criteriilor pe baza cărora anumite tipuri de jocuri și activități sunt incluse în sfera de acțiune a legislației privind jocurile de noroc. Includerea jocurilor de tip pariuri chiar dacă nu sunt monetizate și reglementarea acestora, în special în spațiul online, este în mod evident o prioritate în vederea restrângerii accesului tinerilor și, în special, al minorilor la jocuri de noroc și pariuri.

O altă provocare identificată în urma analizei este legată de recunoașterea caracteristicii adictive și a comportamentelor care denotă dependență și adresarea efectelor acestora din perspectiva statului, ca principală organizație de reglementare. Chiar dacă teme precum protecția consumatorului și sănătatea publică sunt menționate în legislația existentă, acestea ocupă o poziție marginală. Cadrul normativ existent permite totuși dezvoltarea unor tipuri de activități și proceduri care pot adresa mai eficient aceste două teme, fără a fi necesară neapărat o amendare a legislației existente.

Propunere II:

Direcționarea resurselor existente spre elaborarea și implementarea unor politici publice, gestionate la nivel centralizat de ONJN, care să vizeze adresarea unor provocări precum combaterea comportamentelor adictive, informarea cu privire la modalitatea de funcționare a jocurilor de noroc și a efectelor pe care pierderea resurselor financiare le poate avea. ONJN poate gestiona activități de finanțare de tip competitiv (proiecte) prin care să aloce resurse către alte organizații, fie din zona societății civile, fie din zona organizațiilor publice (organizații cu funcții educative, organizații cu atribuții în domeniul sănătății publice, organizații profesionale etc.).

Accesul tinerilor și în special al minorilor la jocuri de noroc este posibil. Prietenii și anturajul reprezintă principala sursă de informare și de acces la pariuri și jocuri de noroc dar și familia

are un rol important, în unele situații, de dobândire a unor astfel de comportamente. Motivația principală a tinerilor pentru angajarea în interacțiuni cu aplicații de jocuri de noroc este dată de plăcerea și promisiunea iluzorie a unui câștig imediat și semnificativ ca valoare monetară. Accesul nerestricționat online, precum și publicitatea stradală și online reprezintă mijloace eficiente prin intermediul cărora tinerii sunt încurajați să participe la activități de tip jocuri de noroc. Informarea, pe de o parte, dar și clarificarea și educarea tinerilor cu scopul de a înțelege modalitatea de funcționare a jocurilor de noroc și pariurilor reprezintă un element fundamental pentru dezvoltarea unor viitoare politici publice.

Propunere III:

Reglementarea strictă a publicității pentru jocuri de noroc și pariuri, atât în mediul online cât și în alte mijloace de comunicare, precum panotajul stradal, emisiunile radio - TV sau conținutul online de pe alte tipuri de platforme. Informarea corectă și expunerea tinerilor la mesaje responsabile, care să asocieze și să sublinieze conceptul de risc, în relație cu jocurile de noroc, este esențială.

Propunere IV:

Includerea tematicii specifice comportamentelor adictive și a riscurilor în programe de conștientizare, educaționale, derulate la nivelul școlilor. Implicarea părinților în acest tip de programe și proiecte constituie un element pe care îl considerăm foarte important. Astfel de proiecte / programe, pot fi gestionate centralizat, prin includerea acestor tematici în pregătirea continuă a cadrelor didactice, în programa școlară de științe socio-umane, în aria curriculară om și societate. Totodată, prin utilizarea resurselor financiare ale ONJN aceasta poate fi un obiectiv al unor finanțări atribuite altor actori organizațional pentru derularea unor proiecte țintite. Asocierea noțiunilor de risc, dependență și expunerea clară a pierderilor potențiale, pot contribui, în timp, la formularea

unei imagini corecte cu privire la posibilele consecințe ale participării la activități de tip jocuri de noroc.

Jocurile de noroc și pariurile reprezintă o provocare pentru diferite domenii de intervenție publică a statului. Abordarea acestora necesită o recunoaștere formală, la nivel de intervenție publică prin intermediul cadrului normativ, al strategiilor și politicilor publice, a transdisciplinarității acestuia. În cazul grupului țintă al tinerilor și specific al minorilor, intersecția dintre educație și sănătate este evidentă. Abordarea de elaborare și implementare a unor politici publice recomandăm să fie una de tip intersecțional, care să țină cont de diferite caracteristici ale grupului țintă. Genul, statutul socio-economic al familiei de proveniență, mediul de rezidență sunt doar câteva dimensiuni care trebuie avute în vedere în etapa de planificare a politicilor și programelor de prevenție și combatere a comportamentelor de tip adictiv.

Propunere V:

Includerea jocurilor de noroc și a pariurilor ca tematică în programe de prevenire și informare a tinerilor cu privire la comportamente ce pot genera adicție. Educarea și conștientizarea acestora cu privire la primele semne sau simptome ale apariției unui comportament cu caracteristici adictive. Oferirea sprijinului necesar, prin intermediul rețelei de consilieri școlari, de exemplu, pentru auto-identificarea adicției și dezvoltarea unor comportamente individuale de gestionare a acestora.

Propunere VI:

Majorarea vârstei minime legale pentru accesul la jocuri de noroc de la 18 la 21 de ani, ca măsură necesară pentru protejarea tinerilor aflați într-o etapă vulnerabilă a dezvoltării lor. Această recomandare are la bază două argumente fundamentale:

Pe de o parte, accesul la resurse financiare semnificative, necesare participării constante la activități de jocuri de noroc, este limitat în rândul tinerilor sub 21 de ani. Majoritatea tinerilor din acest segment de vârstă fie se află în continuare în întreținerea părinților, fie obțin venituri neregulate sau reduse. Astfel, expunerea la jocuri de noroc poate conduce rapid la dezechilibre financiare și la acumularea de datorii, în absența unui cadru matur de gestionare a resurselor.

Pe de altă parte, numeroase studii evidențiază faptul că dezvoltarea completă a cortexului prefrontal – responsabil de autocontrol, luarea deciziilor și evaluarea riscurilor – nu este finalizată înaintea vârstei de 21-25 de ani. Prin urmare, tinerii sub 21 de ani sunt mult mai predispuși la comportamente impulsive și la asumarea de riscuri fără o evaluare realistă a consecințelor. Această predispoziție îi face deosebit de vulnerabili în fața mecanismelor persuasive specifice industriei jocurilor de noroc, crescând semnificativ riscul dezvoltării unei dependențe.

În contextul în care alte industrii cu potențial adictiv (ex. alcoolul, tutunul) au reglementări care impun o vârstă minimă de 21 de ani în numeroase jurisdicții internaționale, considerăm că o astfel de măsură este justificată și în cazul jocurilor de noroc. Măsura ar contribui semnificativ la reducerea incidenței comportamentelor adictive în rândul tinerilor și la întârzierea momentului inițial de contact cu această industrie, permițând dezvoltarea unui set de abilități de autoreglare, decizie și gestionare a riscurilor.

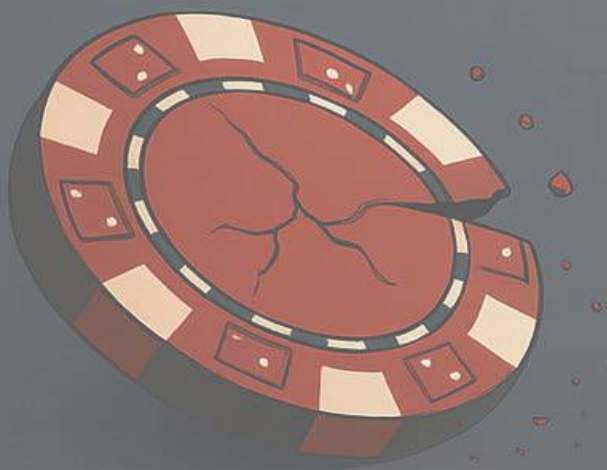
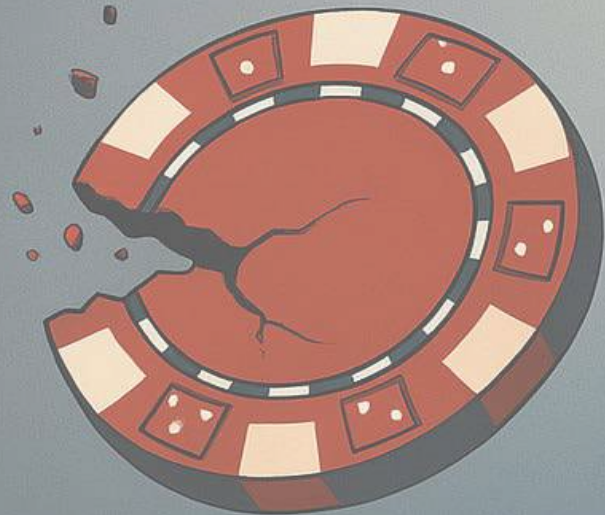
Bibliografie

1. Age Verification Regulations in France and the UK | Segpay. (2025, April 1). <https://segpay.com/blog/age-verification-regulations-france-uk/>
2. Blaszczynski, A., & Nower, L. (2002). A pathways model of problem and pathological gambling. *Addiction*, 97(5), 487–499.
3. Calado, A., et al. (2017). Gambling and mental health in adolescence and young adulthood: A review. *Addiction*, 112(2), 211–222.
4. Canale, N., Vieno, A., Lenzi, M., Griffiths, M. D., Borraccino, A., Lazzeri, G., Lemma, P., Scacchi, L., & Santinello, M. (2017). Income Inequality and Adolescent Gambling Severity: Findings from a Large-Scale Italian Representative Survey. *Frontiers in Psychology*, 8. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.01318>
5. Delfabbro, P., & King, D. (2023). The evolution of young gambling studies: Digital convergence of gaming, gambling and cryptocurrency technologies. *International Gambling Studies*, 23(3), 491–504. <https://doi.org/10.1080/14459795.2023.2171469>
6. Derevensky, J. L., & Gilbeau, L. (2015). Adolescent Gambling: Twenty-five Years of Research. *Canadian Journal of Addiction*, 6(2), 4.
7. Derevensky, J., & Gupta, R. (2010). Youth gambling problems: The need for research and intervention. *Journal of Gambling Studies*, 26(1), 1–4.
8. Donati, M. A., Beccari, C., Sanson, F., Sareri, G. I., & Primi, C. (2023). Parental gambling frequency and adolescent gambling: A cross-sectional path model involving adolescents and parents. *PLOS ONE*, 18(2), e0280996. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0280996>
9. Dowling, N. A., et al. (2017). Adolescent gambling: Risk factors and prevention strategies. *Journal of Adolescence*, 61, 1–10.
10. Dowling, N. A., et al. (2017). The gambler s' Dilemma: An exploration of problem gambling, financial hardship and mental health. *Journal of Gambling Studies*, 33(2), 445–460.
11. Europe integrates stricter measures to protect youth from gambling. (2025, January 29). <https://Affpapa.Com/>. <https://affpapa.com/europe-integrates-new-measures-to-combat-youth-gambling/>
12. Felsher, J. R., & Derevensky, J. L. (2007). Adolescent gambling: Developmental considerations, prevention and intervention. *Journal of Gambling Studies*, 23(2), 105–119.
13. Gabellini, E., Lucchini, F., & Gattoni, M. E. (2022). Prevalence of Problem Gambling: A Meta-analysis of Recent Empirical Research (2016–2022). *Journal of Gambling Studies*, 39(3), 1027–1057. <https://doi.org/10.1007/s10899-022-10180-0>
14. Gainsbury, S. M., et al. (2014). School intervention strategies to prevent gambling problems. *Journal of Gambling Studies*, 30(2), 269–287.
15. Gainsbury, S. M., et al. (2014). Technology-based interventions for gambling prevention. *Journal of Gambling Studies*, 30(2), 269–287.
16. Gibbs, E. (2025, April 10). Swedish gaming regulator releases results of black market study. NEXT.io. <https://next.io/news/regulation/swedish-gaming-regulator-black-market-study/Glückspielregelung>. (n.d.). Nationale Plattform zur Bekämpfung der Manipulation von Sportwettbewerben. Retrieved May 30, 2025, from <https://www.nationale-plattform.de/Webs/NP/DE/manipulation-sportwettbewerb/glueckspielregelung/glueckspielregelung-node.html>

17. Gooding, N. B., & Williams, R. J. (2023). Are There Riskier Types of Gambling? *Journal of Gambling Studies*, 40(2), 555–569. <https://doi.org/10.1007/s10899-023-10231-0>
18. Griffiths, M. D. (2015). Adolescent gambling and gambling-type games on social networking sites: Issues, concerns, and recommendations. *Aloma: Revista de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport*, 33(2), 31–37. <https://doi.org/10.51698/aloma.2015.33.2.31-37>
19. Griffiths, M., et al. (2009). Problem gambling and the family: A review of the literature. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 7(3), 693–706.
20. Håkansson, A., et al. (2020). Online gambling among youth: Prevalence and associated factors. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 18, 1234-1245.
21. Håkansson, A., Widinghoff, C., & Esser, P. (2014). Online gambling and addiction: A review of recent research. *Addiction & Health*, 6(1), 1-13.
22. Hancock, S. W. and A. (2025, April 29). Age Verification in the European Union: The Commission's Age Verification App. Electronic Frontier Foundation. <https://www.eff.org/deeplinks/2025/04/age-verification-european-union-mini-id-wallet>
23. Hing, N., et al. (2014). Parental influence and adolescent gambling: The role of family environment. *Journal of Youth and Adolescence*, 43(10), 1530–1543.
24. Hing, N., et al. (2017). School-based prevention programs for adolescent gambling. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 15(3), 597-612.
25. Hing, N., Russell, A. M. & Tolchard, B. (2019). "The impact of gambling on mental health: A review." *Addictive Behaviors*, 97, 105-112.
26. Holtgraves, T., et al. (2017). Psychological correlates of gambling behavior. *Journal of Gambling Studies*, 33(1), 123–137.
27. Jiménez-Murcia, S., et al. (2019). Psychological factors in adolescent gambling: Impulsivity and self-esteem. *Journal of Youth and Adolescence*, 48(2), 355-368.
28. King, D. L., et al. (2010). Internet gambling: A review of the empirical evidence. *Addictive Behaviors*, 35(12), 1259–1265.
29. Kristiansen, S., & Severin-Nielsen, M. K. (2022). Adolescent gambling advertising awareness: A national survey. *International Journal of Social Welfare*, 31(2), 263–273. <https://doi.org/10.1111/ijsw.12501>
30. Ladouceur, R., & Jacques, C. (2018). Prevention of gambling problems in adolescents: A family perspective. *Journal of Gambling Studies*, 34(1), 45-62.
31. Ladouceur, R., et al. (2001). Prevalence of pathological gambling in adolescents. *Journal of Gambling Studies*, 17(4), 377-387.
32. Ladouceur, R., et al. (2018). Consequences of problem gambling among adolescents: A longitudinal study. *Journal of Gambling Studies*, 34(2), 567-584.
33. LCCP Condition 3.2.3—AGC SR code. (n.d.). Gambling Commission. Retrieved May 30, 2025, from <https://www.gamblingcommission.gov.uk/licensees-and-businesses/lccp/condition/3-2-3-agc-sr-code>
34. Lobo, D. S., & Kennedy, J. L. (2009). Genetic aspects of gambling behavior. *Current Psychiatry Reports*, 11(5), 451–456.
35. Many young people under the age of 18 gamble online | Spillemyndigheden. (n.d.). Retrieved May 31, 2025, from <https://www.spillemyndigheden.dk/en/news/many-young-people-under-age-18-gamble-online>
36. McConvey, J. R. (2025, May 19). Age assurance debate simmers across EU with calls for stronger measures | Biometric Update. <https://www.biometricupdate.com/202505/age-assurance-debate-simmers-across-eu-with-calls-for-stronger-measures>
37. Mora-Salgueiro, J., García-Estela, A., Hogg, B., Angarita-Osorio, N., Amann, B. L., Carlbring, P., Jiménez-Murcia, S., Pérez-Sola, V., & Colom, F. (2021). The Prevalence and Clinical and

-
- Sociodemographic Factors of Problem Online Gambling: A Systematic Review. *Journal of Gambling Studies*, 37(3), 899–926. <https://doi.org/10.1007/s10899-021-09999-w>
38. Moreira, D., Azeredo, A., & Dias, P. (2023). Risk Factors for Gambling Disorder: A Systematic Review. *Journal of Gambling Studies*, 39(2), 483–511. <https://doi.org/10.1007/s10899-023-10195-1>
 39. Nova, R. A. (2025, April 18). Digital: AgCom, rules approved for verifying the age of majority of online users. *Agenzia Nova*. <https://www.agenzianova.com/en/news/digital-agcom-approved-rules-for-verifying-age-of-online-users/>
 40. Nower, L., et al. (2013). Impulsivity and compulsivity in gambling disorder. *Journal of Gambling Studies*, 29(2), 275–287.
 41. OII | Effective Age Verification Techniques: Lessons to be Learnt from the Online Gambling Industry. (n.d.). Retrieved May 31, 2025, from <https://www.oii.ox.ac.uk/research/projects/effective-age-verification-techniques>
 42. Okere, R. O. (2025). Psychological And Social Correlates Of Job Satisfaction Among Caregivers In Early Orphanage Homes In Ikwere Local Government Area Of Rivers State. <https://doi.org/10.5281/ZENODO.14903015>
 43. Parrado-González, A., & León-Jariego, J. C. (2020). Exposure to gambling advertising and adolescent gambling behaviour. Moderating effects of perceived family support. *International Gambling Studies*, 20(2), 214–230. <https://doi.org/10.1080/14459795.2020.1712737>
 44. Participation, E. (n.d.). Online Safety Act 2023. Statute Law Database. Retrieved May 31, 2025, from <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2023/50>
 45. Phil Constable. (2025, January 21). Viable Online Age Verification Technologies and the Implementation of Age-Restricted Social Media Legislation. Access Partnership. <https://accesspartnership.com/viable-online-age-verification-technologies-and-the-implementation-of-age-restricted-social-media-legislation/>
 46. Pitkänen, M. O. K. (n.d.). A New Dawn for Online Gambling in Finland: New Licensing Model Breaks the Monopoly. DLA Piper. Retrieved May 31, 2025, from <https://www.dlapiper.com/en/insights/publications/2025/04/a-new-dawn-for-online-gambling-in-finland-new-licensing-model-breaks-the-monopoly>
 47. Potenza, M. N., et al. (2012). Gambling disorder and other behavioral addictions: Similarities and differences. *Psychiatric Clinics*, 35(2), 277–292.
 48. Raitasalo, K., Järvinen-Tassopoulos, J., Rask, S., & Skogberg, N. (2024). Risk and Protective Factors for Gambling Among Youth by origin: Findings from the three waves of cross-sectional Finnish School Health Promotion Study among 238,939 Students. *Journal of Gambling Studies*, 40(4), 1905–1919. <https://doi.org/10.1007/s10899-024-10321-7>
 49. Responsible Gambling. (n.d.). Retrieved May 31, 2025, from <https://www.spelinspektionen.se/en/spelproblem1/responsible-gambling/>
 50. Rizzo, A., La Rosa, V. L., Commodari, E., Alparone, D., Crescenzo, P., Yıldırım, M., & Chirico, F. (2023). Wanna Bet? Investigating the Factors Related to Adolescent and Young Adult Gambling. *European Journal of Investigation in Health, Psychology and Education*, 13(10), 2202–2213. <https://doi.org/10.3390/ejihpe13100155>
 51. Spångberg, J., & Svensson, J. (2022). Gambling among 16-year-olds and associated covariates: A Nordic comparison. *Scandinavian Journal of Public Health*, 50(2), 257–268. <https://doi.org/10.1177/1403494820923814>
 52. Standing Committee on Social Policy and Legal Affairs. (n.d.). Chapter 5—Gambling advertising (Australia) [Text]. Retrieved May 29, 2025, from https://www.aph.gov.au/Parliamentary_Business/Committees/House/Social_Policy_and_Legal_Affairs/Onlinegamblingimpacts/Report/Chapter_5_-_Gambling_advertising
-

-
53. Steenbergh, T. A., et al. (2019). Brain maturation and the risk for gambling addiction in adolescents. *Journal of Adolescence Research*, 15(3), 45-60.
 54. Steinberg, L. (2014). *Age of opportunity: Lessons from the new science of adolescence*. Houghton Mifflin Harcourt.
 55. TheTravelPocketGuide. (2024, November 1). Gambling in Norway: A Responsible Guide for Tourists. Travel Pocket Guide. <https://www.thetravelpocketguide.com/tips/norway-foreign-tourists/>
 56. Veiligheid, M. van J. en. (2025, February 14). Fundamental change of direction in policy on games of chance—News item—Government.nl [Nieuwsbericht]. Ministerie van Algemene Zaken. <https://www.government.nl/latest/news/2025/02/14/fundamental-change-of-direction-in-policy-on-games-of-chance>
 57. Williams, R. J., et al. (2012). Prevalence and predictors of youth gambling problems: A review and update. *Journal of Gambling Studies*, 28(2), 251-266.
 58. Williams, R. J., Volberg, R. A., & Stevens, R. M. G. (2012). The population prevalence of problem gambling: Methodological details, concerns, and recommendations. *Addiction*, 107(10), 1722-1730.
 59. Yogonet. (n.d.). Spain to tighten gambling ID checks to prevent underage betting | Yogonet International. Retrieved May 31, 2025, from <https://www.yogonet.com/international/news/2025/02/03/93966-spain-to-tighten-gambling-id-checks-to-prevent-underage-betting>
 60. Young People and Gambling 2024: Official statistics. (n.d.). Gambling Commission. Retrieved May 23, 2025, from <https://www.gamblingcommission.gov.uk/statistics-and-research/publication/young-people-and-gambling-2024-official-statistics>
-

CENTRUL DE STUDII
CeSTIP
IN IDEI POLITICE

